YENİ ÇIKTI:
ÜÇ ADAM
Atatürk - Ruzvelt - Musolini
Birleşik Amerika Cumhuriyetleri eski Ankara sefiri General Şeril'in üç büyük devlet reisi hakkında bütün dünyada alâka uyandıran eseri
Her kitabcıda arayınız.

Cumhuriyet

Ondördüncü yıl sayı: 4968

İSTANBUL — CAĞALOĞLU
Telgraf ve mektub adresi: Cumhuriyet, İstanbul - Posta kutusu: İstanbul, No 246
Telefon: Başmuharrir ve evi: 22366. Tahrir heyeti: 24298. İdare ve matbaa kısmı 24299 - 24290

Salı 15 Mart 1938

FOTO — MAGAZİN
Aylık edebî, tarihî, san'at mecmuası
Zengin tablo, resim ve tanınmış imzaların yazılarile yakında çıkıyor

Hitler dün Viyanada tezahüratla karşılandı ve halka hitab etti

«Allah Avusturyayı Hitler vasıtasile korumuş ve mukaddes Alman devleti kurulmuştur»

Viyanadan dün gelen resimlerden: Halk Başvekâlet binası önünde Nazi bayrağını selâmlıyor

Ortada, Avusturya Başvekâletine çekilen Nazi bayrağı, sağda Halk bir radyo mağazası önünde Hitler'in nutkunu dinliyor

Asıl Dava

Anchluss hâdisesinin büyük garb demokrasilerinde uyandırdığı reaksiyon beklediğimiz gibi çıktı.

Harb korkusile titriyen dünya, kuvvetin ve realitenin önünde eğilmiş bir manzara gösteriyor.

Fransız gazeteleri Avusturya meselesini şimdiden olmuş bitmiş bir iş gibi sayıyorlar; daha ziyade yakın istikbalin muhtemel tehlikelerile meşguller.

Avusturya gitti diyorlar, ya Çekoslovakya ne olacak?

Londradaki Fransa büyük elçisinin İngiltere Hariciye Nazırına bildirdiği çok ehemmiyetli bir teklifi nazırlar meclisinin tetkik edeceği söyleniyor. Bu teklif, Almanya tarafından Çekoslovakyaya bir tecavüz yapıldığı takdirde iki memleketin birlikte harekete geçeceklerini bildiren bir İngiliz - Fransız beyannamesinin neşridir.

Biliyoruz ki Fransa, 1935 te imzalanan karşılıklı yardım muahedesile Çekoslovakyaya karşı üzerine bazı taahhüdler almıştır. Ayni şekilde muahedeler Rusya ile Çekoslovakya ve Fransa ile Rusya arasında da vardır. Bunlardan daha şümullü askerî bir ittifak da Fransayı Polonya ile birleştirmektedir. Fakat son senelerde orta Avrupadaki siyasî cereyanlar Fransanın hiç de hoşuna gitmiyecek bir şekilde inkişaf ettikleri için Paris hükûmeti selâmeti Londranın yardımından başka bir yerde arıyamıyor.

Halbuki İngiliz gazetelerinin dünkü neşriyatı bu arzuları tatmin edecek kadar hararetli değil.

Times gazetesi «İngiltere için en mühim olan cihet kendi silâhlanmasıdır» diyor. Deyli Meyl de İngiltere hükûmetini «bilhassa hakikî bir millet olmıyan fakat sulh muahedelerinin sun'î bir muhassalası bulunan Çekoslovakya için taahhüdler almaktan tahzir» etmektedir.

Bu münakaşa, ve hükümleri acele ve mevsimsiz buluruz. Daha doğrusu bunlar bir mevzudan bahsetmemek için ileri sürülen bahane mevzularıdırlar.

Anchluss oldu. Anchluss'u hazmettiğini gizlemeğe çalışan Avrupa Avusturyadan sonra en yakın tehlike olan Çekoslovakya meselesi üzerinde duruyor.

Çünkü o, hiç olmazsa şimdilik henüz bir mesele olmaktan çıkmamıştır.

Almanyanın, 1918 de piyasaya çıkarılan bu memleketteki üç buçuk milyon Alman hakkında iddiaları olduğundan kimsenin şüphesi yok. Daha üç hafta evvel Reichstag toplantısında Hitler:

— Hududlarımız civarında yaşıyan on milyon ırkdaşımızın istikbalile alâkadar olmaktan bizi kimse menedemez.

Diyerek Avusturyadan sonra Çekoslovakyayı unutmadığını açıkça bildirmişti.

Fakat bunun mevsimi henüz gelmemiştir. Hitler, Çekoslovakyadaki Almanları zorla ilhaka teşebbüs edemez. Kendisinin politik ustalığı buna mânidir. O, Avusturya meselesini adamakıllı yoluna koyacak, bir müddet böylece vakit

NADIR NADİ

[Arkası Sa. 3 sütun 3 de]

Hitler bugün mühim bir nutuk söyliyecek

Avusturya Milletler Cemiyetinden de çekildi, elçilerinin salâhiyeti Alman sefirlerine devredildi

Avusturyada bütün teşkilât sür'atle değiştiriliyor. Viyanaya mütemadiyen askerî kuvvetler gelmektedir. Çek hududundaki gümrük postalarını da Alman askerleri işgal etti

Viyana 14 (Hususî) — M. Hitler bugün saat 12 de Linz'den hareket ederek saat 16 da Viyanaya muvasalat etmiştir. Führer'in geleceğini haber alan halk sokaklara dökülmüş ve devlet reisini misli görülmemiş tezahüratla karşılamıştır. Şehir görülmemiş tarzda donanmıştı. Trenlerle halk geliyordu.

Hitler'e, iki yüz avcı ve iki yüz elli bombardıman tayyaresi refakat etmekte idi. Linz ile Viyana arası muayyen olarak üç saat ise de Alman devlet reisi, halkın tezahüratı sebebile bu mesafeyi ancak 6 saatte alabilmiştir. Viyana adeta, kabına sığamıyan milyonlarca kişiyi alamıyor, gibiydi.

M. Hitler otomobilinde ayağa kalkarak Nazi usulile halkı selâmlamış ve doğruca Emperyal oteline gitmiştir. On binlerce kişi otel önünde toplanarak tezahürata devam ettiğinden, M. Hitler müteaddid defalar balkona çıkmak ve halkı selâmlamak mecburiyetinde kalmıştır.

[Arkası Sa. 7 sütun 1 de]

Hitler'in nutku

«Büyük Almanya kuvvetli Alman ordusunun himayesi altındadır

Viyana 14 (Hususî) — M. Hitler'in bu akşam nutuk söylemiyeceği radyodan ilân edildiği halde, halk bir türlü, Emperyal oteli civarından ayrılmak istememiş ve misli görülmemiş tezahüratta bulunarak Führer'i görmek istemiştir. M. Hitler halkın arzusunu tatmin ederek, yüz binlerce Viyanalının alkışları ve «yaşa» sadaları arasında balkonuna çıkmış ve hemen her kelimesi şiddetle alkışlanan aşağıdaki kısa hitabeyi irad etmiştir:

[Arkası Sa. 7 sütun 6 da]

Franko ordusu yıldırım hızile Akdenize iniyor

Dün birçok şehirler alındı, denize 7, Katalonya hududuna 40 kilometreye kadar yaklaşıldı

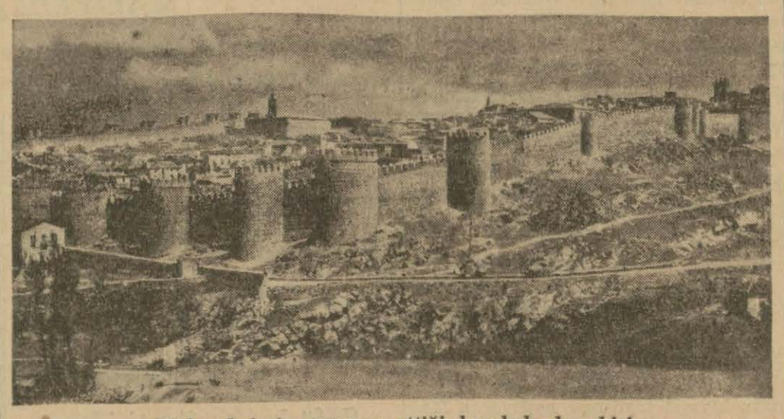

Muharebelerin cereyan ettiği kasabalardan biri

Salamanka 14 — Resmî tebliğ:

Aragon cephesinde muzafferane ileri hareketlere devam olunmaktadır. Kıt'alarımız, Konvantio del Olivar'ı, Torre Dela Karka'yı, Montalban'ı, Vertice dela Horna'yı, Sastago'yu, Kamphijar'ı, Utrilla madenlerini, Eskuda'yı, Kastello Samper'i zaptetmiştir. Kıt'alarımız hâlâ ileri hareketlerine devam ediyorlar.

Alkaniz'de

Daroka 14 — Franko ordusunun merkez kıtaatı bu sabah Alkaniz'e girmiştir.

[Arkası Sa. 3 sütun 4 te]

Başvekilimizin genclikle yakın ve canlı alâkası

Dün Ankarada Gencler Birliğinde çok mühim ve samimî hasbıhal yapıldı

Ankara 14 (Telefonla) — Başvekilimiz Celâl Bayar bu akşam 17 de Ankara Genclerbirliği merkezine gelerek toplu bir halde bulunan sporcuların arasında bir saatten fazla kaldı. Toplantı Ankara Genclerbirliğinin 15 inci yıldönümü münasebetile kulübün yeni lokalinde yapılmış ve birliğin fahrî reisi Adliye Vekili Saracoğlu törene Federasyon ve diğer kulübler erkânını da davet etmiştir. Başvekil kulübe Şükrü Saracoğlu ile birlikte geldi ve Ankaralı sporcularla başbaşa geçirilen saatler spor işleri etrafında çok samimî hasbihallere vesile oldu.

[Arkası Sa. 6 sütun 1 de]

İranlıların bayramı

Bugün İran Şahinşahının yıldönümüne müsadiftir

Majeste Rıza Pehlevi

Bugün İran Şahinşahı Sa Majeste Rıza Şah Pehlevî'nin doğum yıldönümüne müsadiftir. Şahinşah Rıza Şah Pehlevî, yeni İranı kuran büyük bir müceddiddir. Komşu, dost ve kardeş millet, medeniyetin her sahasındaki büyük terakkileri Şahinşahın zamanında kazanmıştır. Rıza Şah Pehlevinin muvaffakiyetli himmetleri arasında İran ordusunun asrî silâhlarla teçhiz ve yeni teşkilâtla takviyesi, Tahran Üniversitesinin küşadı, İran kadınlarının inkişafı, memlekette 20,000 kilometre mükemmel yol yapılması, yeni bir endüstri kurulmasını sayabiliriz.

[Arkası Sa. 3 sütun 6 da]

Fransa, Çekoslovakyaya Askerî yardım yapacak

Hükûmet dün Çek sefirine, Çekoslovakya taarruza uğrarsa filî olarak müdahale edeceği hakkında resmî teminat verdi

Paris 14 (Hususî) — Fransa, taarruza maruz kaldığı takdirde Çekoslovakyaya askerî yardımda bulunacağına dair Çekoslovakyaya resmen teminat vermiştir.

Fransız Başvekili M. Leon Blum ile Hariciye Nazırı M. Pol Bonkur bugün Çekoslovakyanın Paris elçisi M. Ususki'yi kabul ederek Çekoslovakyaya karşı bir taarruz yapıldığı takdirde, Fransanın Çekoslovakya ile akdettiği ittifak ahkâmına göre hareket edeceğini resmen bildirmişlerdir.

Alman beyanatının metni Londraya gönderildi

Prag 14 — Londranın arzusuna tevfikan Çekoslovak hükûmeti, Göring tarafından Berlindeki Çekoslovak sefirile Almanyanın Çekoslovakyaya karşı hasmane hiçbir niyet beslememekte olduğunu temin için yapmış olduğu beyanatın metnini göndermiştir.

Diplomasî mehafil, Almanyanın bu hareketine İngilterenin resmî bir mahiyet izafe etmek niyetinde olduğunu ehemmiyetle kaydetmektedirler.

Nota, merkezî Avrupa statüsü hakkında bir itilâf vücude getirmek üzere Berlinle yapmakta olduğu müzakerelerde Büyük Britanya için bir hareket noktası vazifesini görebilecektir.

[Arkası Sa. 3 sütun 5 te]

ingilterede fevkalâde tedbirler

Mecburî askerlik usulü ihdas ediliyor

Dün Avam Kamarasında Çekoslovakyaya dair şiddetli müzakereler oldu, Başvekil hâdiseleri ve hükûmetin vaziyetini izah etti

Londra 14 (Hususî) — Kabine bu sabah iki saat süren bir toplantı yapmış ve Avusturya meselesile bu hususta Başvekil tarafından Avam Kamarasının bugünkü celsesinde irad edilecek nutku tetkik ve müzakere etmiştir.

Kralın nezdinde

Londra 14 (Hususî) — M. Çemberlayn bugünkü kabine toplantısından sonra Bukingham sarayına gitmiş ve Kral tarafından kabul edilmiştir. M. Çemberlayn öğle yemeğini Kralla beraber yedikten sonra, doğruca Avam Kamarasına gitmiştir.

Avam kamarasında müzakereler ve Başvekilin sözleri

Londra 14 (Hususî) — Avam Kamarasının bugünkü celsesinde Avusturya hâdiseleri hakkında mühim müzakereler cereyan etmiştir. Başvekil M. Çemberlayn alkışlar arasında kürsüye çıkarak, Avusturya hâdiselerinin tarihçesini yapmış ve ezcümle demiştir ki:

«— Berhtesgaden müzakereleri Avusturyanın istiklâlini tanımak esasına dayanıyordu. Son hâdiseler vaziyetin değiştiğini göstermektedir. Avusturyanın eski Başvekili Dr. Şuşnig tarafından verilen

İngiliz Başvekili M. Çemberlayn nutuk söylerken

reyiâm kararı üzerine Almanya, Avusturya hükûmetine iki ültimatom verdi. Ondan sonra cereyan eden hâdiseleri biliyorsunuz.

Hariciye Nazırımız Lord Halifaks geçen hafta Alman Hariciye Nazırile görüştüğü zaman, İngiliz hükûmetinin Avusturyada yapılacak yeni reyiâma büyük bir ehemmiyet atfettiğini söyledi.

[Arkası Sa. 7 sütun 5 te]

Kaybettiğimiz büyük kumandan dün gömüldü

Orgeneral Cevad, Atatürkün de temsil edildiği büyük merasimle Anadolu yakasına naklolunarak Sahrayıcedide defnedildi

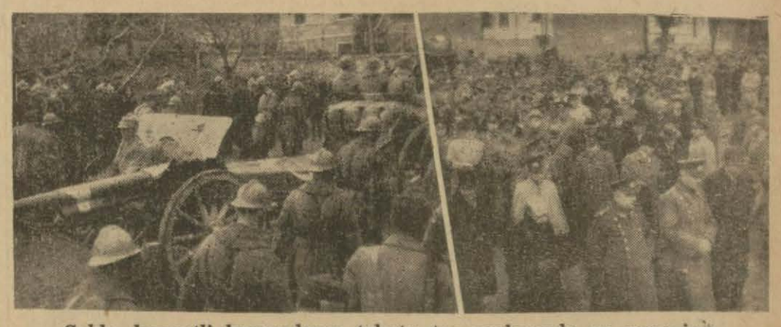

Solda, kıymetli kumandanın tabutu top arabasında ve merasime iştirak eden zevattan bir grub

Deniz mızıkası, Şubert'in cenaze marşını çalıyor. Onbinlerce insan, bir top arabasına bindirilmiş, üzeri şanlı bayrağımızla sarılı bir tabutun ardından hürmetle yürüyor. Bu tabutun içinde, yapraklarını henüz kapamış bir tarih var.

Uzun bir matem kafilesi halinde, Büyükçiftlik sokağındaki köşkten aldığımız Orgeneral Cevadı Sahrayicedidde-ki topraktan konağına götürüyoruz.

Ordulara kumanda etmiş bir şahsiyeti, adı, daima «18 mart» la birlikte anılmış, Yüksek askerî Şûra azalığına yükselmiş büyük askerî ve bunların hepsinden daha belîğ bir kıymet olarak, Atatürke, en kara günlerde, candan arkadaşlık etmiş adamı, biraz sonra, mezarında yapayalnız bırakacağız.

[Arkası Sa. 5 sütun 1 de]

DEVRİLEN KAZAN

Tarihî roman: 33 — Yazan: *M. TURHAN TAN*

Yavuz Selimin bir cevabı

«Her kim Ocağa yabancı sokmağa çalışırsa Allahın lâneti üzerine olsun!»

Kanunî Sultan Süleyman devrinde Yeniçeriler iki kere ayaklanmışlardır. Birinde Kaymakam Ayas Paşa ile Defterdarın evlerini ve Yahudi mahallesini yağmaladılar. Birinde de Sadrıazam İbrahim Paşaya karşı vaziyet almağa yeltendiler. Her iki hâdise çabuk kapandı. Fakat Kanuninin yerine geçen oğlu İkinci Selim, ilk adımda Yeniçerilerin hücumunu gördü. Cülûs bahşişi vermeden saraya giremedi.

Üçüncü Sultan Murad devrinde ocağın fesada meyli arttı. (1588) de Erzurum ordugâhından izinsiz dağılıp İstanbul yolu tutuldu. (1594) te Mısır valisinin konağı yağma edildi. Üç yıl sonra da saraya hücum olunup Sadrıazam koğduruldu ve ertesi yıl Macaristan içinde kışlamak emri dinlenmedi, İstanbula dönüldü.

Bu zamana kadar Yeniçerilerin nizamına ve intizamına bozukluk gelmekle beraber askerî meziyetleri gene yerindeydi. Harb meydanlarında iş görüyorlardı. Üçüncü Mehmed zamanında bu meziyetleri de kaybolmağa başladı. Kanije muhasarasında yardıma gelen Avusturya ordusu önünden rezilâne kaçıldı. İstanbula dönüşte de Sipahilere karşı cephe alındı ve bir sadrıazamı öldürmek istiyen Sipahilerle onu himaye eden Yeniçeriler arasında sonsuz bir rekabet ve düşmanlık başgösterdi.

Yeniçeriler saltanat makamına karşı ilk ağır darbeyi (1622) de vurdular. İkinci Osmanı tahttan indirdiler, söğe saya Yedikuleye götürüp öldürdüler. Artık ocak, padişah düşürmeğe alışmıştı. Deli İbrahimi tahttan koğup bir iki gün sonra da öldürdükleri gibi yerine geçirdikleri Avcı Mehmedi de uşak gibi kullanıyorlardı. Ocağın o devirdeki rezaleti öyle bir dereceye varmıştı ki İstanbul halkı dayanamadı, ayaklandı, birkaç ağa tepeledi, fakat ocak vaziyete hâkim olmakta gecikmedi, rezaleti ayyuka çıkardı. Avcı Mehmedi tahttan indirdi, harb meydanlarından boyuna kaçtı, Macaristanın ve Moranın elden çıkmasına sebeb oldu.

İkinci Mustafayı deviren de Yeniçerilerdir. İstanbuldan Edirneye giderek orada bulunan padişahı hapse atmışlardı ve Şeyhülislâm Feyzullah Efendiyi parçalamışlardı. Bu vak'a üzerine tahta çıkan Üçüncü Sultan Ahmed de sonunda gene ocağın zorile mahpese girdi.

(1768) seferi diye anılan Osmanlı - Rus muharebesinde Yeniçerilerin hiçbir askerî meziyetleri kalmadığını bütün dünya öğrendi. Ocak artık tamamile taaffün etmişti. Fakat temizlenmesine de imkân yoktu. Çünkü ocağa el uzatanın - padişah olsun, vezir olsun - kellesi tehlikeye düşüyordu. Üçüncü Selim bu zorbalar elinde devletin batacağını anladığından (Nizamıcedid) adile yeni bir ordu kurmak istedi, Yeniçeriler hemen kazanı kaldırdılar ve onu öldürüp Nizamıcedidi ilga ettirdiler. Bu gürültü sırasında Alemdar Mustafa Paşayı da ortadan kaldırdılar, saraya saldırdılar ve yeni tahta çıkan Sultan Mahmudu günlerce muhasara altında tuttular.

Yeniçerilerin bu hale gelmelerindeki amiller şunlardır:

1 — Acemi oğlanlarından, yani devşirilip kışlalarda uzun müddet terbiye görenlerden başkasının ocağa girememesi hakkındaki kanunun bozulması. Bu noktaya ilkin çok değer verilirdi. Hatta Yavuz Selimin Suriye ve Mısır üzerine açtığı seferde para sıkıntısı çekildiğinden bir tacire müracaatle altmış bin filori altını ödünç alınmıştı. Biraz sonra para ödenilmek istendi, alacaklı adam çağırılarak altınlar önüne konuldu. Herif: «Ben çok zenginim, paraya ihtiyacım yoktur. Eğer biricik oğlum Yeniçeri ocağına alınırsa bu parayı bağışlarım» dedi. Defterdar, padişaha tezkere sunup bu dileği bildirdi ve Yavuzdan şu cevabı aldı: «Tiz, Bazirgânın parasını verin. Bir dahi bana böyle mekruh teklifler yapmayın. Her kim ocağa yabancı sokmağa çalışırsa Allahın lâneti üzerine olsun.»

Yeniçeri tiplerinden: Kuloğlu Başçavuşu

Ocağa yabancı girmemesine bu kadar dikkat olunduğu gibi yeniçerilerin yalnız askerlik işlerile uğraşmasına ve aralarına herhangi bir san'at adamının sokulmamasına da çalışılırdı. Kanunî Süleyman son Macar seferini yaparken bindiği atın gemi kırılmıştı. Bir Yeniçeri neferi bu gemi belirsiz surette tamir etti. Padişah da «ocağa esnaf girmiş» diyerek Yeniçeri ağasını azarladı ve gemi yapan neferi hemen tekaüd ettirerek ocaktan çıkardı.

2 — Yeniçeri ocağında mertebeler sıra ile alınırdı, hiçbir rütbe kıdemsiz ve sırasız geçilemezdi. Sebebsiz hiçbir zabit azil olunamazdı. Sonraları padişahlar dilediklerini terfi ettirmeğe başladılar. Ocak da her ayaklanışta elebaşıları başa geçirdi. Bu yüzden nizam bozuldu, intizam kayboldu, zabit kadrosunun alabildiğine genişlemesi de düzensizliği tamamladı. Önce ocakta üç çavuş, Mumcu adile on iki zabit varken bir aralık çavuşların sayısı elliye, Mumcularınki yüze çıktı. Mumcuların odabaşı olmaları kaide icabıydı. Sayıları çoğalınca terfi için rüşvet vermeğe ve iltimas aramağa başladılar. Bu sebeble sık sık zabit değiştirmek mecburiyeti doğdu.

3 — Terbiyenin kalkması ve ocağa apaş ruhunun sinmesi. İlk Yeniçeriler - aldıkları terbiye dolayısile - gayet kanaatli ve faziletliydiler, devletçe verilen ulûfe ve tayinatla geçinirlerdi. İsraf bilmezlerdi, sefahete kapılmazlardı. Sonraları: «Hacı Bektaş tarikatinde şarab içmek gerektir» fetvasile işi ayyaşlığa döktüler, meyhanelerde yatar kalkar oldular ve bu yolun doğuracağı her işi yaptılar.

(Arkası var)

Çukurovada sürek avı

Adana (Hususî) — Mezruata zarar veren yaban domuzlarına karşı mücadeleye devam edilmektedir. Şimdiye kadar iki bin domuz itlâf edilmiştir. Geçen gün de Adanadan bir avcı grupu Kozan yolu üzerindeki Kılıçlı köyüne [illegible] istikamette bir sürek avı tertib etmişlerdir. Avdan sonra köylü gencler güreşerek ve millî oyunlar oynıyarak eğlenmişlerdir. Yukarıki resim, avcılardan bir kısmını vurdukları hayvanlarla bir arada göstermektedir.

Şehir ve Memleket Haberleri

Mutazarrır olan bazı sanayi mi var?

15 nisandan sonra sanayie tesir eden vaziyet ortadan kalkacak

Genel ithalât rejiminin icabatından olarak bazı mevsimlerde bir kısım mallardan memlekete fazla ve çok çeşidli ithalât yapılmakta ve en ziyade mazharı müsaade memleketlerin ithalâtı da tenzilâtlı tarifeden istifade ettiğinden yerli sanayiin bunlarla rekabet yapmasına imkân bulunmamaktadır.

Önümüzdeki mevsim icabı son günlerde de bazı eşyalardan, bilhassa manifatura eşyalarından fazla ithalât yapılmış olması da bu maddelerin imalâtile meşgul bulunan sanayii mutazarrır etmiştir. Bu yüzden bazı fabrikaların imalât yapamadıkları ve bazılarının da işlerini daralttıkları anlaşılmıştır.

Genel ithalât rejiminden daha evvel yapılmış anlaşmaların doğurduğu şu vaziyet, nisanın 15 inde kendiliğinden ortadan kalkmış olacaktır. Çünkü bu esası tevlid eden ilk anlaşmanın yapılış tarihi budur. Bu itibarla sanayiimizi bazı ahvalde müteessir eden vaziyet, devamlı olmıyacaktır.

MÜTEFERRİK

Dolu, kar, tipi

Cumartesi günündenberi yağışlı geçen hava, evvelki gece saat yirmi iki - den itibaren karlamış ve İstanbullular beklenmedik bir zamanda karla tekrar karşılaşmışlardır. Kar dün akşama kadar kâh dolu, kâh tipi halinde fasılalarla devam etmiştir.

Bu yüzden dün bazı küçük merakib Karadenize çıkmıyarak Büyükderede kalmışlar, akşamüzeri havanın açması üzerine yollarına devam etmişlerdir.

Doktor Reşid Galib ihtifali

Evvelki gün doktor Reşid Galib için Ankarada bir ihtifal yapılmıştır. Toplantıda Denizli saylavı Necib Ali Küçükaya, Ankara Halkevi başkanı İçel saylavı Celâl Ferid Güven, Halkevi komite azaları, doktor ve kimyagerlerle kendini sevenler bulunmuşlardır. Mezarı başında Hıfzı Oğuz irticalen bir nutuk vermiştir.

Galatasaraylılar cemiyetinde

Galatasaraylılar cemiyeti başkanı Naci Turaç işlerinin çokluğundan dolayı cemiyet reisliğinden istifa etmiştir.

ADLİYEDE

Hapisanenin yıkılmasına aid ihale

İstanbul hapisanesinin yıkılması için ihale dün yapılmıştır. Binanın moloz ve enkazı dört ay zarfında kaldırılacaktır. Enkaz Maliyeye aiddir. Enkazı kaldırma bedeli, 17 bin küsur liradır.

Yedi günlük çocuğun şüpheli ölümü

Dört sene evvel İzmirden İstanbula gelen Fatma isminde bir kadın burada birisine metres olmuş, ve son günlerde bir çocuğu meydana gelmiştir. 7 günlükken ölen yavrunun vaziyeti şüpheli görülmüş, yapılan muayenede boynunda bazı kırmızı izlere tesadüf edilmiştir. Cesed Morga kaldırılmıştır.

Koyun yüzünden işlenen cinayetin muhakemesi

Çatalcada bir koyun meselesinden İsmaili tüfekle öldürmekten suçlu Ekremin muhakemesine dün Ağırcezada devam edilmiştir.

Dünkü celsede iddia makamı iddiasını serdederek Ekremin cezalandırılmasını istemiştir.

Kolu kırılan çocuk öldü

Beşiktaşta Cemil isminde bir çocuğun şüpheli bir şekilde kolu kırılmış ve tedavi için kaldırıldığı Belediye hastanesinde ölmüştür.

Cemilin annesi çocuğunun kolunun döğülme neticesinde kırıldığını iddia etmektedir. Diğer bir rivayete göre, çıkıkçıya götürülen çocuk, yanlış şekilde tedavi edilmiş ve kol kangren olmuştur.

Tabibi adlî Enver Karan ölüm şeklinin tesbiti için cesedin Morga kaldırılmasına lüzum görmüştür.

İNHİSARLARDA

Tütün kanunu

Muaddel 1701 numaralı tütün kanunu Vekiller Heyeti tarafından Büyük Millet Meclisine sevkedilmişti. Kanunun Maliye encümeninde müzakeresi bitmiştir. Adliye encümeni tarafından da tetkik edildikten sonra Meclis heyeti umumiyesine sevkedilecektir. Bu kanunun Meclis encümenlerinde müzakeresinde hazır bulunmak üzere Ankaraya gitmiş olan İnhisarlar idaresi Tütün İşleri müdürü Adnan Halet Taşpınar şehrimize dönmüştür.

Âdem Babanın muhakemesi

Suçlu, duruşmada hayli saçmaladı ve bazı suallere cevab verdi

Geçen temmuz ayında Sirkecide Bahrisefid oteli müsteciri Reşadı bir alacak meselesinden tabanca ile iki yerinden vurarak hayatının kısalmasına sebeb olan ve polis Cevadı tabanca ile tehdid eden ve müdafaainefs için polisin attığı üç kurşundan birisinin bacağına isabeti suretile yaralanan 85 yaşlarında Âdem babanın muhakemesine dün Ağırcezada başlanmıştır.

Dünkü muhakemede Reis Refik suçlu ihtiyara şunları sordu:

— Sen Reşada neden ateş ettin?

Âdem baba sorulan suale tamamen aykırı bir cevabla:

— Şu benim paramı kurtarıverin.

Reis Refik Âdem babaya, para işile hukuk mahkemesinin vazifedar olduğunu ve oraya müracaat etmesi icab ettiğini söyledikten sonra sualini tekrarlamıştır.

Suçlu Âdem baba ağır ağır vak'ayı anlatmağa başlamış:

«— Ben Bodrumda oturuyordum. Bahrisefid oteli kiracısı Aliye bundan 8 sene evvel 800 lira borc vermiştim. Ali bana bu alacağıma mukabil bir defa 300 bir defa da 200 lira verdi, daha 300 lira alacağım kalmıştı. Fakat birkaç kere bu parayı almak üzere yaptığım müracaatte bu Reşad karşıma çıktı ve Alinin bana her ay 10 lira göndereceğini ve kendisinin bu hususa kefil olduğunu, göndermediği takdirde kendisinin vereceğini söyledi. Bir hayli bekledim.. On para bile göndermedi.» Âdem baba, bundan sonra Sirkecide Trakya otelinde sefil bir halde yaşamağa başladığını, Alinin kefili olan Reşada son bir müracaatte bulunarak hiç olmazsa otelinde kendisine bir yatak vermesini istediğini, fakat red cevabı aldığını söylemiş, bundan kızarak tabanca ile 2 kere ateş ettiğini, polisi tehdid etmediğini anlatmıştır.

Âdem baba bir aralık sözü değiştirerek Reise:

«— Şu benim battaniyeyi kurtaramaz mısınız?» diye sormuş, mübaşir ihtiyara susmasını ihtar ederken, durmadan söylenmeğe başlamıştır.

Şahid olarak dinlenen Bahrisefid otelinin kahvecisi Ahmed Aslan da; o gün ocakta meşgulken bir silâh sesi işittiğini, bunu ikinci bir silâh sesi takib ettiğini, dışarı fırladığını söylemiştir.

Reis; Âdem babaya şahidin ifadesine itirazı olup olmadığını sormuş, fakat suali cevabsız kalmıştır.

Bundan sonra dinlenen birkaç şahid de aşağı yukarı Ahmed Aslanın ifadesini tekrarlamışlardır. Gelmiyen bazı şahidlerin celblerine karar verilerek muhakeme başka bir güne bırakılmıştır.

Balkan Antantı iktısad konseyi

Önümüzdeki içtimada turistik meseleler de müzakere edilecek

12 nisanda Ankarada içtima edecek olan Balkan Antantı İktısad Konseyinin yapacağı toplantıya ehemmiyet atfedilmektedir. Konsey için şehrimizde bazı hazırlıklar yapılmaktadır. Toplantıda bilhassa türistik noktadan mühim müzakereler cereyan edecektir.

Hükûmetimizin, Balkan Antantı memleketlerinden gelecek seyyahlara azamî teshilât göstereceği, bütün Balkan devletlerinin ayni şekilde hareket edecekleri haber veriliyor. Konuşmalar sırasında Balkan devletleri arasındaki pasaport vize muamelesinin lâğvı yolundaki tasavvurlar üzerinde de tetkikat yapılacağı söylenmektedir.

DENİZ İŞLERİ

Altı mavna teslim alındı

Pire'den satın alınan madenî mavnalardan ilk altısı limanımıza tesellüm edilmiştir. Geriye kalan 18 mavna yoldadır.

Vapurların kıymetleri takdir ediliyor

Denizbank müesseselerinin menkul ve gayrimenkullerine kıymet takdir edecek komisyon, Denizyolları vapurlarına kıymet takdirine başlıyarak faaliyete geçmiştir.

İstinye Dok şirketi heyeti umumiyesi

İstinye Dok şirketi heyeti umumiyesi, bugün toplanacaktır. Bu, tesisatının hükûmet tarafından mubayaa edilmesile tasfiye haline giren şirketin ilk toplantısı olacaktır.

Frank, gene sür'atle düşmeğe başladı

Buna Avusturyadaki hâdiselerin sebeb olduğu tahmin ediliyor

Fransız frangı, cumartesi günü, son sukuttan sonra istikrar gösterir gibi bir vaziyet almışken dün birdenbire süratle düşmeğe başlamış ve son senelerde görülmemiş bir sukut göstermiştir.

Cumartesi akşamı frank bir İngiliz lirası karşılığı 155,93, dün sabah da Londra borsasında birdenbire 161,50 franktan açılmıştır. Frangın böyle altı franklık bir sukut göstermesi dikkatle takib edilmiş, bundan sonra gelen telgraflar beklenmiştir.

Nihayet öğleüzeri frangın bir İngiliz lirası karşılığı 161,37 franga düştüğü anlaşılmış ve akşam frank 161,25 de kapanmıştır.

Türk borcu tahvilleri

Dün Paris borsasında Türk borcu tahvilleri de 366 da açılmış ve 361 frankta kapanmıştır. Halbuki tahvillerin cumartesi günkü kapanış fiatı 373 franktı.

Franktaki sukutun sebebi, Avusturya hâdiseleri karşısında bilhassa Fransanın düştüğü fena vaziyete hamlediliyor.

Avusturya parası olan şilingde esaslı bir kıymet değişmesi yoktur.

Paris borsasında

Londra 14 — Fransız frangı, bugün de yeniden mahsûs bir derecede tenezzül etmiştir. Saat 12,30 da İngiliz lirası 161,75 franktı.

ŞEHİR İŞLERİ

Margarin imalâthaneleri talimatnamesi

Margarin imalâthaneleri hakkında Belediye Daimî encümeni tarafından hazırlanmakta olan talimatname Şehir meclisinin nisan devresine yetiştirilecektir. Margarin yağlarına «şehir yağı» isminin verilmesi ve bu yağların terkib ve fiatlarının birleştirilmesi muvafık olup olmadığı Sıhhiye müdiriyetinden sorulmuştu. Sıhhiye müdiriyeti buna cevab vererek terkiblerinin birleştirilmesi muvafık olamıyacağını, bu takdirde de fiatların tevhidine imkân olmadığını, isim hakkında da Heyeti Vekileden karar alınması lâzım geleceğini bildirmiştir.

Ölçü aletlerinin muayenesine bugün başlanıyor

Bugünden itibaren ölçülerin muayenesine başlanacaktır. Muayeneyi kolaylaştırmak maksadile bütün belediye şubelerinde ayar memurlukları ihdas edilmiştir. Muayene ağustosa kadar devam edecek ve bu müddet zarfında bütün ölçüler muayeneden geçmiş olacaktır.

Çöpler mukavelenamesi hazırlandı

Hazirandan itibaren Beyoğlu, İstanbul, Üsküdar ve kadıköy çöpleri tamamile denize dökülmeğe başlıyacaktır. Buna aid mukavelename hazırlanarak Daimî encümene verilmiştir.

Diğer taraftan temizlik vesaiti de ihtiyaca kâfi bir dereceye getirilmektedir. Kamyon ve çöp arabaları adedi ziyadeleştirilmektedir. Hazirandan sonra hergün her evden muntazam şekilde çöp alınabilecektir.

Bitle mücadele

Belediyece bitle mücadeleye karar verilmiştir. Herşeyden evvel fıkaranın bedava hamamlarda yıkanabilmelerini temin edecek tedbirlerin alınması lüzumlu görülmektedir. Bu hususta tetkikat yapılmaktadır.

Öldürülen kedi ve köpekler

Geçen bir sene zarfında şehir dahilinde 2856 köpek ve 3259 kedi itlâf edilmiştir. Mücadele en fazla Beyoğlu belediyesi dahilinde yapılmıştır.

MALİYEDE

Yeni bütçede buhran ve muvazene vergisi kayıdları yok

Maliye Vekâleti yeni sene bütçesine kazanç vergisini 21,775,000 lira olarak tahminî koymuştur. Yeni bütçede buhran ve muvazene vergisine dair bir kayıd yoktur. Geçen seneki kazanç, muvazene ve buhran vergilerinin heyeti umumiyesi gözönünde tutulacak olursa yukarıki miktara göre hükûmetin yeni sene bütçesinde bu vergilerden iki milyon lira kadar bir tenzilât yaptığı anlaşılıyor.

CEMİYETLERDE

Şoförler cemiyeti idare heyeti istifa etti

Şoförler cemiyeti idare heyeti, hep birden istifa etmiştir. Yeni seçimde, nizamnameye göre, mevcud azanın yarısı değişecekti. Fakat son heyeti umumiyede şiddetli hücumlara uğrıyan idare heyeti hep birlikte çekilmeğe karar vermiştir.

Siyasî icmal

Almanya - İtalya

Avusturyada olup biten şeyler, Almanya ile İtalya arasındaki esaslı ve devamlı anlaşmayı, iş birliğini ve kısaca sıkı ittifakı bir kat daha tenvir etti. Romada resmen beyan edildiği veçhile Fransa, Avusturyadaki eski vaziyetin iadesi için beraberce hareket etmeği İtalyaya teklif etmiştir.

Bu münasebetle Fransa orta Avrupada İtalyanın siyasî ve iktısadî cihetten serbestçe hareket edebilmesi için mühim müsaadeler teklif etmiş olmalıdır. İtalya ise, Almanyaya karşı Fransa ile beraber yürümeği kat'î surette reddetmiştir. Çünkü İtalya artık Almanyaya kat'î olarak bağlanmış bulunuyor. Bu kadar bağlanmamış olsaydı bile gene Fransanın gösterdiği müsaadeler İtalyayı itma edemezdi. İtalya askerî, siyasî ve iktısadî menfaat ve faaliyetinin siklet merkezini Akdenize ve Afrika kıt'asının şimalî nısfına naklettiğindenberi kendisinin Alp dağlarının öte tarafında mühim ve hayatî alâkası kalmamıştır.

İtalyanın bütün düşündüğü Umumî Harbin bu sahada kendisine çizdiği tabiî ve müdafaası kolay hududlarının emniyet ve muhafazasıdır. İtalyanın en çok düşündüğü şey, coğrafî bakımdan İtalyan arazisinin mütemmimi olup uzun müddet eski Avusturyanın Alman unsuru ile meskûn olan tarafına kurbiyeti itibarile Almanlaşmış olan ve hâlâ 200,000 Alman nüfusu bulunan cenubî Tirol'ün ebedî surette kendisine kalmasıdır.

Nasıl ki Fransa da bir buçuk milyon Almanın yaşadığı Alsas Loren'in kendi tabiî hududları içinde bulunmasına hayatî ehemmiyet vermektedir. Cenubî Tirol'ü, Avusturyanın diğer yerlerile birlikte, şimdilik Alman ordusu kıt'aları tarafından işgal edilen şimalî Tirol'den Brenner geçidi tefrik etmektedir.

Hitler, Sar kömür havzasının reyiâm neticesi olarak Almanyaya iltihakından sonra Fransa ile hudud ve araziye taallûk eden bir mesele ve ihtilâfı kalmadığını beyan ederek Ren nehrinin cenub mecrasının öteki sahilindeki yerlerde bir buçuk milyon Alman nüfusu bulunduğu halde buralardan feragat etmişti. Hitler, şimdi de eski Avusturya Başvekilinin ademi muhalefeti ve yeni Başvekilinin daveti üzerine Alman ordusu ve hava kuvvetleri tarafından bütün Avusturya işgal edilirken Brenner geçidinin Alman kıt'aları tarafından muhafaza altına alınması münasebetile Musolini'ye bir mektub yazıp Almanyanın İtalya ile olan hududunun kat'î hattı mezkûr geçid olduğunu beyan ederek Alsas Loren gibi cenubî Tirol'den de feragat etmiştir.

Hakikatte bu mektub, esas itibarile Berlin - Roma mihveri kurulduğu zaman Almanya ile İtalyanın nüfuz ve menfaat mıntakalarının hududlarını tayin için yaptıkları hususî anlaşmanın muhteviyatını resmen teyidden ibarettir.

Avusturyada yapılacak reyiâmın neticesi iki Alman memleketinin birleşmesi lehinde tecelli edeceği şüphesizdir. Bu suretle Almanya ile İtalya Baltık denizinden Adriyatik ve Tirenıyen denizlerine, Akdenizin ortasına ve bunun üzerinden de Sahrayi Kebirin göbeğindeki Tibesti dağlarına kadar bütün Avrupayı ve şimalî Afrikayı ikiye bölen bir sed teşkil edeceklerdir. Mısır Sudanının teşkil ettiği nisbeten dar bir fasıla müstesna olarak Habeşistan ve Somali üzerinden bu sed Hind Okyanusuna kadar imtidad etmektedir.

Muharrem Feyzi TOGAY

KÜLTÜR İŞLERİ

Tarih sergisinde

İstanbul Erkek lisesi talebeleri dün sabah ve öğleden sonra iki grup halinde Dolmabahçedeki Tarih sergisine giderek tetkikatta bulunmuşlardır.

ECNEBİ MEHAFİLDE

Yemen Veliahdi

Yemen Veliahdi Seyfullahın bugünlerde şehrimize geleceği alâkadarlara bildirilmiştir. Veliahdin memleketimizi ziyaret tarihi henüz malûm değildir.

Bir profesörün kazası

Firuzağada Türkgücü sokağında Şeref apartımanında oturan avukat Eminin oğlu 14 yaşlarında İlhan, dün sabah Sipahiocağı önünde ortadaki bulvardan karşıki kaldırıma geçerken Güzel San'atlar Akademisi profesörü Ayetullahın idare etmekte olduğu hususî otomobilin çarpmasile yaralanmıştır. Yaralanan çocuk tedavi altına alınmıştır. Profesör Adliyeye verilmiştir.

Cumhuriyet

Nüshası 5 kuruştur

Abone şeraiti	Türkiye için	Haric için
Senelik	1400 Kr.	2700 Kr.
Altı aylık	750 »	1450 »
Üç aylık	400 »	800 »
Bir aylık	150 »	Yoktur

SON HABERLER

M. Leon Blum malî mesuliyeti üzerine alıyor

Yeni teşekkül eden kabinenin bütün nazırları dün vazifelerini devir aldılar

Paris 14 — Bu sabah Maliye Nezaretinde Marşando nezaret işlerini Blum'a devretmiş ve kendisine dairenin müdürlerile yüksek memurlarını takdim etmiştir.

Blum, bundan sonra gazetecileri kabul ederek kendilerine Maliye Nazırlığını deruhde etmesinin malî vaziyetin vehametinden ileri gelmediğini, geçen sene yapılan tecrübenin bu nazırlığın hükûmet ve parlamento noktai nazarından en tehlikeli memuriyet olduğunu göstermiş olması dolayısile bu vazifeyi üzerine almış olduğunu beyan etmiştir.

Blum, bundan sonra malî güçlükleri Fransada hayata taallûk eden umumî meselelerden ayırmamak lâzım geldiği kanaatinde bulunduğunu ve bu meseleleri sükûnet ve metanetle tetkik etmek suretile millî maliye ve para işlerinde sükûnet tesis edilebileceğini söylemiştir.

Blum, geçen cumartesi günü sarfettiği bütün gayretlerin boşa gitmesinden dolayı teessürünü beyan etmiş ve şunları ilâve eylemiştir:

«— Hazinenin basına geçmekle hazineye tecrübe edilmiş teknik bir ihtisas getirmemiş olduğumu biliyorum. Fakat bunlardan daha mühim meziyetler getirmiş olduğumu ümid ediyorum. Bu meziyetler sükûnet, soğukkanlılık ve maliye ve para meselelerini millî siyasetin heyeti umumiyesine bağlamak hususunda göstereceğim daimî kayguдan ibarettir.»

Netice olarak Başvekil, Bütçe Nazırı Spinas'la Maliye Müsteşarı Mendes-Frans'ın daima kambiyo murakabesinin aleyhinde bulunduklarını kaydetmiştir.

Jorj Bone gene sefir olacak

Paris 14 — Siyasî mahfillerin temin ettiklerine göre Jorj Bone bilâhare, İtalya ve İngiltere ile Habeşistan ilhakının tanınması için bir itilâf hasıl olduktan ve Milletler Cemiyeti de yeni vaziyeti tasdik ettikten sonra Romaya sefir olarak gönderilecektir.

Hariciye Nezaretinde

Paris 14 — Hariciye Nezaretinde işlerin devir ve teslimi esnasında Pol Bonkur, Delbo'dan kendisine yardımda bulunmasını rica etmiştir.

İşçiler yeni zorluklar çıkarıyorlar

Londra 14 (Hususî) — Paristen bildirildiğine göre, amele teşkilâtları yeni kabineye muhalefete karar verdiklerinden M. Blum'un yeniden zorluklarla karşılaşması ihtimali artmıştır.

Vergi sisteminde yapılacak tadilât

Islahat, bütçe muvazenesini bozmıyacak tarzda tahakkuk ettirilecek

Ankara 14 (Telefonla) — Vergilerimizde bilhassa müstahsil sınıfı koruyacak ve millî istihsali teşvik ve himaye edecek ıslah ve tahkikler üzerinde çalışmalara devam ediliyor. Hükûmet, vergi sistemimiz üzerinde günün icab ve ihtiyaclarına göre yapılması lüzumlu görülen tadil ve ıslahları bütçe muvazenesini bozmıyacak tarzda tahakkuk ettirmeyi hedef tutmuştur. Bu cümleden olarak hayvanlar vergisi üzerinde yeni esaslı tahkikler yapmakta olan lâyihanın Meclise verildiğini yazmıştık.

İki mühim gaye

Esaslarını evvelce bildirdiğim bu lâyiha ile başlıca iki gaye takib olunmaktadır.

Biri, Büyük Önderin nutuklarında işaret buyurdukları veçhile, her çiftçi ailesini bir çift hayvanına sahib kılmak ve beygirle ziraat usulünü yerleştirmek üzere atın ve ziraî istihsale büyük mikyasta yardımı olan eşek ve katırların vergiden tamamen istisnası, diğeri de ziraî istihsalin mühim bir şubesi olan hayvan yetiştiriciliğini teşviktir.

Devlet bütçesinden yapılan fedakârlıklar

Bu son ilga ve tahfifle devlet bütçesinde 2 milyon 612 bin 86 lira kadar fedakârlıkta bulunuluyor. Bu hesab, memlekette 727 bin 213 at, 392 bin 66 katır, 1,238,238 eşek ve 3,668,926 tiftik keçi ve 16,409,192 koyun bulunduğunu gösteren 1927 hayvan kayid ve yoklaması neticeleri üzerinden yapılmıştır. Kanun projesile at, eşek ve katırdan vergi tamamen kaldırılmaktadır.

Vergi alınacak hayvanlar

Merinos koyunundan 20, tiftik keçi için 25, koyun için 30, kıl keçi 40, sığır için 60, manda için 75, deve ve domuzdan 100 kuruş alınacaktır. Hayvanlar vergisi tahsilâtından İdarei Hususiye hissesi adile alınmakta olan hisseler de birleştirilecektir. Bu nisbet, yüzde 3 olarak tesbit edilmiştir.

Trabzon hastanesinin temel atma merasimi

Trabzon 14 (Hususî muhabirimizden) — 250 yataklı modern Nümune hastanesinin temel atma töreni bugün bütün vilâyet erkânı, Müfettislik müşavir ve memurlarile teşekküller mensubini ve kesif halk huzurile parlak surette yapıldı.

Vergilerden muaf tazminat

Ankara 14 (Telefonla) — Orman amenejman memurlarile harita subaylarına verilmekte olan tazminat, arazi üzerinde çalıştıkları zaman için gire-çıkleri masraflarla işelerinin karşılığı olduğundan bu tazminatın iktısadî buhran, kazanç ve muvazene vergilerinden muaf tutulacağı alâkalılara bildirildi.

İdam kararı infaz edildi mi?

Moskova 14 — Buharin, Rikof, Yagoda ve diğer 14 mahkûmun af talebleri reddedilmiş olduğundan bu gece idamları muhtemeldir.

Büyük zırhlıların hacmi meselesi

Amerika tek taraflı olarak hareket etmek istiyor

Nevyork 14 — Nevyork Herald Tribün'ün Vaşington muhabirinin öğrendiğine göre, Amerika Hariciye Nezareti 1936 tarihli deniz muahedesindeki sehabet maddesile ihticac etmeğe karar vermiştir.

Hariciye Nezareti, Büyük Britanya ile Fransanın kendisile birlikte aynı zamanda harekete geçmeğe karar vermeleri halinde zırhlı hacimlerinin şimdiki haddini tek taraflı olarak ortadan kaldırmağa âmade bulunmaktadır. (a.a.)

İlk beynelmilel tayyare sergisi

Atina 14 (Hususî) — Mayısın 24 ünde Bükreşte ilk beynelmilel tayyare sergisi açılacağı bildirilmektedir. Sergi Yugoslavya Kral Naibi Prens Pol'un himayesinde bulunacak ve şimdiye kadar beynelmilel tayyareciliğin kaydettiği bütün tekâmülâtı ihtiva edecektir.

Polonya - Letonya arasında hâdiseler

Vilno'da halk «Memel'i istiyoruz» diye bağırıyor

Varşova 14 — İtalyanın cenubunda bir tatil devresi geçirmekte olan Bek'in birdenbire hareket ettiği öğrenilmektedir. Bek'in pek yakında buraya gelmesine intizar edilmektedir.

İyi haber alan mahfillere göre Bek'in dönmesinin sebebi, hududda vukua gelen bir hâdise neticesinde Polonya ile Litvanya arasında husule gelen gerginliktir.

11 martta, bu hâdise neticesinde Polonyalı bir hudud muhafızı öldürülmüştür.

Dün Vilno'da radyo ile neşredilen bir konserden sonra halk, mikrofona hücum ederek şöyle bağırmıştır:

«Litvanyaya karşı yürümek istiyoruz. Memel'i istiyoruz. Ridsmigly, bizi Litvanyanın elinden kurtaracaktır.»

Âyanda bir vak'a

Varşova 14 — Bir Polonya hudud muhafızının ölümile neticelenen Polonya - Litvanya hudud ihtilâfı bugün âyanda şiddetli sahnelere meydan vermiştir.

Âyan azasından Fudakovski'nin istizahı müzakere olunurken istizah sahibinin sözleri, «Litvanyanın tahrikâtından artık bıktık» bağırmalarile karışık olarak alkışlanmıştır. (a.a.)

PARİS BORSASI

Paris 14 (Hususî) — Paris Borsasının bugünkü kapanış fiatları şunlardır:

Londra 161,65, Nevyork 32,50, Berlin 1307, Brüksel 545,50, Amsterdam 1804, Roma 170,70, Cenevre 746, kurşun 15,14, 4 1/2, bakır 43 1/2 - 44 1/2, kalay 182,17,6, altın 139,8, gümüş 20 5/16, çinko 14,5,7 1/2.

Hâdiseler arasında

Sınıf ve millet hamleleri

Büyük Harbdenberi geçen yirmi yıl içinde iki türlü hamle görüyoruz: Biri sınıf hamleleridir; ki İtalyada, Almanyada, Macaristanda, Balkanlarda ve İspanyada bir proletarya ihtilâlinin zaferini aramış, fakat baş kaldırdığı her yerde ezilerek yerin dibine batırılmıştır. Yirmi yıldanberi, dünyanın hiçbir tarafında, hiçbir sınıf hareketi muzaffer olmuş değildir. Fakat, bu yirmi yıl içinde muzaffer olmıyan tek bir millî hamle gösterilemez. Adeta harbsonu devresinin tarihi, millet fikrinin istisnasız zaferlerile, sınıf fikrinin istisnasız hezimetlerinden başka canlı hiçbir hâdise kaydetmez.

Son Avusturya vak'ası, sınıf rüyası içinde horlıyanların tepesinde ayni hakikatin bombasını bir kere daha patlatıyor: Bu asır, milliyet asrıdır ve bu dünya milliyet dünyasıdır. Bu patlayışın en sağır kulakları bile çınlatan aksile gözlerini açmıyan gaflet uykucularının vay haline!

Unutmıyalım ki bu yirmi yıl içinde ilk muzaffer millî hamleyi yapan memleket Türkiyedir. Büyük Harbin rezilâne sulh muahedelerinden birini ilkönce parçalıyan adam Atatürktür. Almanya, bize nisbetle on dört - on sekiz yıl gecikerek bu işi yapabildi. Bir yazım münasebetile Hitler'in bize verdiği cevabda, Atatürkün bu hamlesinin örnek teşkil ettiği yazılıdır.

Hiç şüphe yok ki Türk İstiklâl harbi ve Türk inkılâbı, yirmi yıldanberi, bütün Avrupada ve bütün Asyadaki millî davranış ve doğruluş hareketlerine bir cesaret, siyaset ve zafer örneği olmuştur. Meçhul istikbalinin sakladığı bütün muvaffakiyet şanslarını millî birliğinde, millî dilinde, millî tarihinde, millî kültüründe aramıyan milletlerle arıyanlar arasındaki büyük farkın misalleri sonuna gelmiş değildir. Pek yakın bir istikbalin tarihi, sınıf sarhoşluğundan ayılmıyarak millet realitesini görmekten hâlâ âciz kalan nazariyecilerimize yepyeni sürprizler hazırlıyor.

PEYAMİ SAFA

Asıl dava

[Başmakaleden devam]

geçirecek ve herhalde, ancak münasib fırsatlar çıktığı zaman Südet'ler meselesini halle çalışacaktır. Belki Çekoslovakyanın İsviçre gibi federal bir cumhuriyet sistemine çevrilmesini temin edecek ve ondan sonra o federal cumhuriyetin yarı müstakil bir parçası olan Südet'ler eyaletini kendi arzularile ana vatana ilhaka uğraşacaktır.

* * *

Fakat dava Avusturya, Çekoslovakya veya herhangi bir memleket etrafında görülen bir dava değildir. Her geçen gün, Avrupa muvazenesini ellerinde tutan devletlerin kuvvetten düştüklerini, bu vazifeyi ifadan âciz bir hale geldiklerini gösteriyor. Avrupa muvazenesizliğe doğru yuvarlanıyor. Dava buradadır.

Yükselen ve alçalan iki büyük dalga var. Yükselen dalga alçalan dalgayı biraz geçti mi ona çarpacaktır. İki dalgayı teskin etmek, yatıştırmak lâzım. Bu da, Avusturyanın ilhakını protesto etmek, Çekoslovakyayı himaye için tedbirler aramakla olmaz. Her iki tarafın da geniş düşünmesi, fedakâr hareket etmesi şarttır. Çünkü 1918 de acemi doktorlar tarafından yarımyamalak sarılan yaralar derindir. Esaslı tedavileri uzun zaman ister.

Bugünü 1914 temmuzuna benzeten arkadaşlar çıkıyor. Bunların aldandıklarını zannediyoruz. 1914 te kana susamış, kendine güvenen, şımarık bir Almanya vardı. Harb çıkarmak için bahane arıyordu.

Bugün kana susamış bir Almanya yoktur. Bugün bütün Avrupayla beraber, hatta bütün insanlıkla beraber ıstırab çeken bir Almanya vardır. Bu Almanya herşeyden önce harb sonu muahedelerinin sırtına yüklediği haksızlıkları düzeltmek arzusunda olduğunu söylüyor. Biz, harb sonu muahedelerini ilk yırtan millet olarak Almanyanın ıstırabına inanırız. Istırab insanları olduğu gibi cemiyetleri de olgunlaştırır. Onun için fena maksadlı kimselerin propagandasını yaptıkları kana susamış, beli tabancalı bir Kayzer Almanyasını hakikate uygun bulmuyoruz. Yüreklerde zehirli yılanlar gibi kıvranan kinlerin kafası ezilir de bütün insanlar anlaşmak gayesile bir araya toplanırlarsa en büyük felâketin önüne geçmek için hâlâ vakit vardır.

NADİR NADİ

KISA HABERLER

* DUBLİN 14 — İrlanda kabinesi bugün toplanmış ve İngiliz - İrlanda müzakereleri hakkında izahat vermiştir.

Siyasi mehafilde beyan olunduğuna göre, bu müzakereler çok büyük müşkülâta uğramıştır.

Tıb bayramı, dün parlak surette tes'id olundu

Birçok nutuklar söylendi. 111 senelik mazisi olan tababetimizin muvaffakiyetleri anıldı

Merasimde bulunanlar ve Dekan Nureddin Ali nutkunu söylüyor

Tıb bayramı, dün Üniversite konferans salonunda parlak merasimle tes'id edilmiştir. Merasimde Üniversite Rektörü, dekan ve profesörlerle talebeden ve davetlilerden mürekkeb büyük bir kalabalık hazır bulunmuş, salon hıncahınc dolmuştur.

Tam saat on dörtte İstiklâl marşile açılan toplantıda evvelâ Rektör Cemil kürsiye gelerek Üniversite namına bir nutuk söylemiş ve ezcümle demiştir ki:

«— Bugün Tıb bayramıdır. Bu bayramı kutlulamak için burada toplandık. Bayramı bütün Tıbbiyelilere yürekten tebrik ederim.

Bayramların insanların hayatında mühim rolü vardır. Her bayram bir sevinç ve neş'e kaynağıdır. Bayramlar vardır ki, sebebini araştırmadan, düşünmeden sevinç duyarız. Bayramlar vardır ki, onu kutlulayanlardan her biri niçin kutluladığını bilir. İşte Tıb bayramı bu bayramlardandır: Her Tıbbiyeli bilir ki, bugün, Türk hekimliğinin ve Tıb fakültesinin mefahir bayramıdır ve gene her Tıbbiyeli bilir ki, büyük Türk hekimliğinin ve Tıb fakültesinin burada hizmetleri anılıyor.»

Rektör, bundan sonra Türk hekimlerinin hizmetlerinden bahsederek, 1827 martının 14 ünde açılan Tıbhanenin geçirdiği tarihî safhaları tebarüz ettirmiş, Türk hekimlerinin, 1897 Türk - Yunan, 1912 Türk - İtalyan, 1913 Balkan, 1914 Büyük Harb ve nihayet Kurtuluş Savaşında görülen büyük hizmetlerini anmıştır. Umumî Harb hatıralarından da bahseden Rektör, demiştir ki:

«— İşte, bugün kıymetli hocanız Akil Muhtar en yüksek ilmî mevkie seçilmiş bulunuyor. Ancak çalışmakla erişilen bu makam, Fransa tıb akademisidir. Akil Muhtar çalışmasile bu mazhariyete nail oldu. Burada Üniversite adına kendisini tebrik ediyorum.»

Bu sırada salonun çatısını inleten sürekli bir alkış tufanı koptu. Rektörden sonra Tıb fakültesi dekanı ordinaryüs profesör Nureddin Ali kürsiye gelerek «dünkü ve bugünkü Tıbbiyeli» mevzulu bir hitabe irad etti.

Mülkî ve Askerî Tıbbıyeden iki talebe nutuklarını irad ederlerken

Türk hekimliği ve terakkiyatı etrafında mukayeseler yapan dekan, bilhassa inkılâbdan sonra on beş sene zarfında Türk tababetinin eriştiği muvaffakiyetlere işaret etti. Atatürkü tazim ve minnetle selâmladı.

Profesör Kemal Cenab da Türk hekimliğinin Halk tababetini rasyonel şekle soktuğunu, Türk hekimliğinin bütün dünya tababetine hizmeti olduğunu, 1070 yılında yazılmış olan Kutadgo Bilik'de mevcud ata sözlerimiz arasında hekimliğe aid birçok parçalar bulunduğunu söyledi.

Bu arada Kemal Cenab, 1393 yılında Bursada kurulan Darüşşifanın, İstanbuldaki Süleymaniye medresesinin Tıp tarihindeki hizmetlerine işaret ederek asıl Tıb tedrisatının 114 sene evvel 14 martta Şehzadebaşında Tulumbacı konağında askerî tıbhanenin açılmasile başladığını anlattı.

Bundan sonra Tıb talebesinden Fehmi Cumalıoğlu ile Lebid Yurdoğlu da birer hitabe irad ettiler. Çok alkışlandılar.

Hitabeler bitince on dakika istirahat edildi, Konservatuar kovartetinin verdiği konseri müteakıb merasime nihayet verildi.

Franko ordusu yıldırım hızile Akdenize iniyor

[Baştarafı 1 inci sahifede]

Kaspe'de

Belşit 14 — Franko kuvvetleri öğleyin Kaspe'yi işgal etmiştir.

Alkaniz 14 — Bugün saat 13 te Franko kuvvetleri sahilden ancak 7 ve Katalonya hududlarından da 40 kilometre mesafede bulunuyordu.

Barselon'un tebliğleri

Barselon 14 — Millî Müdafaa Nezaretinin tebliği:

Şark cephesinde dün Eskatron ve Hijar'ı, bugün de Arino, Allazar ve Andorra'yı tahliye ettik. Düşman tayyareleri Kaspe'yi şiddetli bir bombardımana tâbi tuttular. Başka cephelerde kayde şayan bir şey yoktur.

Barselon 14 — Hükûmet makamatı Frankist taarruzunun muvaffakiyetle devam etmekte bulunduğunu kabul eylemekte, yalnız cumhuriyetçilerin yıldırım gibi seri bir mukabil taarruzuna intizar etmek lâzım gelmekte olduğunu beyan etmektedir.

Bir hükûmet gemisi batırıldı

Londra 14 (Hususî) — İspanyol asileri Taragon sahillerinde Madrid hükûmetine mensub bir gemiyi batırmışlardır. (a.a.)

Şehid albay Fethinin maaşı

Ankara 14 (Telefonla) — İzmirin işgali esnasında şehid düşen albay Fethinin refikasına vatanî hizmet tertibinden maaş bağlanmıştı. Vefat etmesi üzerine bu maaşın aile efradından herhangi birine tahsisi ayrı bir kanun mevzuu olduğundan Safiye tarafından yapılan müracaate karşı Meclis Arzuhal encümeni bir muamele yapılamıyacağına karar vermiştir.

Seyhan meb'usu General Naci Eldeniz bir takrirle bu kararın Meclis umumî heyetinde müzakeresini istedi. Ve mesele ruznameye alındı.

Fransa, Çekoslovakyaya askerî yardım yapacak

[Baştarafı 1 inci sahifede]

Çek Harbiye Nazırının beyanatı

Prag 14 (Hususî) — Çekoslovakyanın her tarafında millî birlik lehine mitingler yapılmaktadır. Harbiye Nazırı bu mitinglerden birinde nutuk irad ederek demiştir ki:

«— Çekoslovakyanın vaziyeti Avusturyanın vaziyetine benzemez. Çekoslovakyanın dostları ve müttefikleri vardır.»

Cornale d'İtalya gazetesinin dikkate şayan bir makalesi

Roma 14 (Hususî) — Cornale d'İtalya gazetesinin başmuharriri M. Gayda Avusturya hâdiselerine tahsis ettiği başmakalesinde 1934 de Brenner hududuna asker gönderen İtalyanın bu sefer Avusturya hâdiselerine karşı lâkayd kalmasının sebebini izah ederek şunları yazmıştır:

«— İtalya hiçbir zaman Avusturyanın istiklâlini garanti etmemişti, bundan dolayıdır ki Avusturyada cereyan eden hâdiseleri dahilî mahiyeti haiz addetmiştir. Halbuki 1934 te Brenner hududuna gönderilen İtalyan askerleri her ihtimale karşı İtalyan topraklarını müdafaaya memur bulunuyordu.»

Pol Bonkur'un daveti

Paris 14 — Hariciye Nazırı Pol Bonkur vaziyeti tetkik etmek üzere Fransanın Belçika Avusturya ve Belgrad orta elçilerini süratle Parise gelmeğe davet etmiştir.

Rasadhanenin kaydettiği zelzele

İstanbul 13 — Dün gece saat 19,47 yi 15 saniye geçe kuvvetli bir zelzele kaydedilmiştir.

Merkez üstünün İstanbuldan mesafesi 580 kilometro tahmin edilmektedir.

HEM NALINA MIHINA

18 mart kahramanı

18 mart kahramanı, 16 mart mağduru, gene bir mart günü gözlerini hayata kapadı. 23 yıl evvel, bugünlerde, Çanakkale Boğazının toprak tabyalarını sarsılmaz bir azim ve iymanla düşman donanmalarına karşı müdafaa eden Cevad (Paşa),

20 yıl evvel, bugünlerde, İstanbulda, işgal oldusunun, vatan ve millet haini Vahidettinle Damad Feridin zulümlerine, entrikalarına karşı gene sarsılmaz bir azim ve iymanla Türklüğü müdafaaya çalışan Cevad (Paşa),

Dün, uğrunda yıllarca çalıştığı bayrağa sarılı olarak bir top arabası üstünde ebedî uykusunu uyumağa gitti.

Orgeneral Cevad, tam bir Türk kumandanı idi: Kahraman, vakur, bilgili, Fransızların «kadife eldivenli demir el» dedikleri tarzda nazik, fakat çelik disiplinli bir askerdi. Onu, ilk defa, 1908 de, Hassa ordusu ikinci fırka kumandanı iken Yıldızda yapılan bir resimgeçitte görmüştüm. Sultan Hamid pencereden resimgeçidi seyrediyordu. İkinci fırkanın ikinci nişancı taburunun borazan çavuşu, geçid esnasında bir yanlış yapmıştı.

Cevad (Paşa) o zaman genc bir ferikti; Hassa ordusu kumandanı olan birinci ferik Mahmud Muhtar (Paşa) nın yanında duruyordu. Çavuşun yanlış hareketini görünce yerinden fırladı; borazanın yanına gidip hatasını tashih etti; sonra yerine geldi. Hareketleri o kadar canlı, hal ve tavrı o kadar ateşli, yüzü o kadar sevimli idi ki bu genc kumandanın cazibesine kapılmamak kabil değildi. Aradan 30 yıl geçmiş olmasına rağmen, sanki dünmüş gibi, onun güzide ve cevval hali, titiz dikkati gözlerimin önündedir.

Merhumu, son defa, geçen sene, Galatasarayın pilâvında görmüştüm. Bahçede selâmlaştığımız zaman, yanındaki yaşlı Galatasaraylılara şu sözleri söylemişti:

— Abidin Davere çok müteşekkirim. Çanakkalenin deniz muharebelerini bir çok defalar yazarak bu muharebelerin ve benim tarihnüvisimiz oldu.

O, bunları söyler ve bana iltifat ederken, kendisine hazırladığım büyük sürprizden haberi yoktu. Nutuk söylemekten hoşlanmadığım halde, sırf, ona bu sürprizi yapmak için, Galatasaraylılar cemiyeti reisinden Orgeneral Cevadı mutlaka bu içtimaa getirmenin çaresini bulmasını ve bana da söz vermesini rica etmiştim. Biraz sonra, Galatasarayın konferans salonunda, söz sırası bana geldiği zaman, mektebden ve Galatasaraylılık rabıtasından bahsettikten sonra, birdenbire sözü Çanakkale muharebelerine naklettim. Kimse, mevzuun bu anî değişikliğindeki sebebi anlıyamamıştı. Bazı samimî arkadaşların «ne münasebet?» der gibi yüzüme baktıklarını görüyordum. Aynen şöyle devam ettim:

«18 mart akşamı güneş batarken Türk silâhlarının Büyük Harbde kazandığı en büyük zaferlerden birini, birincisini selâmlıyordu.

Arkadaşlar, 18 mart zaferi Galatasaraylılar için iki defa şanlı, iki defa parlak bir gazadır. Çünkü bu zaferi kazanmış olan tarihî kahramanların kumandanı bir Galatasaraylı idi; muhterem Orgeneral Cevad.»

Koca salon, fevkalâde bir heyecan, dakikalar süren bir alkış tufanile sarsıldı. Merhum, bu müheyyic tezahür karşısında kendini tutamıyarak ağlamağa başladı. Harb meydanlarının bu çelik iradeli, muzaffer kumandanının gözyaşları hepimize sirayet etti.

Yemekhaneye inerken yanıma geldi. Mahcub bir halle:

— Teşekkür ederim amma bu kadarı çok oldu; dedi.

O, bütün hakikî kahramanlar gibi mütevazidi.

Büyük askerin hatırasına hürmetler.

İranlıların bayramı

[Baştarafı 1 inci sahifede]

Sâdâbad Paktile şarkta Türkiyenin sulh ve müsalemet siyasetine iştirak etmiş olan dost İranın Büyük Şahinşahının doğum yıldönümü münasebetile kardeş İran milletinin bayramına iştirak eder ve tebriklerimizi sunarız.

Bu münasebetle bugün İran konsoloshanesinde mükellef bir çay ziyafeti verilecektir.

Memlekete bir lise kazandıran hayırsever

Zonguldak 14 — Zonguldakta 60 bin lira sarfile yeni bir lise binası inşa etmeği vadeden tüccar Mehmed Çelikel yeni binayı inşaya başlatmıştır.

Küçük hikâye

Sefalet içinde

Piyer Mak Orlan'dan

— Sahi be Clownston, dedim, bu nè taravet, bu ne şıklık böyle.

Ve doğruydu. Clownston'u ilk olarak gördüğüm zaman sefaletin son kertesindeydi, bu ikinci görüşümde şaşılacak derecede değişmiş olmasından mütevellid hayretim mümkün değil anlatılamaz.

— Evet, dedi, her cihetçe fena değilim, bilhassa zarafetten yana; bak.

Sahici çamaşırdan gömlek kollukların -bir zamanlar eski gazete parçalarını kolluk makamında kullanırdı-, Hazreti Nuh zamanından kalma antika fotinlerinin yerine ayaklarına geçirdiği ve parıl parıl parlıyan rugen iskarpinlerini bana gösterdi; hasılı, kılığı kıyafeti yerinde, efendiden bir adam olmuştu. İki duble İngiliz birası, Clownston'un dilini çözüverdi. Gözlerini parmağındaki elmas taşlı iri yüzükten ayırmıyarak, hayatını anlattı:

«— Arkadaş, dedi, hatırımda iyi kaldığına göre, seni tanıdığım zaman birbirimizden pek de farklı şeyler değildik, ikimizin de açlıktan nefesimiz kokuyordu. Hatta yanılmıyorsam sefalet rökoru bendeydi. O kadar fakirdim ki 97 senesi kışını üstü açık bir odada, sönmüş bir soba başında, tütünü tükenmiş bir pipo içerek geçirdim. Bu böyle devam edemezdi, fakat talihim karşıma eski bir mekteb arkadaşım olan Garwell'i çıkarmasaydı devam edecekti. O zaman Garwell hatırı sayılır derecede zengin bir adamdı. Garwell beni tanıdı, bozulmuş olan maneviyatımı takviye etti ve bana en mübrem ihtiyaclarımı karşılamak üzere az miktar bir para verdi. Dikkat et, zenginliğimin temeli bu anda atılmış bulunuyor. Sadaka makamında verilen bu parayı o kerhane senin bu meyhane benim dolaşıp harcıyacağıma; bir tasarruf sandığına yatırdım. Garwell'in kibarlığı beni cesaretlendirdi ve mahcubiyetimi yendi. Ertesi sabah, Garvell'in evin damladım ve elimde tuttuğum şapkamla oynıyarak, kendisinden, odamın kirasını vermek için, iki frank istedim. Garwell bir an bile tereddüd etmeden, istediğim parayı bana verdi, zira altın kalbli bir adamdı ve arkadaşı için gömleğini bile satabilirdi.

Her sabah Garwell'in kapisini çalıyor ve dızdırdığım iki frangı tasarruf sandığına yatırıyordum. Yedinci sene nihayetinde, Grawell'in bütün servetini kendi cebime aktarma etmiş bulunuyordum, takriben beş milyon frank kadar birşey. Servetimi büyük bir bankada saklıyordum. Fakat parama hiç dokunmuyordum. Garwell'in halinde iflâs etmiş bir adam alâmetleri yavaş yavaş görülmeğe basladı. Garwell evvelâ büyük evini sa-tarak vasat bir apartımanın ikinci katına taşındı; bir sene sonra, üçüncü kata yerleşiyordu. Üç sene sonra da altıncı ye - dinci katlara kadar çıktı. Hulâsa, bir gün onu bir tavan arasında ensledim. Ve sonuncu frangını kendisinden sızdırdığım gün şehrin harab bir mahallesinde kibrit kutularından yapılmış bir kulübecikte oturuyordu. Garwell'e dedim ki:

— Dostum, lüzumundan fazla âlicenabsın, bir arkadaş için gömleğinden oluyorsun.. Minnettarlığımı ve ayni zamanda hayranlığımı nasıl anlatayım.

— Hakkın var Clownston, dedi. Bendeki bu cömerd kalble bir şehirde yaşanamaz, yaşanamaz.

Ve Garwell gitti. Şimdi, elimde bü - yük bir servet var, bu servet benim için çok azizdir, beni refah içinde yaşattıktan başka bana her dakika Garwell'in cö - merdliğini hatırlatıyor.»

* * *

Clownston'un hikâyesini hayretten ağzım kulaklarıma vararak dinledim. Ve o günden sonra Clownston'u gözden kaybettim. Benim hayatım hiç de değişmiyor, ayni yeknesaklık içinde devam e - diyordu. Aradan on sene geçmişti. Bir gün Saint - Séverin kilisesine doğru çı - karken pis bir dilenci nazarı dikkatimi celbetti. Merak saikasile yaklaşınca yanına, hayretimden az daha küçük dilimi yutacak oldum. Bu dilenci bizim Clownston'du. Elimi sıktı. Hayretimden birşey soramıyordum. «Evet dostum, benim ben. Çok değiştim, değil mi? Ne yaparsın, cömerdliğimin kurbanıyım. Serveti - min en debdebeli zamanında tesadüf karşıma Garwell'i çıkardı. Acınacak bir fakrü sefalet içindeydi. Benden iki frank ödünc istedi, aramızda teklif tekellüf olmadığını söyliyerk istediği iki frangı derhal verdim. Ertesi gün de geldi, daha ertesi gün de geldi, kendisine yok diye - miyordum, diyemezdim ki! Ve benim kendisine karşı tatbik ettiğim sistemi bu sefer o bana karşı tatbik etti. Benim de cömerdliğim semeresini verdi. Vasat derecede bir apartımanın ikinci katına ta - şınmak üzere evimi satmağa mecbur oldum. Sonra ikinciden üçüncü kata, üçüncü kattan dördüncü kata, dördüncü kattan beşinci kata, beşinci kattan altıncı kata ve altıncıdan da tavan arasına ta - şınmak mecburiyetinde kaldım. Ona son frangımı ödünc olarak verdiğim gün kibrit kutularından yaptığım bir kulübecikteydim, elân da bu kulübecikteyim. Garwell'i enseleyip iki frank ödünc alabileceğim günü kolluyorum.»

Çeviren:
CEVAD SADIK

Acı bir kayıb

Merhum Hasan Hilmi

Bu sene Tıb Fakültesi talebeleri kaybettikleri üç arkadaşının acısını unutmadan bir dördüncüsünü de dün kaybetmişlerdir. 6ncı sömestrden Antalyalı Hasan Hilmi Candaş çalışkanlığı ve temiz kalbliliğile arkadaşları ve hocaları arasında çok sevilen bir talebe idi. Bütün tahsil hayatının maddî müşküllüklerine T. M. C. Kadırga Talebe Yurdunda göğüs gererek bugüne kadar içinde ilim aşkile yaşıyan bu genc talebenin beklenilmiyen ölümü arkadaşları ve hocaları arasında derin bir teessür uyandırmıştır.

Dün cenazesi bütün arkadaşları tarafından büyük bir merasimle kaldırılmıştır. Ailesine ve Tıbbiyelilere baş sağlığı dileriz.

Bulgaristan intihabatı

Sofya 14 — Plevne ve Burgaz mıntakaları, 41 meb'us intihab etmiştir. Bunların 26 sı hükûmet taraftarıdır.

Kaybolan genc

Bundan altı ay evvel Karamürsel kumaş fabrikasında dokumacılıkla çalışmaktayken arkadaşile dil münazaası yaptığı için fabrikadan çıkarılan, Fatih Çırçırda Hacıhasan sokak 12 numarada oturan Behçet oğlu Faruk bir daha evine dönmemiştir. Validesi Lâtifenin müracaati üzerine yapılan tahkikattan da bir netice çıkmamıştır. Zavallı kadın, oğlunu gören veya nerede olduğunu bilen varsa insaniyet namına kendisine bildirmesini gözyaşlarile rica etmektedir.

Teşekkür

Refika ve validemizin irtihalinden dolayı teessürlerimize iştirakle bizzat teşrif veya bilvasıta tatyib buyuran zevatı muhteremeye teşekkürlerimizi kıymetli gazeteniz vasıtasile sunarız.

Eski Müsteşar emekli Korgeneral Mehmed Fuad Alpkartal, Meliha, Mevhibe, yüzbaşı Nureddin

16 mart ihtifali

Yarınki merasime aid program tesbit edildi

Yarın, 16 mart şehidlerinin aziz hatıralarını anma günüdür. 16 mart 1920 de, bundan on sekiz sene önce, bir avuç Türk askeri, emperyalist düşman sün - gülerile yataklarında öldürülmüştür. Her sene olduğu gibi, bu sene de şehidlerimizin mezarı başında bir ihtifal yapılacaktır. Bu ihtifale aid programı bildiriyoruz:

Program

Yarın, merasimde bulunanları götürmek üzere saat 13,15 te Köprünün Haliç iskelesinden bir vapur, davetlilerle askerî kıt'ayı alarak saat 14 te hareket edecektir. Merasimde kıt'alar, mektebler ve halk da bulunacaktır.

İhtifal, umumî meclis adına Cemaleddin Fazılın bir nutkile açılacak, müteakiben Eyüb Halkevi reisile Üniversiteli bir genc, birer hitabede bulunacaklardır.

Nutuklardan sonra mızıka matem havasını çalacak, Kolordu, Belediye ve Cumhuriyet Halk Partisi adına çelenkler konulacaktır. Müteakiben bir manga asker, havaya üç defa ateş edecektir. Bu merasim bittikten sonra kıt'alar, mektebliler bir resmigeçid yapacaklar, dağılacaklardır.

Vefada bir ev yandı

Vefada Kayserili Ahmed sokağında Gülün evinde dün sabah yangın çıkmış, ev tamamen yandıktan sonra söndürülmüştür.

Çağrılar, Konferanslar, kongreler

Davet

Beşiktaş Halkevinden: Beşiktaş çevresindeki Beşiktaşspor, Arnavudköyspor, Doğanspor kulüblerinde çalışan güreşçiler arasında yapılacak güreş müsabakalarile bu kulüblerde Türk sporuna hizmet eden emekli sporcular için her sene yapılacak spor gecesi esas programları üzerinde görüşülerek harekete geçilmek üzere kulüb idare heyetleri başkanları arkadaşlarımızın veya salâhiyettar delegelerin yarın saat 18 de Beşiktaş Halkevine gelmeleri.

Nikâh töreni

Beyoğlu Yerli Mallar Pazarı müdürü Osman Kerestecinin kız kardeşi Müşeref Keresteci ile İzmir eşrafından Mahmud Hortaçsunun oğlu Ali Hortaçsunun nikâhları, dün İzmirde yapılmıştır. Yeni aileye saadetler dileriz.

Nişanlanma

Kıymetli doktorlarımızdan Tebhirhane müdürü doktor Ferid Soydanın kızı Melâhat Soydanla Kırklareli eşrafından Muhiddin Özenbaş oğlu Tevfik Özenbaşın nişanları Alayköşkünde güzide davetliler huzurunda icra kılınmıştır. Tarafeyne saadetler dileriz.

Teşekkür

Kardeşimiz, ağabeyimiz Hakkı Halid Lebenin elim vefatı münasebetile akrabamız, dostlarımız tarafından gerek bizzat, gerek telgraf ve mektubla yapılan teselli ve taziyetlere ayrı ayrı cevab vermeğe duyduğumuz büyük teessür mânidir. Hepsine değerli gazetenizin tavassutunu dileriz.

Kardeşleri
Münire Halid Niyazi Halid

Teşekkür

Altı seneyi mütecaviz bir zamandanberi (Dinar Palas) oteli müsteciri iken otelin icar müddetinin 1 mart 938 tarihinde hitam bulmasına mebni mucire devrü teslimle alâkamı kestiğimi ve şimdiye kadar muhterem misafirlerimin hakkımda göstermiş oldukları teveccühe karşı minnettar ve müteşekkir kaldığımı sayın gazetenizle ilânını rica ederim.

Sabık Dinar Palas oteli müsteciri
Rahmi

Ürolog - Operatör
Pr. Behaeddin Lütfi Varnalı
Böbrek, mesane, idrar ve tenasül yolları hastalıkları mütehassısı. Beyoğlu - İş Bankası karşısı Emirnevruz sokak 10 Pananiya ap. No. 2 . Telefon: 42203.

SİNEMA

Emektar aktör Con Barimor

Sarışın Karol Lombard'ın teşebbüsü ile mühim filimlerde yeniden başrolleri oynamaya başladı

Yirmi sene sahnede ve yirmi sene de beyaz perdede büyük bir hâkimiyet ve şöhret temin ettikten sonra artık kendisine istiskal gösterilmekte olduğunu anlıyarak bir köşeye çekilmiş olan Con Barimor, birdenbire yeni bir filmin kahramanı vaziyetine girdi. Con bu parlayışı, bir kadına hem de havaî, hodbin tabiatli bir kadına, Karol Lombard'a borcludur.

Bu iş Karol'un aklına nasıl geldi? Garib ve tuhaf hikâyeyi bizzat Con Barimor'un ağzından dinleyiniz:

— Batmak üzere olan ve hiç kimse tarafından imdadına gidilmiyen bir gemiyi kurtarmak Mis Lombard'a nereden esti, bilmiyorum. Onunla arkadaş olduğumuz zamanın üzerinden on sene geçmişti. Vaktile «Yirminci asır» diye bir filim çevirmiştik. Ben o zaman meşhurdum, Karol ise henüz seyircilerce yeni tanınmış bir şahsiyet bile değildi. Hatta rolüm icabı, onun üzerinde fena bir his bile bırakmam lâzımdı. Çünkü oradaki sahnelerin birinde genc kızı saçlarından tutup sürüklüyordum.

Maamafih itiraf etmeliyim ki, «Yirminci asır» benim en büyük ve en son filmim oldu. Buna da sebeb Norma Sirer'in kocası müteveffa İrving Talberg'dir. Çünkü bana «enteresandır!» diye «Saat sekizde yemek» filminde bir rol verdi. İşte ondan sonra ben hapı yuttum.

Aradan epey zaman geçti. Bir gün, yeni yapılmakta olan bir kordelânın başrollerinden birinin tarafımdan canlandırılmasına karar verildiğini haber alınca şaştım. «Hakikî itiraf» eserinde Holivud'un en çok para kazanan artisti Karol Lombard'a partöner olacaktım.

Sinema ile alâkamı keselidenberi bol bol uyuyor, dinleniyor ve bahçemdeki çiçeklerle meşgul oluyordum. Evvelâ, beni niçin rahatsız ettiler, diye düşündüm, fakat huy canın altında, değil midir? Böyle bir teklif vâkı olur da ben nasıl reddederim.»

Evet, Con Barimor'un bütün bu sözlerinde zerre kadar mübalâğa yoktur.

Con Barimor

Onu yeniden dirilten sarışın yıldız Karol Lombard'dır. Bu teşebbüse de şöyle bir mükâleme neticesi girişmiştir. Amerikanın beyaz perdedeki şahsiyetlerinin en mühimlerinden kudretli facia artisti Spenser Trasi bir gün Karol'la konuşurken

— Ah, demiş, ne olur, hayatımda tek bir sahneyi Con Barimor gibi oynıyabilsem:

Bu sözün müthiş tesiri altında kalan Karol, hemen filim âmiline ve rejisöre koşarak «Hakikî itiraf» ı çevirebilmesi için Con'un kendisine partöner yapılmasını şart koşmuştur.

«Hakikî itiraf» ta onu tekrar görenler, kendisine yeni bir rol vermekte gecikmediler. Şu sırada V. C. Filds ile birlikte «İşler anlaşılmağa başlıyor!» adında bir kordelâ çeviriyor.

16 yaşında iken itfaiyecilerin tertib etmiş oldukları bir müsamerede amatörlerin oynadığı piyeste nazarı dikkati celbederek yükselen ve birkaç sene evvel ortadan kaybolmak mecburiyetinde kalan bu emektar aktörün tekrar san'at âlemine avdeti Amerikalılar tarafından büyük bir sevincle karşılanmıştır.

Bir iki satırla

★ «Maria Valevska» filmi Pariste gösterilmeğe başlanmıştır. Kordelâ ingilizce olarak geçtiği için bazı münakkidler bu hususta sert mütalealar dermeyan etmekte iseler de ekseri münakkidler bu hususta çok müsaid mütalealar dermeyan etmektedirler. Bilhassa Piyer Volf diyor ki: «Maria Valevska'yı İsveçli yıldız kadar insanı, tabiî ve hissî bir şekilde temsil edecek diğer bir artist daha mevcud olduğunu zannetmiyorum. Şarl Buvaye'ye gelince, o da muhakkak ki şimdiye kadar deruhde ettiği rollerin en gücünü yaratmıştır. Sesile, bakışlarile, tavırlarile Napolyon'u mümkün mertebe hakikate yakın bir tarzda yaşatmağa çalışmıştır.

★ Fransız rejisörü Jak Feyder, Berlinde çevirmekte olduğu almanca ve fransızca «Seyyar cambazhane» filmini bitirdikten sonra Fransada yeni bir kordelâ çevirmeğe başlıyacaktır. Filmin ismi «Deniz çocuklarına!» dır. Dış kısımları «Dünkerk» te çevrilecektir.

★ Geçenlerde Londrada Karol Lombard ile Fernan Gravey'in bir filmi sansüre gösterilirken sansür bazı mükâlemeleri çıkarmış ve bu konuşmaların yerine başka sözler konulmak mecburiyeti hâsıl olmuştur.. Âlâ... Fakat sözleri gene ayni artistlerin söylemesi lâzım. Onlardan Karol Holivud'da, Fernand Pariste.. Ne yapmalı?.. Filmi yapan şirketin Londra mümessili telefonla Holivud'u ve Parisi bulduktan sonra Karol ile Fernan'ı telefon başına çağırtmış, her ikisini konuşturarak bu sözleri orada bir plâğa aldırmış ve filmin noksan kalan mükâlemesini tamamlamıştır. Bu iş şirkete ancak 1500 lira gibi cüz'i bir masrafa mal olmuştur.

★ Alman artistlerinden Kamila Horn; Pariste Erih fon Strohaym, Viviyan Romans, taraflarından temsil edilecek olan «Cebelüttarık» filmindeki diğer başrollerden birini oynamak üzere Parise gelmiştir. Babası Alman, annesi Fransız olan Kamila Hörn, almanca kadar, fransızca, ingilizce ve italyancayı da pek güzel konuşmaktadır. «Seyyar cambazhane» filmindeki Pepita rolünü almanca versiyonunda Kamila, fransızca versiyonunda Mari Glori temsil etmiştir.

TÜRK SİNEMASINDA alkış
İSTİKLAL FEDAİLERİ (Fransızca)
Herkesi hayran eden fevkalâde film. Siz de görünüz.

KANSIZLIK Nörastani, zaflyet ve Chlorose
benizsizlik için yegâne deva kanı ihya eden
En muntahip etibba tarafından tertip edilmiştir. SIROP DESCHIENS, PARIS

Sinemanın iki meşhur yıldızı
Deha... San'at ve hakikatte emsalsiz
CONRAD VEIDT ve ANNABELLA'yı
Fransızca sözlü
KIZIL RAHİB
Kuvvetli ve dramatik filminde
Bu PERŞEMBE akşamından itibaren
SARAY sinemasında
göreceksiniz. Bu filmin kahramanı olan **CONRAD VEIDT,** oynadığı **CARDİNAL DE RİCHELİEU'**nün feci yüzünü canlandırmaktadır.

Bugün **SAKARYA** sineması
Talihin pek şiddetli müşkülâtına rağmen
İki âşıkın katlandıkları fedakârlıklar ve hissettikleri kuvvetli ihtiras
SİLVİA SİDNEY ve HENRY FONDA
tarafından emsalsiz bir tarzda yaratılan Fransızca sözlü
YAŞAMAK HAKKIMDIR
Pek müessir ve hissî filmine başlıyor
İlâveten: PARAMOUNT JURNAL dünya havadisleri ve şayanı hayret bir SİLLY SENFONİ. Yerlerinizi evvelden aldırınız. Telefon: 41341

Senenin en muazzam aşk ve sergüzeşt şaheseri
ZENDA MAHKÛMLARI
RONALD COLMAN - MADELEİNE CAROLL - DOUGLAS FAİRBANKS Jr.
Fransızca sözlü aşk ve kahramanlık abidesi: Yakında İPEK sinemasında

RADYO

Bu aksamki program

ANKARA:

12,30 muhtelif plâk neşriyatı - 12,50 plâk: Türk musikisi ve halk şarkıları - 13,15 dahili ve harici haberler - 18,30 karışık klâsik plâklar - 19,15 Türk musikisi ve halk şarkıları. (Hikmet Rıza ve arkadaşları) - 20,00 saat ayarı ve arabca neşriyat - 20,15 plâkla dans musikisi - 21,00 sıhhi konuşma: Dr. Vefik Vasaf - 21,15 stüdyo salon orkestrası - 22,00 ajans haberleri - 22,15 yarınki program.

İSTANBUL:

12,30 plâkla Türk musikisi - 12,50 havadis - 13,05 plâkla Türk musikisi - 13,30 muhtelif plâk neşriyatı - 14,00 SON - 17,00 İnkılâb tarihi dersleri: Üniversiteden naklen: Mahmud Esad Bozkurd - 18,30 Şişli Halkevi gösterit kolu tarafından bir temsil - 19,15 konferans: Beyoğlu Halkevi namına muharrir İhsan Arif Gökpınar (Gazetecilik) - 19,55 borsa haberleri - 20,00 klâsik Türk musikisi; Nuri Halil ve arkadaşları tarafından - 20,30 hava raporu - 20,33 Ömer Rıza tarafından arabca söylev - 20,45 Vedia Rıza ve arkadaşları tarafından Türk musikisi ve halk şarkıları, (saat ayarı) - 21,15 Tahsin Karakuş ve arkadaşları tarafından Türk musikisi ve halk şarkıları - 21,50 ORKESTRA - 22,45 ajans haberleri - 23,00 plâkla sololar, opera ve operet parçaları - 23,20 son haberler ve ertesi günün programı - 23,30 SON.

VİYANA:

18,40 VİYOLONSEL KONSERİ - 19,10 karışık yayın - 20,55 BÜYÜK KONSER - 21,50 ŞARKILAR - 21,55 karışık yayın-23,25 ODA MUSİKİSİ - 24 haberler - 24,05 DANS MUSİKİSİ.

PEŞTE:

17,35 EĞLENCELİ KONSER - 18,50 konferans - 20,35 OPERA BİNASINDAKİ TEMSİLİN NAKLİ - 23,05 ÇİNGENE ORKESTRASI - 24,05 ASKERÎ BANDO - 1,10 haberler.

BÜKREŞ:

18,05 gramofon, haberler - 19,20 MUSİKİ: Bethofen'in eserleri ve saire - 20,30 gramofon, haberler, konferans - 21,20 karışık yayın - 23,10 gramofon, haberler.

LONDRA:

17,20 ÇİNGENE MUSİKİSİ - 18,05 karışık yayın - 20,05 EĞLENCELİ KONSER - 20,30 kıraat - 20,45 MUSİKİ: Şubert'in eserleri - 21,05 haberler - 21,35 ORKESTRA - 21,55 piyes - 22,35 ORKESTRA VE PİYANO KONSERİ - 23,25 HAFİF MUSİKİ - 24,05 haberler - 24,30 DANS MUSİKİSİ - 1,35 gramofon, haberler.

PARİS [P.T.T.]:

18,05 MUSİKİ - 18,20 inşad - 18,35 MUSİKİ VE ŞAN - 19,05 KİTARA KONSERİ - 19,20 gramofon, konferanslar, piyes - 20,35 şarkılar - 21,05 haberler - 22,05 mükâleme - 22,35 OPERET - 24,35 gramofon, haberler.

NÖBETÇİ ECZANELER

Bu gece şehrimizin muhtelif semtlerinde nöbetçi eczaneler:

İstanbul ciheti:

Eminönünde (Salih Necati), Alemdarda (Esad), Küçükpazarda (Yorgi), Kumkapıda (Haydar), Şehzadebaşında (Asaf), Fenerde (Vitali), Karagümrükte (Arif), Şehremininde (Nâzım), Aksarayda (Ziya Nuri), Samatyada (Teofilos), Bakırköyde (Merkez), Eyübde (Arif Beşer) eczaneleri.

Beyoğlu ciheti:

Pangaltı Halâskârgazi caddesinde (Nargileciyan), Taksim İstiklâl caddesinde (Limonciyan), Beyoğlu İstiklâl caddesinde (Della Suda), Galata Karaköyde (Hüseyin Hüsnü), Kasımpaşada (Müeyyed), Hasköyde (Nesim Aseo), Beşiktaşta (Vidin), Ortaköy, Arnavudköy, Bebek eczaneleri.

Kadıköy Moda caddesinde (Nejad), Altıyolda (Namık), Üsküdarda (İmrahor), Büyükadada (Şinasi Rıza), Büyükadada (Halk), Beykoz, Paşabahçe, A.Hisar eczaneleri.

Vefat

Musul vali muavini B. Hamdinin damadı ve İstanbul Üniversitesi Başkâtibi İhsan Kocamanın dayısı, Tirebolu hükûmet doktoru Hasan Şükrü Tan üç aydanberi duçar olduğu hastalıktan kurtulamıyarak Beyoğlu Zükûr hastanesinde vefat etmiştir. Cenazesi bugün saat 11 de mezkûr hastaneden kaldırılacaktır.

Allah rahmet eylesin

Ölüm

Emniyet Sandığı Hukuk İşleri servisinde avukat Müfid Yurdagül ve Balıkhane memurlarından Rifat Sunun anneleri Bayan Safiye duçar olduğu hastalıktan kurtulamıyarak geçen cumartesi günü Allahın rahmetine kavuşmuş ve Karacaahmeddeki aile kabristanına defnedilmiştir. Merhume hayırsever ve salihatı nisvandan idi. Allah kederdide ailesine sabrı cemil ihsan buyursun.

TURAN TİYATROSU
Bu akşam
San'atkâr Naşid ve arkadaşları
Naşid, Vasfi Rıza, Hâzım, Muammer, Neyireneyir, Bedia, Halide,
Şevkiye tekmil kadro gardrop dekorlarile
Aynaroz Kadısı 6 perde

Kaybettiğimiz büyük kumandan dün gömüldü

Orgeneral Cevad, Atatürkün de temsil edildiği büyük merasimle Anadolu yakasına naklolunarak Sahrayıcedide defnedildi

Cenazeye gönderilen çelenkler, tabut eller üzerinde evden çıkarılıyor, Beşiktaş iskelesinde

(Baş tarafı 1 inci sahifede)

Kar altında, ilerliyoruz. Cenaze alayının, en başında, deniz erleri var. Denizcileri, kahraman ordunun kara kıt'aları takib ediyor. Dünya karşısında eğilmiyen dik başlı Türk silâhı, toprağa bakan namlularile bugün, derin yasını, açığa vurmaktan kendini alamamış.

Matem alayı, çamurlu yoldan, ağır ağır caddeye çıktı. Bütün Maçka ve Nişantaşı, ayakta... Apartımanların pencerelerinden başlar uzanıyor. Sessiz hıçkırıklarla sarsılan göğüsler ve nemlenmiş gözler görüyoruz.

Top arabasının etrafı, seyyar bir çiçek bahçesini andırıyor: En başta Büyük Şef Atatürkün muhteşem çelengi... Saydım. Yirmi kadar çelenk var: Celâl Bayarın, Genel Kurmay Başkanlığının, Millî Müdafaa Vekili Kâzım Özalpın, Maarif Vekili Saffet Arıkanın, Yüksek Askerî Şûranın, İstanbul Komutanlığının, Harb Akademisinin, Topçu ve Nakliye okulunun, Evliyazade Nureddinin çelenkleri...

Bu arada Galatasaraylıların kadirşinaslıkları bilhassa göze çarpıyordu. Cenazeye sarı - kırmızılılar Galatasaray spor kulübü, Ankara Galatasaray kulübü, Galatasaray lisesi, ve Galatasaray İzci oymağı, Galatasaraylılar cemiyeti namına beş çelenk göndermişlerdi.

Cenaze arabası, Teşvikiye camii avlusunda... Tabutun etrafında derhal geniş bir halka çevrildi. Camiden çıkan cemaat, merhumun ölüsü karşısında saf saf dizilerek el bağladılar. Ve imamın heyecandan titriyen sesi, duyuldu:

— Erkişi niyetine!.

Namaz bittikten sonra, Akay idaresinde memur olduğunu öğrendiğimiz bir genc, merhum için dua, yaşıyanlar için dilek yerine geçen çok samimî bir hitabe ile, Orgeneralin meziyetlerini, faziletlerini, kahramanlıklarını sayıp döktükten sonra, yüksek sesle orada toplananlara sordu:

— Merhumu nasıl bilirsiniz?..

Yüzlerce ağız, hep birden cevab verdi:

— İyi biliriz!

Cenaze, camiden çıkarken, halk iki taraflı yollara dizilmişti. Maçka kışlası önünden, gene ölüm havası çalan mızıkanın ezgisile içlerimiz ezilerek, ilerliyoruz. Cenazeyi görenler, derhal oldukları yerde durarak, büyük ölüyü saygı ile selâmlıyorlar. Atatürkün ünlü şahsiyetini temsil eden yaver Cevdet, Vali ve Belediye Reisi Muhiddin Üstündağ, İstanbul Kumandanı General Halis, Harb Akademisi Kumandanı General Ali Fuad, pek çok generallerle emekli generaller, Polis müdürü Salih, Beyoğlu Kaymakamı Daniş, ve İstanbulun mülkî ve askerî erkânı, eski ve yeni devlet adamlarından birçok zevat, merhumu, bu son seyahatinde, son varacağı konak yerine kadar teşyi edecekler...

Yolda kendisini tanıyanlardan Orgenerale aid hatıralar dinliyorum:

— Meşrutiyetin ilânı üzerine orduda büyük bir tasfiye yapılmıştı. Bu tasfiye sırasında, General Cevadın rütbesi de, umum meyanında, kaymakamlığa indirilmişti. Fakat, kaymakam Cevad, şahsî meziyeti ve yüksek askerî kudreti sayesinde, süratle terfi ederek, birkaç sene sonra, yeniden general olmuş ve bu sıralarda, bir aralık Almanyaya gitmişti. İmparator Vilhelm bir gün Cevad (Paşa) nın da bulunduğu bir ziyafet sofrasında, etrafındakilere:

— Biliniz, bakalım.. diye sormuş, içimizde en bahtiyar adam kimdir?

Birçokları, hulûs çakmak için cevab vermişler:

— Hiç şüphe yok ki, zatı haşmetpenahileri!..

İmparator, gülerek:

— Hayır! demiş, içimizde en bahtiyar adam Cevad Paşadır. Çünkü, hiçbir askere nasib olmıyan bir bahtiyarlığı idrak ederek, hayatında iki defa general oldu ..

.....

Orgeneral, çok nüktedan, zarif bir adamdı. Şakayı pek severdi. Hicaza demiryolu yapıldığı seneler içinde, Abdülhamid bir gün, Cevad (Paşa) yı yanına çağırarak:

— Size, demiş, Hicazda bir vazife vermek niyetindeyim. Kabul eder misiniz?..

Orgeneral Cevad, derhal bu vazifeden affını rica etmiş.

Padişah, hayret eder gibi görünerek:

— Niçin... demiş, fena mı?.. Hicaza gider, kolayca «hacı» olursunuz!

Cevad Paşa:

— Efendim, demiş, ben de asıl bunun için istemiyorum!

Padişah, kaşlarını çatınca, sözü bir nükte ile bitirmiş.

— İsmim Cevaddır da ondan, efendim.. demiş!

— Peki.. Bundan ne çıkar?

— Hacı Cevad... Hacı Cevad.. Derken, günün birinde Hacivad olmaktan korkuyorum...

Padişah gülümsemiş. Orgeneral de, Hicaza memur olmaktan kurtulmuş.

Derken, tekrar ölümünün bahsi açıldı. Merhumun, en büyük arzusu, ıstırab çekmeden ölüme kavuşmakmış. Yanındakilere, sık sık, bu arzusunu tekrar edermiş! İstediği de, nihayet olmuş. Hemen de ıstırab çekmeden, derin bir uyuşukluk içinde gözlerini hayata kapamış.

Son yıllarını, gayet sade, ve gıpta edilecek bir istirahat içinde geçiriyordu. En büyük zevki, kitab okumaktı. Kütübhane odasından saatlerce dışarı çıkmadığı olurdu. İçki, sigara kullanmazdı. Devamlı bir rejim takib ederdi.

Ölümünden bir gün evvel gözlerini açmış, biraz kendine gelir gibi olunca:

— Aman... demiş ağlasmayın... Komşuları rahatsız etmiyelim!

İşte rahmetlinin son sözleri!

Alay Beşiktaşa varınca, o zamana kadar kendini güçlükle tutan Orgeneralin oğlu Hasan Cevad, artık gözyaşlarını zaptedemedi.

Sirketi Hayriyenin hususî surette hazırlatarak, merhumun cenazesine tahsis ettiği 74 numaralı vapurla, Kadıköye geçtik. Emekli General Yakub Şevki ve Selimiye kumandanı Tümgeneral Osman Tufan, cenazeyi burada bekliyorlardı.

Alay, gene ayni tertible Yoğurtçuya doğru hareket etti. Önde mızıka, matem havası çalıyor, arkadan ordunun kara ve deniz erleri, çelenkler ve merhumun naşını taşıyan top arabası, cenazeyi takib edenler geliyordu.

Alay, böylece Yoğurtçu köprüsünün başına gelince, merhumun tabutu, bir cenaze arabasına konularak Sahrayicedid mezarlığına hareket edildi.

Orgenerali çocukluğundanberi tanıyan emekli generallerden İhsan, hasta halinde. bu eski dostunu mezarlığa kadar götürmekte ısrar ediyordu. Geri dönmesi için yapılan bütün teklifleri reddederek, yola çıktı.

Sahrayicedid mezarlığında, Orgeneral için, refikası Bayan Emine Hâdiyenin ayakucunda ve damadı ikinci Kolordu kumandanı General Basrinin yanında bir mezar kazılmıştı.

Obur toprak, en büyük askerlerimizden ve en faziletli insan örneklerinden birini daha, gözümüzün önünde yuttu.

Ve biz onun üstüne, kürek kürek toprak atarak, yaşlı gözlerle geri döndük!

Allahtan rahmet!

SALÂHADDIN GÜNGÖR

İktısadî hareketler

Avusturya hâdiseleri ve dünya iktisadî muvazenesi

Alman kuvvetlerinin Avusturyayı filen işgali ve Avusturyanın Alman camiasına iltihakile dünya siyasî çehresinde hâsıl olan değişikliği henüz tam manasile inkişaf etmiş sayamayız. Bununla müvazî olarak, bu hâdisenin dünya iktısadî müvazenesinde doğurması tabiî olan neticeleri de şimdiden tahmin etmek biraz güçtür. Bununla beraber şimdiden başlamış olan malî ve iktısadî tesirler bize ilerisini gösterecek mahiyettedir.

Kendi iktısadî alâkamız bakımından Avusturya hâdiseleri bizim için ekonomik bir endişe doğuramaz. Bu gibi hâdiselerin sarfiyat ve istihlâki çoğalttığı bir hakikattir. Bu kaideyi kat'î olarak kabul etmesek bile Avusturyada doğan hareketin buradaki halkın iştira kabiliyetini - devamlı olmasa dahi - artıracağını ve esasen Umumî Harbdenberi binbir buhran içinde yuvarlanan Avusturyanın biraz daha malî imkânlara kavuşacağını muhakkak görmemiz lâzımdır. Alman elinin Avusturyada iktısaden ve iş hacminin genişlemesi itibarile oynıyacağı bir - çok roller bulunacaktır. Bu itibarla Avusturya ile olan ticaretimizde bir inkişaf beklenebilir.

Küçük Avusturyaya 935 senesinde 1,787,000, 936 da 1,472,000 liralık ihracat yapmıştık. Bu yekûnun geçen sene 2,799,000 liraya yükseldiğini görüyoruz. 938 senesi ilk ayında ise, Almanyaya ihracatımız 321,998, ithalâtımız, 935 yılında 2,913,000, onu takib eden yılda 2,595,000 ve nihayet geçen sene de 1,847,000 liralıktır. Bu senenin ilk ayında 54,641 liralık ithalâtımız tesbit edilmiştir.

Avusturyaya başlıca ihrac ettiğimiz maddeler, halı, kuşyemi, üzüm, fındık, kuru meyva, yaprak tütün, palamut hulâsası ve lületaşı gibi şeylerdir. Aldıklarımız deriler, makine aksamı, kıl, kıl mamulâtı, sellüid, jelâtin, kâğıd, karton, mukavva, sigara kâğıdı, pamuk ipliği, makara ip - liği, pamuklu mensucat, muşamba, porselen, cam, demir ve çelik, bakır ve haliteleri gibi maddelerdir.

Avusturyadaki son vaziyetin bizim için tevlid edeceği iktısadî cephenin bütün dünya için de mevcud olacağını kabul etmek en doğru bir şekil olur. Şu hal bugünkü vaziyetin görünen tarafıdır.

F. G.

Zorba esrarkeş

Davudpaşada Lâle sokağında oturan seyyar kömürcü Süleyman, dün gece uyurken Ekrem adında bir adam odasının kapısını kırarak içeri girmiş ve:

«— Süleyman! Bana errar al.» diyerek para vermek istemiştir.

Süleyman bu adama çekilip gitmesini söyleyince Ekrem kızmış ve eline geçirdiği sopa ile kömürcüyü ağır surette yaralamış, ayakkablarını, paltosunu ve 20 lira parasını alarak kaçıp gitmiştir.

Polisler yaralıyı hastaneye sevket - mişler, Ekremi de yakalamışlardır.

Florya yolunda bir kaza

Dün akşamüzeri Florya asfalt yolunda bir hususî otomobille bir kamyon çarpışmıştır. Kazada nüfusça bir zayiat olmamıştır. Her iki araba da kazadan sonra kaçmışlardır. Hâdisenin tahkikine başlanmıştır.

Ermeni hastanesi mütevelliliği

Yedikule Ermeni hastanesi mütevelliliği için Guraba hastanesi doktorlarından Miçikoğlu, Vakıflar müdürlüğüne davet edilmiştir. Ermeni hastanesi mütevelliliğine getirileceği anlaşılan doktordan icab eden evrak ve vesaik istenilmistir.

ÇİN - JAPON HARBİ

Sarınehir muharebesi çok ehemmiyetlidir

İki millet arasındaki asıl harb, bundan sonra dağlık arazide cereyan edecektir

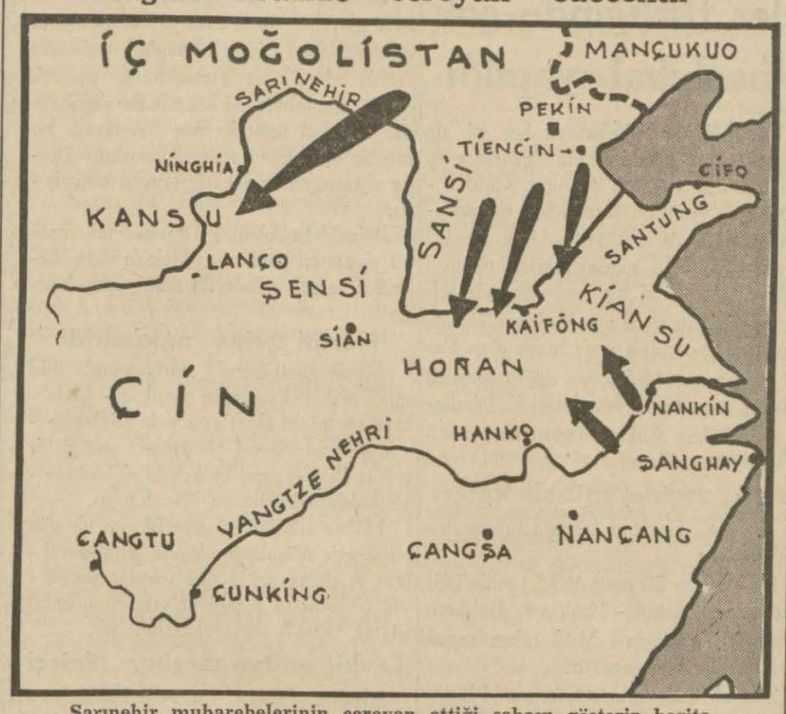

Sarınehir muharebelerinin cereyan ettiği sahayı gösterir harita

Great Britain and the East İngiliz mecmuası birkaç haftadanberi Çinin Mavi nehirden sonra en büyük nehri olan Sarı nehirde cereyan etmekte olan büyük muharebeye dair şu makaleyi yazmıştır:

«Bu satırları yazarken Japon kuvvetleri henüz Sarı nehrin şimalinde Çengço cephesinde bulunuyorlardı. Sarı nehir muharebesinde Çinlilerin herekâtını Mareşal Çan-Kay-Şek bizzat idare etmektedir. Şarktan garbe doğru uzanan Lunghai demiryolunun ellerinde bulunması sayesinde Çin kuvvetleri, nehri geçmek için şarkta ve garbda fırsat arıyan Japonlara karşı mukavemet imkânını buluyorlar.

Bununla beraber şurası da muhakkaktır ki müstevli Japonlar, er geç büyük nehri de geçmeğe muvaffak olacaklardır (ki hakikaten son günlerde Japonlar Sarı nehri geçmişlerdir.) Bu mevsimde nehrin suları gayet azdır. Suları bol ve coşkun olsaydı bile Japon ordusunun faik topçu ve hava kuvvetleri mütemerkiz ateş ve hareketleri nasıl olsa Japon piyadesine Çinlilerin müdafaa hatlarında kâfi derecede gedik açabilirdi.

Sarı nehirde devam etmekte olan muharebe, yeni Çin - Japon harbinin en büyük meydan muharebesini teşkil etmektedir. 200 mil garbdeki Şansi dağlık eyaletinde Japon kuvvetleri sür'atle cenuba doğru sarkıyorlar. Şimdi bunlar Lunghai demiryolundan ancak birkaç kilometro uzakta bulunuyorlar.

Bu kuvvetler Hanno geçidini zorlayıp Linşi şehrini zaptettikleri takdirde, bu muvaffakiyetin muharebenin neticesi üzerinde kat'î tesir yapacağı Tokyoda iddia edilmektedir. Fakat bu zafer, ihtimal bukadar kat'î ehemmiyeti haiz olmayabilir. Çünkü mezkûr geçidde mağlûb olan Çinli kuvvetler garba doğru çekilebilmiş olabilirler.

Lâkin bundan sonra bu kuvvetlerin Japonlara karşı müessir olabilmeleri için Japon ordusunu arkadan vurmağa ve Japonların cephe gerisi muvasala hatlarını kesmeğe muktedir bulunmalarına bağlıdır.

Belki Japonlar da bu ihtimali ve tehlikeleri bertaraf ettiklerine emin olduktan sonra daha cenuba sarkmıyacaklardır. Fakat harbde akıllara hayret veren hataların irtikâb edilmesi âdettir. Bahusus kat'î neticeler kuvvetlerin muvazenesine bağlı bulunduğu zaman bu hatalar çok yapılır.

Şansi eyaletindeki Japon ordusu kendi gerisini emniyet altına alarak Lunghai demiryolu üzerine ilerleyip bu hattı kesmeğe muvaffak olursa şimale müteveccih bulunan bütün Çin ordusunun yanı Japonlar tarafından çevrilebilecektir.

Çinlilerin son müdafaa hattı

Bunun askerî noktadan manası şudur: Şimalden cenuba imtidad eden Pekin - Hanko - Kanton demiryolunun şarktan garba doğru uzanan Lunghai demiryolu ile takatû ettiği noktada bulunan Çengçoda Çinlilerin tutunmalarına imkân kalmıyacak ve bütün Çin cephesinin ric'at ederek 300 mil daha cenubdaki Luco'ya çekilmesi zarurî olacaktır.

Suçov hattı Çinliler için son mukavemet hattı olup burada dahi tutnnamadıkları takdirde daha cenuba çekilmelerine imkân bulunmıyacaktır. Çünkü Mavi nehrin şarkında yerleşmiş olan diğer bir Japon ordusu Nankin üzerinden Nankin-Tıyençin demiryolunu takib ederek şimale doğru ilerlemeğe hazırdır.

Mavi nehirdeki Japon ordusu cephesinde şimdilik büyük bir faaliyet görülmemesi bu ordunun yukarıda bahsettiğimiz diğer Japon ordusunun garbdan yaptığı büyük ihata hareketinin neticesini beklemesinden ileri geliyor. Japonların bu hareketi muvaffak olduğu takdirde Çinlilerin elinde yalnız Pekin - Hanko demiryolunun cenub kısmı kalacak ve şimdi Lunghai hattında mukavemet etmekte bulunan Çin ordusu dağılarak ufak birlikler halinde çete harbi yapacaktır.

Japonlar Lunghai demiryolunu alıp Çinlilerin son cephesi olacak Suço hattını da parçaladıkları zaman; Nankini tahliye ettikten sonra Çin hükûmetinin çekilmiş bulunduğu Hanko üzerine yürüyecekler midir?

Şeref meselesi Japonları Hanko üzerine sevkedecek ve ayni saik Çinlileri de burasını son derecede muhafazaya çalışmalarına sebeb olacaktır. Çünkü Hankonun ziyaı Nankini bırakmaktan daha vahim olacaktır. Japonlar Hankoyu Almalarile Çinin kalbgâhına yerleşmiş olurlar.

Fakat askerî noktadan bakılırsa müsaid şerait tamamile müstevliler tarafında değildir. Çünkü Japonlar Hankoya kadar sarkmakla muhafazası için Japon ordusundan mühim kuvvetlerin tefrik edildiği demiryollar birkat daha genişlemiş olacaktır. Bu suretle şimalî Çinde sivil ahali ile uğraşacak kuvvetler azalacaktır. Demiryolların bir kat daha uzamaması, Japonların çete harbine müessir surette karşı koyamadıklarına bir işaret olarak telâkki edilecektir.

Japonlar Mogolistandan da taarruz ediyorlar

Tarihin en büyük bir muharebesi sayılacak Sarı nehir muharebesi kâfi gelmiyormuş gibi Japonlar bir taraftan iç Mogolistan üzerinden de asıl Çine büyük bir taarruz yapıyorlar. Japon ordusu harbin bidayetinde iç Mogolistanı işgal ederek Pekinden garba doğru uzanan ve Mogolistan ile asıl Çin ülkesi arasında fasıl hat bulunan Pekin - Suiyuan demiryolunu ele geçirmişlerdi.

Şimdi ise bu demiryolun müntehasından büyük bir Japon kuvveti taarruza geçmiş ve mecrası yılankavi olan Sarı nehrin buraya tesadüf eden kısmını şarktan garba doğru katetmiştir.

Japonların bu yeni taarruz ve mürur noktası, orta Çindeki tafsilâtı yukarıda yazılı Lunghai demiryolundan 700 kilometro şimaldedir. Japonlar bu yeni taarruz ile asıl Çini arkadan vurup en garbdaki eyaletleri bulunan Kansoyu, Şansıyı ve hatta Secuvanı almak istiyorlar.

Çin hükûmeti de son melcei ve arka kapısı bulunan bu eyaletleri elinden çıkarmamak için ihtiyat kuvvetlerinin bir kısmını bu Japon taarruzunu önlemeğe tahsis ve sevketmiştir. Japonlarla Çinliler arasında hakikî savaş bundan sonra başlıyacaktır. Asyanın bu iki büyük milleti şimdiye kadar Avrupalıların yaptıkları demiryolların geçtiği muvasala ve münakale yolları bol sahada çarpışmışlardı. Bu çarpışmalar ise yolsuz ve dağlık olan asıl garbdaki sahada yapılacak büyük boğuşmanın bir başlangıcı idi.

İki millet arasındaki kin ve gayız son dereceyi bulduğundan sarp arazide yapılacak boğuşma gayet kanlı ve merhametsizce olacak ve bu arada gayrimuharib milyonlarca sivil halk, kadın ve çocuk açlıktan ve sefaletten mahvolup gidecektir.

Fakat harbin neticesi ne olursa olsun Çinin umran ve yeni hayat hareketi uzun seneler battal kalacaktır. Çünkü Çinlilerin yeni mektebleri, yolları, demiryolları, modern beldeleri artık birer harabe ve enkaz yığını halinde bulunuyor.

KÖŞE PENCERESİNDEN

Tavla

Oğlum, bilmem neden, tavla oyununa meraklı. Derslerini bitirdiğine ve belledğine beni inandırdıktan sonra tavla tahtasını yakalar, pulları şıkırdata şıkırdata karşıma geçer, yalvarır:

— Haydi baba, bir üç yapalım!..

Dün gece kendisine sordum:

— Şunu oynuyorsun. Fakat tavlanın ne demek olduğunu, kimin tarafından icad olunduğunu, lûgat bakımından neler hatırlattığını biliyor musun?

Masum bir hayretle mırıldandı:

— Hayır.

— Öğrenmelisin. Çünkü gözümüzün gördüğü, elimizin değdiği, kulağımızın duyduğu herşeyde mutlaka bir mana vardır. O manayı sezmezsek hayir ile şerri, faydalı ile zararlıyı, güzelle çirkini seçemeyiz. Sen de bir kitabı okurken mevzuunu nasıl kavrıyorsan bir oyuna temayül ederken de o durumda bulunmalısın, ne yaptığını mutlaka bilmelisin.

Maksadım tavlayı vesile yaparak ona aramak, araştırmak, incelemek, meçhulleri yırtmaya çalışmak aşkı vermekti. Bu düşünce ile anlattım:

— Bir kere tavla at ahırı demektir. Arablar bizim tavlayı ilkin tuveyle, sonra da ıstabl yapmışlardır. Lâtinler de ayni kelimeyi stabülüm şekline sokmuşlardır. Fakat önümüzde duran şu oyun tahtasının o tavla ile hiçbir münasebeti yok. O halde bu adın şu oyuna niçin verildiğini araştıralım. Arabistana, İrana gidersen göreceksin ki tavla oyununa nerd deniyor. Bu kelimeyi yüz süzgeçten geçirsen tavlaya yaklaştıramazsın. Demek ki nerd denilen şu oyuna bizim tavla değişimizin bir sebebi olacak. O sebebi sana anlatmadan önce oyunun kim tarafından ve ne sebeble icad olunduğunu söyliyeyim: Mevsuk olmamakla beraber kitablara geçen rivayete göre bu oyunu İran hükümdarlarından ve Sasanilerden Ardişir icad etmiştir. Hangi Ardişir?.. O ismi taşıyan üç hükümdar var. Burasını geçelim. Oyunun niçin icad olunduğunu araştıralım. Kitabların yazdıklarına bakılırsa Ardişir dünyayı bir oyun tahtasına, insanları - yürüyen, duran, bazan mahpus kalan - pullara benzetmiş. Yıl on iki ay olduğu için oyun tahtasına da karşılıklı on ikişer hane koymuş. Sonra hayatın değişikliklerini ve dönekliklerini - fakat kaza ve kadere bağlıyarak - zarlarla temsil etmek istemiş. Demek oluyor ki tavla dediğimiz oyun gelişigüzel uydurulmamıştır. Oldukça ince bir felsefeden ilham alınarak kurulmuştur. Ardişir'den sonra oyun genişletildi. Ferid, ziyad, sitare, hanegir, tavil gibi adlar altında birkaç şekille çeşidleştirildi. Bu şekiller içinde en çok oynananı tavildir. Türkler işte nerd oyunlarından biri olan tavili tavla yapmışlar ve nerd karşılığı olarak kullanmışlardır. Gülbahar, osmanlı denilen oyun şekilleri de Türklerin yaptıkları ilâvelerdir.

Ben sözü bitirirken oğlum da yavaşçacık tavla tahtasını kapayıp odasına çekilmeğe hazırlanıyordu. Çünkü oyun sandığı bir şeyden upuzun bir tarih dersi çıktığından dolayı şaşırmış ve bu dersin imtihana çevrilmesinden ürkerek savuşmayı münasib görmüştü.

Onun Üniversiteyi bitirmeden tavlayı ele almak istiyeceğini artık ummuyorum.

M. TURHAN TAN

Bir mektebin temel atma merasimi yapıldı

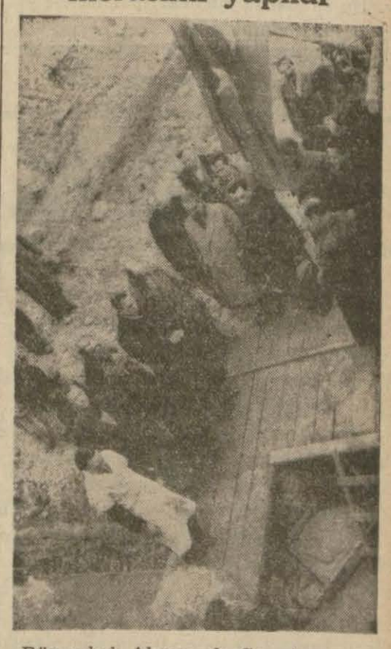

Dün sabah Aksarayda Cerrahpaşa yokuşunda bir ilkmektebin temel atma merasimi yapılmıştır. Merasimde Belediye reis muavinlerinden Rauf bir söylev vermiştir. Yukarıdaki resim, temel atma merasiminden bir intıbaı göstermektedir.

SPOR

Başvekilimizin genclikle yakın ve canlı alâkası

Dün Ankarada Gencler Birliğinde çok mühim ve samimî hasbıhal yapıldı

[Baştarafı 1 inci sahifede]

Celâl Bayar, kulübün kazandığı kupa, şild ve madalyalarla dolu müzeyi tetkik etti. Şükrü Saracoğlu sporcuları ayrı ayrı ve vasıflarile Başvekile tanıttı. Bu sırada Celâl Bayar «kulübünüz bana da yabancı gelmiyor. Biz gencler de bu birliğin tabiî azasıyız!» diyerek iltifatta bulundu. Görüşmeler sırasında mevzu Ankara futbolüne intikal etti. Celâl Bayar dedi ki:

«— Şampiyonluk işi liyakat ve ehliyet meselesidir. Buna lâyık olanı hangi kulüb olursa olsun millî bir zevkle tebrik ederiz. Fakat ötedenberi görüyoruz ki birincilik 3-4 kulüb arasında kalıyor. Gönül bunun diğer taraflara da intikalini istiyor. Bu vaziyet spordaki millî kabiliyeti vatanşümul olarak ifade edecektir.»

Başvekil bu suretle hulâsa ettiğimiz mütalealarının sonunda sporculardan Ankaranın niçin ikinci derecede göründüğünü sordu. Buna verilen cevablar arasında bazı İstanbul kulüblerinin tahsil masrafını vermek, iş bulmak, hatta mükâfatlar temin etmek gibi çarelerle yetişkin ve yahud müstaid oyuncuları takımlarına aldıklarından da bahsedildi.

Başvekil:

«— Biz filân kulüb mümtaz vaziyete gelmiş, onun peşinde değiliz. Dava köklü olarak yetişmek meselesidir.» dedi.

Şükrü Saracoğlu da oyuncu nakletmek bahsi dolayısile düşüncelerini anlatarak «eğer iş sade buna kalsaydı elbette Ankara en mümtaz oyuncuları her yerden daha kolaylıkla celbedecek vaziyettedir, dedi.» Hakikaten iş bu değildi. Millî küme haricindeki kulübler turnuvasında ayni takımlar Ankaradan da geçtiği halde bunların iyi oyuncuları İstanbuldaki kulübler tarafından alınmıştı. Bu müşahede, İstanbuldaki idarecilerin istidadları, Ankaradakilerden daha iyi sezdiklerini gösterebilirdi. Bu mevzu üzerindeki görüşmelerde Ankara takımlarının İstanbuldaki arkadaşlarına nazaran daha az temaslar yaptıkları da ileri sürüldü. Tecrübe ve teknik farkı, saha ve lokal meseleleri, kulüblerin malî vaziyetleri de mevzuu bahsoldu. Şükrü Saracoğlu Ankaranın kendini hissettirecek vaziyete geldiğini söyledi. Muhafızgücü reisi albay İsmail Hakkı yeni açılmış veya nakledilmiş olan yüksek mektebler dolayısile de Ankarada kuvvetli bir genclik kütlesinin yerleştiğini anlattı. Başvekilin bir sualine cevaben Ankarada mevcud yedi kulübün hatta az bile olduğu tebarüz ettirildi.

Celâl Bayar:

«— Birşey daha düşünmez misiniz? dedi. Ben kulüblerin müşterek bir lokali olmasını zarurî addediyorum. Ankarada bir sporcular kulübünü nasıl bulursunuz? Ben sosyal bir kulüb düşünüyorum. Sporcu antrenmanını, ekzersizini veya temasını yapar, boş geçirecek zamanında spor kulübüne gider. Girmek için de her hangi bir spor kulübünde aza bulunmak kâfi gelir ve gencler için de çok faydalı ve mazbut bir toplantı yeri olur.»

Sporcular Başvekilin bu yakın alâkasından sevinc içindeydiler. Gencler davetlilerini hazırladıkları büfede ağırladılar. Bu sırada da muhtelif spor meseleleri üzerinde duruldu.

Celâl Bayar Ankaraya her yıl hiç olmazsa dört ecnebi takımı getirilmesini temin etmek vadinde bulundu. Cirid oyunlarına verilmesi lâzımgelen ehemmiyet üzerinde de tevakkuf ederek alâkadarların bu millî sporun inkişafı yolundaki düşüncelerini bir rapor halinde bildirmelerini istedi. Bu yakından alâkasile Ankaralı sporcuları sevindirmiş olan Celâl Bayar saat 18 buçuga doğru, şiddetli alkışlar arasında, Genclerbirliği lokalinden ayrılırken Ankaralı sporculara muvaffakiyetler diledi.

Güreş seçme müsabakaları

T. S. K. İstanbul Bölgesi Güreş Ajanlığından:

1 — 19 ve 20 mart 1938 tarihlerinde Ankara - İstanbul - İzmir ve Balıkesir güreşçileri arasında Millî takım seçme müsabakaları yapılacaktır.

2 — Müsabakalara Güneşten Hüseyin, Yaşar, Yusuf Aslan, Yahya, Hasib, Mustafa. Galatasaray'dan, Kenan, Faik, Adnan, Mehmed. Kasımpaşadan Basri, İzzet, Rızık. Beşiktaştan Şevki, Samsunlu Mehmed gireceklerdir.

3 — Bu güreşciler pazartesi, salı, perşembe ve cuma günleri olmak üzere haftada dört gün antrenörün nezareti altında çalışacaklardır.

4 — Güreşciler mezkûr günlerde saat 17 de Şehzadebaşında Süleymaniye kulübü salonunda bulunmalıdırlar.

Dostane ziyaretler

İstanbul muhteliti nisanda Atinaya gidecek

İstanbul ve Atina mıntakaları arasında hasıl olan bir itilâf üzerine nisan ayının birinci haftası içinde İstanbul muhtelit futbol takımı dost Yunanistana giderek Atina muhtelitile iki müsabaka yapacaktır. İstanbul mıntakasının yapacağı bu maçlar millî küme müsabakalarını sekteye uğratmıyacak şekilde tanzim edilmiştir.

Atinalı futbolcular İstanbul takımının bu ziyaretini haziran ayı içinde iade edecekler ve şehrimizde iki maç yapacaklardır.

Necmi evine nakledildi

Pazar günü Şeref stadyomunda Şild maçı olarak karşılaşan Beykoz - Galatasaray müsabakası sırasında Galatasaray galecisi Necmi böğrüne yediği bir tekme ile bayılmış ve kendisini hastaneye kaldırmak lüzumu hissedilmişti.

Haber aldığımıza göre Necmi bir gün hastanede müşahede altında bulundurulmuş ve dalak nahiyesine vurulan tekmenin bir ihtilâta sebebiyet vermediği anlaşılarak kendisi evine nakledilmiştir.

Tevkif edilen meşhur tenisçi

Meşhur Alman tenisçilerinden Von Kram altı ay süren bir turneden sonra evvelki gün Berline dönmüş ve ertesi gün ahlâkî bazı zâflarından dolayı tevkif edilmiştir.

Bir boksör öldü

Belgrad 14 (Hususî) — Yugoslav sporcularından Peyza ile Dragan Minetiç arasında dün yapılan boks maçı bir felâketle neticelenmiştir. Peyza'nın indirdiği kuvvetli bir yumruk darbesinden yaralanan boksör Dragan Minetiç hastanede ölmüştür.

Beşiktaş takımı Ankaradan geldi

Geçen cumartesi ve pazar günleri Ankaraya giderek orada Harbiye ve Muhafızgücile iki maç yapan ve her ikisinde de kazanan Beşiktaş takımı dün sabahki trenle şehrimize dönmüştür.

Beşiktaşlıların Ankara Şehir stadyomunda yaptığı bu maçlar büyük bir seyirci kütlesinin toplanmasına sebep olmuştur. Yukarıki resimler Muhafızgücü - Beşiktaş maçında seyircilerden bir kısmını, Beşiktaş muhacimlerini Muhafız müdafaasile mücadele halinde göstermektedir.

Amerikan filosu manevraya başladı

Harekât, tam bir buçuk ay devam edecek

San Pedro -Kaliforniya- 14 — Amerikan deniz manevraları bugün Amerikan donanması kumandanı Amiral Bloh'un riyasetinde başlamıştır.

Manevralara 160 dan fazla gemi, 500 tayyare, 3,500 zabit ve 55,000 asker iştirak etmektedir.

Manevralar hakkında büyük bir ketumiyet gösterilmektedir. Hiçbir gazeteci veya fotoğrafçının harekâta iştirak etmesine müsaade edilmemektedir. Harekâtın esasını Büyük Okyanus sahiline yapılacak bir taarruz teşkil etmektedir.

Manevralar nisan nihayetine kadar devam edecek ve Büyük Okyanus adalar grupu taarruz ve müdafaa hareketlerine sahne olacaktır. (a.a.)

Erzurumun kurtuluş günü tezahüratla tes'id edildi

Erzurum 14 — Erzurum kurtuluş yıldönümü eşsiz tezahüratla kutlulandı ve yaşandı. Şehir baştanbaşa donandı, asker kurtuluş gününü temsilen yürüyüş kollarile şehre girdi. Hükûmet konağı önündeki direğe şanlı bayrağımız İstiklâl marşile çekildi, söylevler söylendi. Törene vali, generaller, bütün subaylar ve memurlar, okullar, kesif halk kütlesi katıldı. Çok muntazam bir geçid resmi yapan askerlerimiz heyecanla alkışlandılar. Belediyede tebrikât kabul olundu. Gece fener alayları yapıldı. Bütün Erzurum bir tek kalb gibi yıldönümünü candan kutluladı.

HALKEVLERİNDE

Münakaşalı konferans

Bugün 18,30 da Beyoğlu Halkevi merkez binasında Ahmed Hamdi Başar tarafından «Buhranlar» mevzulu ilmî ve münakaşalı bir konferans verilecektir.

Ses ve saz müsabakası

Gene Beyoğlu Halkevinin tertib ettiği ses ve saz müsabakası programını hazırlamak üzere jüri heyeti 18 cuma günü saat 17 de toplanacaktır.

16 mart merasimi

Şehremini Halkevinden:

16 mart 1920 kahramanlarının hatıralarını taziz için ayni tarihe raslıyan çarşamba akşamı saat 20,30 da Evimizde bir toplantı yapılacaktır. Herkes gelebilir.

Program:

1 - İstiklâl marşı. 2 - Konferans (16 mart şehidleri) Emin Âli Yaşin. 3 - Temsil, Atatürke İlk Kurban.

Avusturya ve Çek millî takımlarının antrenman maçları

Dünya kupası tasfiye müsabakalarından avdet maçı Prağda, Bulgaristana karşı oynıyacak olan Çekoslovakya millî takımı pazar günü Fransızların Strazburg takımı ile bir antrenman maçı yapmıştır. Birinci devreyi 1-0 galib bitiren Çekler neticede Fransızları 4-1 mağlûb etmişlerdir.

* * *

Bu ayın içinde Pariste Fransız millî takımına karşı oynıyacak olan Avusturya millî takımı pazar günü Çeklerin birinci likinde üçüncü vaziyette olan Bratislava ile bir ekzersiz maçı yapmıştır. Avusturya takımında bir zamanlar Avrupa futbolünün yıldızı olan Sindelar ile Sesta oynatılmamış ve neticede maç 1-1 beraberlikle bitmiştir.

Büyük Millet Meclisinde dünkü müzakereler

Orta mekteb muallimliği kursuna devam eden muallimlere aylıklarının verilip verilemiyeceği meselesi, münakaşalara yol açtı

Ankara 14 — Büyük Millet Meclisi, bugün Hilmi Uranın başkanlığında toplanarak ruznamesinde bulunan maddelerden Türk parası kıymetinin korunması hakkındaki kanuna ek kanun lâyihasını müstaceliyet kararile müzakere ve kabul etmiştir.

Bu kanunla «Türk parası kıymetini koruma hakkında neşrolunan 1567 numaralı kanunun 6 ncı maddesinde yazılı olup 2100 numaralı kanunla iki sene ve 2686 numaralı kanunla daha üç sene müddetle temdid edilmiş olan müddet, hitamı tarihinden itibaren daha üç sene müddetle temdid edilmektedir.

Askerî, mülkî tekaüd kanununda tadilât

Ruznamede bulunan askerî ve mülkî tekaüd kanununun 48 inci maddesinin değiştirilmesine aid kanun lâyihasının birinci müzakeresinde kanunun «muhtac veya malûl zevc ve baba» kaydının esas maksadı ifade etmediği yolunda Hüsnü Kitabcı «Muğla» tarafından ileri sürülen mütaleaya bütçe encümeni mazbata muharriri karşılık vermiş, neticede fıkradaki «veya» kaydı «ve» olarak tashih edilmiştir.

Kuntrat, ilmühaber ve nüfus cüzdanı satışı

İcar ve isticar kuntratlarile ferağ ve intikal ilmühaberlerinin ve nüfus hüviyet cüzdanlarının bedel mukabilinde satılmasına aid kanunun birinci müzakeresinde Ziya Gevher Etili söz alarak, lâyihanın bazı maddelerindeki yabancı kelimelerin bütçe encümeni tarafından öz türkçe kelimelerle ifade edilmiş olmasından dolayı encümene teşekkür etmiş ve encümenin bu hareketini kanun lâyihasının bütün maddelerinde görmek istediğini ilâve etmiştir.

Hatib, gerek kanunların ihzarı ve gerek encümenler tarafından tetkikleri esnasında bu yolda gösterilecek alâkanın kanunlarımızın temiz türkçe ile çıkmasını mümkün kılacağını işaret ederek mevzuu müzakere olan lâyihanın gözettiği maksadı değiştirmiyecek surette açık türkçe kelimelerle ifade edilmiş yeni bir şeklini tevdi etmiştir.

Raif Karadeniz kürsüde

Bu mütealeara karşılık olarak bütçe encümeni mazbata muharriri Raif Karadeniz (Trabzon), «Bu kelimelerin tashihlerine aid bir diyeceğimiz yoktur. Yalnız meclisten bu şekilde çıkan kanunların her birisi üzerinde bu ameliyeyi yapmak bazan mana değişikliğini istilzam edebilir. Bunun için bütün kanunların yeni, türkçe kelimelerle tashih edilmesi arzu ediliyorsa bunun için mütehassıs bir komisyon ayrılması, kanun metinlerinin orada tetkik edildikten sonra buraya gelmesi lâzımdır.» demiş ve encümenin doğrudan doğruya kendi tarafından kullanacağı kelime ile şimdiye kadar kullanılan hukukî ve malî ıstılahlar arasında aykırılık ve binnetice yanlış şekilde anlaşılmasına sebeb olabileceğini ilâve etmiştir.

Ziya Gevher Etili, teklifinde esasen bu noktayı gözönünde bulundurduğunu ve metindeki hukukî ıstılahları değiştirmiyerek olduğu gibi bırakmış olduğunu kaydeylemiştir.

Neticede Ziya Gevherin teklif ettiği şekil nazarı dikkate alınarak bir defa daha gözden geçirilmek üzere bütçe encümenine verilmiştir.

Müzelerde ziyaret ücretleri

Müzelerle ören yerlerini ziyaret edenlerden alınacak ücrete aid kanunun müzakeresinde ise söz alan Mithat Aydın (Trabzon), müzelerin bir milletin kültür hayatı bakımından olan ehemmiyetine işaret ederek teklif edilen ücretlerin 25 kuruş olarak tesbit edilmesini istemiş ve bu maksadla bir de takrir vermiştir.

Bütçe encümeni mazbata muharriri verdiği cevabda, teklif edilmekte olan ücretlerin esaslı tetkiklerden sonra tesbit edilmiş olduğunu söyliyerek genel tatil günleri için bu ücretin 25 kuruşa indirildiğini, bundan başka alelûmum mektebler talebesinden, kıt'a halinde erat ile subaylardan, rehberlerile toplu halde gelen Halkevi gibi kültür kurumları üyelerinden ve saireden ücret alınmıyacağını ilâve eylemiştir.

Bu izahattan sonra Mithat Aydının takriri reye konmuş ve reddedilmiştir.

Kursta okuyan muallimlerin maaşları

Orta okul öğretmenleri yetiştirmek maksadile Gazi Terbiye Enstitüsünde açılan kursa devam eden öğretmen okulu mezunları hakkındaki kanun lâyihasının müzakeresi esnasında söz alan Ziya Gevher Etili, bir ihtiyac ve lüzum üzerine kendilerinden orta mekteblerde istifade edilmek üzere açılan bu kursa devam edecek olan muallimlere kursun devamı müddetince maaş verilmemesinin doğru olmıyacağını, bunların hemen hepsinin iaşesine mecbur bulunduğu ailesi efradı bulunduğunu söylemiş ve geriye kalacak olan bu aile efradının ne ile geçineceklerini sormuştur.

Bütçe encümeni mazbata muharriri verdiği cevabda, şimdiye kadar kursa devam edenlere ayrıca maaş verilmekte olduğunu, teklif edilen kanunla bu kursa devam eden ve edecek muallimlerin burada geçirecekleri müddetin terfi hizmetlerine zammedilmesi gibi bunlar lehinde bir hükmü ihtiva eylediğini kaydeylemiş ve bu muallimlere maaş verilmesinin bugünkü vaziyet içinde hususî idarelerce mümkün olamıyacağı zannında bulunmuştur.

Maaş vermeğe maddeten imkân yok mu?

Dahiliye encümeni mazbata muharriri Şükrü Yaşıt (Çanakkale) de, kursa devam eden muallimler yerine hususî idarelerin esasen başka muallim tayin etmek ve onlara maaş vermek mecburiyetinde bulunduklarına göre ayrıca bunlara da maaş vermelerine maddeten imkân bulunmadığını izah eylemiştir.

Ziya Gevher Etili, bu teklifini hususî idarelere yükletmeği düşünmediğini ve onların vaziyetini esasen yakından bildiğini söyliyerek, bunun umumî bütçeden temin edilmesinin mümkün olabileceğine işaret etmiş ve bu hususta Maarif Vekilinin ne düşündüğünü sormuştur.

Ziya Gevher Etilinin bu talebi üzerine kanunun müzakeresi rahatsızlığı dolayısile İstanbulda bulunan Maarif Vekilinin dönüşüne bırakılmıştır.

Gene bugünkü toplantıda birinci müzakeresi yapılan bir kanunla da haricden satın alınan buharlı ve motörlü gemilerle memlekette yapılan mümasilleri için getirilecek eşyanın gümrük resminden istisnası kabul edilmiştir.

Kamutay çarşamba günü toplanacaktır.

Aşk ve macera romanı : 15

KOCAM

Nakleden: Hamdi Varoğlu

Bundan dört sene evvel, bu izdivaca mütekabilen rıza göstermiş olsaydınız, siz Mukbile Hanım, evvelki gün maruz kaldığınız muamelenin acı hatırasını taşımıyacaktınız, siz de Yusuf Haddad Bey, Mukbile Nusret adını işitince, öteki kadını akla getirerek yaşadığınız elim hayatı hatırlıyamıyacaktınız.

Yusuf Haddadın sabırsızlık alâmetleri gösterdiğini görünce, avukat ona döndü:

— Rica ederim, azizim, dedi, yeni evli iken karınızla anlaşmak için elinizden gelen herşeyi yaptığınızı, her türlü uzlaşma çaresine tevessül ettiğinizi inkâr edemezsiniz ya!

— Orası öyle.

— O ahlâksız kadına kâr etmiyen bu çareler, eminim ki, Mukbile Nusret Hanım üzerinde müsbet bir tesir yapardı.

Lâkırdıya karıştım:

— Bunda yanılıyorsunuz, Habib Bey dedim. O kadın başka; ben başka!

Avukat, birdenbire bana döndü. Yüzünde sabırsızlık okunuyordu:

— Ne gibi başka? diye sordu.

— Çünkü, Yusuf Haddad Beyin, benim yerimi zapteden kadına hoş görünmeğe çalışması, o kadının harikulâde güzel, zarif bir kadın olmasındandır. Halbuki, Yusuf Beyin, beni ilk gördüğü anda aklına gelen şey huzurundan kovmak oldu.

Duyduğum hınca rağmen, bu sözü, gene müstehzi bir eda ile ve hafifçe tebessüm ederek söylemiştim. Avukat da gülümsemekten kendini alamadı. Yalnız Yusuf Haddad'ın çehresi, bütün ciddiyetini muhafaza ediyordu. Habib Hasrun bana döndü:

— Çok gencsiniz hanımefendi, dedi. Sizin yerinizi alan kadın filhakika çok güzel bir kadındı. O sarışındı, siz esmersiniz... Saç renginin bir kadını çirkinleştirmesi icab etmez sanırım. Siz ne dersiniz Yusuf Haddad Bey?

Yusuf Haddad omuzlarını silkti ve can sıkıntısile:

— Bence hepsi bir, diye cevab verdi. İntihab hakkım yok; zevkim mevzuubahs değil; tesadüfün esiriyim. Aile yuvasında saadet beklemediğime göre, karım ha sarışın olmuş, ha esmer olmuş farkı yok.

— Bilâkis, bence bu cihet gayet mühimdir.

Bahis bana intikal edince gene asabileşmeğe başlamıştım. Müdahale ettim:

— Niçin mühim oluyormuş?

— Çünkü, evli olduğunuza nazaran...

— Hangi evlilik?

— Müsaade buyurun! Kanun nazarında mükemmelen evlisiniz. Kaldı ki, ailenizin arzusu da buna munzam olmuştur, manevî bir borc ödemek vaziyetinde bulunuyorsunuz. Binaenaleyh, benim kanaatime göre, bu nikâhı feshetmeden birbirimize karşı yabancı iki insan gibi yaşamağa karar vermeden evvel, müşterek hayata devam etmenize imkân olup olmadığını araştırmanız iktiza eder.

Yusuf Haddad ve ben, ikimiz birden atıldık:

— Kat'iyyen!

— İmkânı yok!

Avukat, sükûnetini bozmadı:

— Bu «kat'iyyen» in ve bu «imkânı yok» un sebebini izah eder misiniz bana? Birbirinizin ahlâkını bilmiyorsunuz, bunu anladık. Bir arada yaşarsanız, birbirinizi öğrenmiş olursunuz. İkiniz de ahlâk ve terbiye itibarile yüksek insanlar olduğunuz için bu tecrübeyi dürüst bir şekilde yapacağınıza eminim. Bundan daha makul ve mantıkî bir çarei hal göremiyorum.

Hayretten dilim tutulmuştu. Avukat bütün sükûnetini muhafaza ediyor, Yusuf Haddad, sabırsızlığını gizliyemiyordu. Ben, bir ona bir ötekine bakıyordum. Yusuf Haddad, öfkeli bir tavırla:

— Affedersiniz amma azizim, diyordu, verdiğimiz kararların bu kadar hilâfında bir teklife asla muntazır değildim. Bu teklifi ileri sürmedn evvel bana bir kere danışabilirdiniz. Bu uğursuz izdivacdan sonra neler çektiğimi biliyorsunuz. Tam bir parça rahat etmeğe başlarken hayatımı yeniden zehirlemek delilik olur. Bilhassa Mukbile Nusret Hanım gibi...

Avukat şiddetle onun sözünü kesti:

— Lûtfen susunuz Yusuf Bey, dedi. Mukbile Nusret Hanımla tekrar sevimli sözler teatisine başlamayın. Bana itimad ediniz. Siz onu tanımıyorsunuz, o sizi tanımıyor. İkiniz de, sırf zavahire bakarak, birbiriniz aleyhinde hüküm vermemelisiniz.

Yusuf Haddad, hiddetle haykırdı:

— Habib Hasrun Bey, size verdiğim salâhiyeti tecavüz ediyorsunuz.

— Sizin iyiliğinizi düşünüyorum da ondan azızım. Fakat, nasihatlerimi kabul etmemeniz, belki de şahsî bazı sebeblere istinad ettiği için, istersenız, ikinizi de ayrı ayrı dinliyeceğim. Bu suretle, gerek siz, gerek Mukbile Nusret Hanım, fikirlerinizi, yekdiğerinizin gıyabında serbestçe söylemiş olursunuz.

Yusuf Haddad bu teklifi derhal kabul etti. Avukatın bizi birbirimize yaklaştırmağa matuf teşebbüsünden kat'iyyen memnun olmadığı anlaşılıyordu.

Ben kendi hesabıma, bu son şekilde bir fayda görmüyordum. Tesadüfün yoluma çıkardığı adam hakkındaki kanaatlarımı, hiçbir mülâhaza değiştiremezdi.

Habib Hasrun ayağa kalkmış, bir kapı açmış, kendisini takib etmemi elile işaret ederek:

— Lûtfen şu odaya geçer misiniz, Mukbile Nusret Hanım? demişti. Ben Yusuf Haddad Beyle biraz görüşeyim. Sonra da sizi dinliyeceğim.

Avukatın arzusunu yerine getirmeğe pek taraftar olmadığım için başımı salladım:

— Bu tecrübe beyhudedir zannederim, dedim. Bizzat intihab etmediğim bir erkekle evlenmeme asla ihtimal yoktur.

Fakat, Habib Hasrun dinlemedi, beni öteki odaya doğru iterek:

— Haydi kızım, dedi, beni dinleyin. Merhume validenizin ve merhum amcanızın hatırasına hürmeten bu ricamı kabul edin. Ahmed Şevket Bey burada olsa, eminim ki o da size ayni şeyi tavsiye edecekti.

Israrına dayanamadım; öteki odaya geçmeğe mecbur oldum. Avukat, kapıyı arkamdan sıkı sıkı kapattı.

(Arkası var)

Hitler dün Viyanada tezahüratla karşılandı ve halka hitab etti

[Baştarafı 1 inci sahifede]

M. Hitler Viyanaya girerken her zamanki haki üniformasını giymiş bulunuyordu.

Yarın saat 11 de Helden Plaç (Kahramanlar Meydanı) da, M. Hitler'i selâmlama merasimi yapılacaktır. Führer bu münasebetle mühim bir nutuk irad edecektir.

Saat 17 de de, Viyananın en büyük caddesi olan Ring mevkiinde büyük bir keçid resmi yapılacaktır.

Mussolini'nin Hitler'e cevabı

Roma 14 — Mussolini, dün kendisine Hitler tarafından gönderilen telgrafa şu suretle cevab vermiştir:

Hitler,

Viyana

«Tarafımdan ittihaz edilen hattı hareket Roma - Berlin mihverile tevsik edilmiş olan memleketlerimiz arasındaki dostluğun neticesidir.»

Ribbentrop da Viyanaya geldi

Berlin 14 (Hususî) — Hariciye Nazırı M. von Ribbentrop bu sabah tayyare ile Viyanaya hareket etmiştir. M. von Ribbentrop İngiliz ricalile yaptığı temaslar hakkında M. Hitler'e şifahî izahat verecektir.

Hitler, Von Papen'i taltif etti

Berlin 14 (Hususî) — M. Hitler, «fevkalâde hidematından dolayı» M. von Papen'i Nazi partisinin altın madalyesile taltif etmiştir. M. von Papen bugün Berlinden Viyanaya hareket etmiştir.

Avusturya, Milletler Cemiyetinden istifasını bildirdi

Cenevre 14 (Hususî) — Avusturya hükûmeti Milletler Cemiyeti azalığından istifa ettiğini Milletler Cemiyeti kâtibiumumiliğine resmen bildirmiştir.

Cenevrede mütalealar

Cenevre 14 — Salâhiyettar mehafil, işari ahire kadar Avusturyaya Milletler Cemiyeti azası nazarile bakılacağını beyan etmektedir.

Bu mehafil, halihazırdaki vaziyeti ancak Viyana hükûmeti tarafından yapılacak bir talebin veya Milletler Cemiyeti Asamblesince ittihaz olunacak bir kararın tadil edebileceğini ilâve etmektedirler.

Bazı mehafil, Avusturyanın Almanyaya ilhakı keyfiyetinin Avusturyayı Cenevre müessesesini terkettiğini bildirmek formalitesinden azade kılacağı mütaleasındadır.

Diğer bazı mehafil ise Avusturyanın bir dominyon telâkki edilmesi lâzım geleceği ve binnetice Milletler Cemiyetine karşı girişmiş olduğu taahhüdatın baki olduğu mütaleasında bulunmaktadır.

Cenevre 14 (Hususî) — Avusturyanın Milletler Cemiyeti nezdindeki daimî murahhası M. Flügel istifasını Viyanaya bildirmiştir.

Avusturya elçileri vazifelerini devrettiler

Viyana 14 (Hususî) — Haricdeki bütün Avusturya büyük ve orta elçileri bugünden itibaren salâhiyetlerini ve vazifelerini bulundukları memleketlerdeki Alman elçilerine devretmek emrini almışlardır.

Paristeki konsolos emre itaat etmedi

Paris 14 (Hususî) — Paristeki Avusturya konsolosu M. Hirş von Marten Viyana hükûmetine bir telgraf çekerek, konsoloshaneye Avusturya bayrağından başka bayrak çekemiyeceğini bildirmiş ve istifa ettiğini de ilâve etmiştir.

Alman kıt'aları Çek hududunda

Bratislava 14 — Alman kıtaatı Çekoslovak hududuna gelerek bütün gümrük postalarının yerine Alman müfrezeleri ikame ve tayyare meydanlarını işgal etmişlerdir.

Yeniden Viyanaya gelen kıtaat

Viyana 14 — İkinci Alman zırhlı fırkası dün akşam Viyanaya girmiştir. Eskiden Viyanada polis müdürlüğü yapmış olan Otto Steinhausl, yeniden bu vazifeye tayin edilmiştir.

1933 senesinde lâğvedilmiş olan Alman talebe cemiyeti yeniden ihya edilmiştir.

Avusturya - Macar hududunda tedbirler

Budapeşte 14 — Macar zabıtası mültecilerin girmesine mâni olmak üzere Avusturya - Macar hududunda şiddetli tedbirler almıştır.

Macar Nazilerinin talebi

Peşte 14 (Hususî) — Macar Nazileri bir miting akdederek, Umumî Harbden sonra Macaristana ilhak edilen Avusturya topraklarının Almanyaya iade ve ilhakını istemişlerdir.

Yahudiler işten çıkarıldı

Viyana 14 (Hususî) — Avusturya ile Almanyanın ilhak işi süratle tamamlanmaktadır. Avusturya yahudileri bilûmum teşkilâtlarından ihrac edilmiştir.

Hitler'le Avusturyada mühim bir mülâkat

«İlhak işini dört gün evvel düşünmemiştim. Böyle hareket edişime sebeb Şuşnig'in ihanetine uğramış olmaklığımdır»

Londra 14 — Deyli Meyl, Linzde Vord Prayis'in Hitler'le yaptığı bir mülâkatı neşretmektedir.

Vord Prayis, diyor ki:

Hitler'den evvelâ, Avusturya hâdiselerinin Alman - İngiliz münasebatı üzerinde müessir olup olmıyacağını sordum. Hitler dedi ki:

«— Bizim tarafımızdan hayır ve Büyük Britanya tarafından iki memleket arasındaki müzakerelerin bozulmıyacağını ümid etmek isterim.»

İngiliz - Fransız protestosunu nasıl karşıladığına dair olan sualime de şu cevabı verdi:

«— Fransız - İngiliz teşebbüsünü bir türlü anlıyamıyorum. Avusturyalılar Almandır. Bunlar hakkında benim yaptığım hareketi başka devletlerin protesto etmesi Alman hükûmetinin meselâ İrlanda ile İngiltere arasındaki münasebetlere müdahalesi kadar manasızdır.

«Size en samimî bir tarzda temin ederim ki, bundan daha dört gün evvel burada neler olacağı hakkında hiçbir fikrim bile yoktu. Avusturyanın şimdi olduğu gibi Bavyera Saksonyası gibi Almanyaya iltihak eyliyeceğini düşünmemiştim. Böyle hareket edişime sebeb Şuşnig'in ihanetine uğramış olmaklığımdır. İhanet, asla kabul edemiyeceğim bir harekettir. Ben bir kere söz verip elimi uzattım mı, o şey benim tarafımdan garanti edilmiş demektir. Karşımdakinden de ayni tarzda hareket etmesini beklerim.

«Şuşnig plebisitini yapacağı gün ben Almanya ile Avusturyanın birleşmesini tahakkuk ettirdim. Bu birleşme diğer bir plebisit ile teyid olunacaktır. Bu yaptığımın bir sulh eseri olduğunu dünyanın teslim edeceği ümidindeyim. Eğer ben müdahale etmemiş ve Şuşnig de yalancı plebisitini yapmış olsaydı, Avusturyada kanlı bir ihtilâl çıkacaktı. Ve Avrupanın göbeğinde ikinci bir İspanya meydana gelmiş olacaktı.

«Ben realist bir adamım. Polonya ile olan münasebetlerime bakınız. Resmen söylüyorum ki, 33 milyonluk Polonya denizde bir mahrece muhtacdır. Bu mahrecin Almanyadan geçmesi bizim için filhakika çok acıdır. Fakat Polonya milletinin bu inkâr edilmez hakkı önünde boyun eğiyoruz.» (a.a.)

Bundan başka yahudi hâkimlerin vazifelerine nihayet verilmiş, yahudi avukatları avukatlıkla iştigalleri menedilmiş, yahudi muharrirler gazetelerden tardedilmiştir.

Borsa kapalı

Viyana 14 (Hususî) — Hükûmetin emrile bugün kapanan Viyana borsası işari ahire kadar kapalı kalacaktır.

Avusturyaya verilecek şekil

Berlin 14 — Havas Ajansının muhabiri bildiriyor:

Reisicumhur Miklâs'ın istifası üzerine Avusturya için bazı Alman memleketlerinde tatbik edilen şekilde bir kanunu esasî kabul edilmesi muhtemeldir.

Meselâ Bavyeranın kendisine mahsus bir nevi hükûmeti vardır. Fakat ordusu, dahilî ve haricî işlerile iktisadiyatı tamamile halihazırdaki merkezî Alman hükûmetine bağlıdır.

Muhtariyet, ancak kültür sahasında muteberdir.

Avusturyada yeni teşkilât

Viyana 14 — Avusturyanın Cermenleştirilmesine matuf olarak bugün yapılacağı haber verilmiş olan değişiklikler şunlardır:

Avusturya radyo istasyonları, Alman istasyonlarile müşterek programlar mucibince neşriyatta bulunacaktır. Sosyalist iş cephesi feshedilmiştir. Yeni bir «Avusturya iş cephesi» kurulmuştur. Avusturyanın spor ve jimnastik teşekkülleri Nazilerin direksiyonu altına girmiş ve bu teşekküllerden Yahudiler haric bırakılmıştır.

Gamalı haç nişanını yalnız Alman vatandaşları taşıyabileceklerdir. Diğer ırklardan olan eşhasa bu nizamnameye muhalif hareketin nahoş neticeler tevlid edeceği ihtar olunmuştur.

Viyana 14 (Hususî) — Alman münakalât nezareti bugün Avusturya şimendiferlerine vazıyed etmiştir.

Sermaye kaçırmamak için tedbirler

Viyana 14 — Malî manevraların ve sermaye firarının önüne geçmek maksadile mühim tedbirler ittihaz edilmiştir. Para muameleleri sıkı bir kontrola tâbi tutulmuştur. Bankalardan haftada 1000 şilingden fazla para çekilmesi menolunmuştur. Bugünden itibaren satın alınacak olan esham bankalara tevdi edilecektir.

Yeni belediye reisi

Viyana 14 — Nazilerden Nöybaher, Viyana belediye reisi tayin edilmiştir.

Kraliyetçilerin merkezi zaptedildi

Viyana 14 (Hususî) — Polis bugün Avusturya kraliyet taraftarlarının merkezini zaptetmiştir.

Tevkif edilen Vatansever cephe azası

Viyana 14 — Royter muhabiri bildiriyor:

Vatansever cephe azasından 40 kişi dün gece burada tevkif olunmuştur. Bunlar İtalyanın cenubî Tirolü Avusturyaya iade edeceği hakkında yalan şayialarla nifak çıkarmak suçuyla maznundur.

Südet Almanları seslerini yükselttiler

Prag 14 (Hususî) — Südet Almanları reisi M. Haynlayn bugün irad ettiği bir nutukta Südet Almanlarının daima Almanyaya sadık kalacaklarını söyliyerek, Çekoslovakyadaki Alman ekalliyetini meşru mücadelesine devama davet etmiştir.

Prag 14 (A.A.) — Südet partisi tarafından tertib edilmiş olan büyük bir nümayiş esnasında parti namına söz söyliyen meb'us Roş, ezcümle demiştir ki:

«— Südet'ler kanuniyet çerçevesi dahilinde kalacaklar ve kanuna riayet edeceklerdir. Fırka memurları sizleri kanunî mücadele sahasını terketmemeğe davet ediyoruz. Çekoslovakyada da Almanların akıbeti kanunî yoldan münakaşa edilecektir. Bizim gayrikanunî vesaite ihtiyacımız yoktur. Irkî birliğimiz hakkımız için kanunî surette mücadelede bulunmamızı âmirdir.

Avusturya protestan kilisesi de ilhak edildi

Viyana 14 (Hususî) — Avusturya protestan kilisesi bugünden itibaren Alman protestan kilisesine ilhak edilmiştir.

Macaristana iltica edenler

Budapeşte 14 — Reggel gazetesinin bildirdiğine göre Otto'nun kardeşi Arşidük Ernst von Habsburg'la Prens Staremberg ve refikası Viyanalı aktris Nora Gregor, Tata Tovaras'da Kont Fransua Esterhazi'nin misafirleri bulunmaktadırlar.

Gazeteler Dolfüs'ün refikası ve çocuklarile pan Avrupa hareketinin lideri Kont Kudenhov Kalergi'nin buraya geldiklerini bildirmektedirler.

Şusnig Avusturyadan çıkmıyor

Viyana 14 — Royter muhabirinin öğrendiğine göre, Şuşnig «benim memleketim burasıdır» diyerek Avusturyayı terkten imtina eylemiştir.

Yugoslavya bitaraf

Belgrad 14 (Hususî) — Yugoslavya hükûmeti Avusturya hâdiselerine karşı bir bitaraflık muhafazasına karar vermiştir.

M. Bek dönüyor

Roma 14 — Polonya Hariciye Nazırı Bek, istirahati müddetini birdenbire keserek bugün öğleden sonra buraya gelmiş ve Varşovaya seyahatine devam etmiştir.

İngiliz ve Fransız sefirleri Ayrıldılar

Viyana 14 (Hususî) — İngilterenin ve Fransanın Viyana elçileri hükûmetlerinden aldıkları emir üzerine bugün memleketlerine hareket etmişlerdir.

İngilterede Almanya aleyhine hasmane nümayişler

Londra 14 — Trafalgar Skuar'da yapılan muazzam bir nümayiş esnasında Kembriç birliği reisi M. Makes, İngilterenin, Fransanın hattı hareketine muadil bir hattı hareket takib ve Çekoslovakyayı müdafaa etmesi lâzım gelmekte olduğunu beyan etmiştir.

Tredünyonlar reisi M. Elven, İngiliz sendikalistlerinin Milletler Cemiyeti mukavelesine muzaheret etmekte olduklarını hatırlatmış ve bütün Nazilerin İngiltereden çıkarılmasını istemiştir.

Halk, «umumî grev istiyoruz. Çemberlayn'ı istemiyoruz.» diye bağırarak nümayiş yapmıştır.

Binlerce kişi, Alman sefarethanesi önünde nümayiş yapmışlar ve şöyle bağırmışlardır:

«Avusturyaya dokunmayınız. Milletler Cemiyeti mukavelenamesini halelden masun tutunuz. Çekoslovakya, serbest kalmalıdır.»

Polisle halk arasında bir çok arbedeler olmuştur.

Glasgov 14 — Polis, dün Alman konsoloshanesine karşı hakaretamiz sözler sarfeden nümayişçileri dağıtmıştır. Bugün yeni bir nümayiş icrası derpiş edilmektedir.

Londra 14 — Almanya aleyhindeki hasmane nümayişler tekrar başlamıştır. Yüzlerce delikanlı Alman sefarethanesi önünde gürültülü nümayişler yapmışlardır. Bu delikanlılardan biri, sefarethane binasına bir şişe atmış ve şişe bir camı kırarak sefarethanenin bir odasına düşmüştür.

Roma - Paris münasebetleri

Paris 14 — Ekselsior diyor ki:

Çekoslovakyanın meşru endişelerinden haberdar edilen Fransa Hariciye Nezareti, bunları İngiltere Hariciye Nezaretine bildirmekte gecikmemiştir. Şimdilik, İngiliz kabinesi, Berlinle müzakere projelerinden vazgeçmiş gibidir. Fakat Londra ile Roma arasındaki görüşmelere devam olunmaktadır. Buna mukabil, Roma ile Paris arasındaki bütün köprüler yıkılmış bir haldedir. İtalya, Fransanın orta Avrupa üzerinde bir müzakere yapmak hususundaki tekliflerini kat'î surette reddetmiştir. Bu vaziyette, İngiltere - Fransa - İtalya yaklaşması, daha hâlâ kabil midir?

Deyli Meyl gazetesi Almanya için teşvik edici bir mahiyette yazılar yazmakta ve İngiltereyi, bilhassa hakikî bir millet olmıyan fakat sulh muahedeleri - nin sun'î bir muhassılası bulunan Çekoslovakya için taahhüdler almaktan tahzir etmektedir.

Deyli Telegraf, Taymis gazetesi gibi, Almanyanın cebrî hareketini takbih eylemekte, fakat buna verilecek cevab bahsinde, İngiliz silâhlanmasından başka bir usul göstermemektedir. Yalnız gazete bu silâhlanmadan nerede ve nasıl istifade edileceğini meskût geçmektedir.

Sol gazeteler, biraz daha sarih bir vaziyet takınmış bulunmaktadır. Fakat bunların sarahati de tam bir sarahat değildir.

«İngiltere haricî politikasını değiştirmeli»

Londra 14 — Mançester Guardian ise diyor ki:

«Avusturya meselesi, sanıldığı gibi, tamamile bitmiş değildir. Bir kere Mussolini, biraz sonra, yaptığı büyük hatayı tashih etmek istiyebilecektir. Sonra, Avusturyanın tamamile benimsenmesi, oldukça uzun bir zamana ihtiyac göstere - cektir.

İngiltere, haricî politikasını değiştirmelidir. Silâhlanma kâfi değildir. Zira herkes silâhlanıyor. Hükûmet yeni tecavüzlerin önüne geçmek için kâfi derecede müessir usuller aramalıdır. Muhakkak olan bir şey varsa o da kabul edilmesi lâzım gelen usulün kollektif emniyet usulü olduğudur.»

Deyli Herald ise diyor ki:

Çemberlayn politikasını devirmek için yeni umumî seçim lâzımdır ve bu seçim hemen yapılmalıdır.

«İtalyan sempatisini unutmıyacağız»

Berlin 14 — Yarıresmî Korrespondans, Avusturyanın Almanyaya ilhakını mevzuu bahseden başmakalesinde diyor ki:

Birçok taraflardan yapılan entrikaların hepsi muvaffakiyetsizliğe uğramıştır.

Hassaten, İtalyan milleti, hiçbir zaman unutamıyacağımız bir vaziyet almıştır. Ezcümle bu son inkişaf münasebetile, Polonyadan ve Yugoslavyadan yükselen sempati sesleri de daha az bir memnuniyetle karşılanmamıştır.

Diğer bazı devletler, bu tarihî saatte bize protestolar göndermektedir. Vilson'un 14 prensipini ortaya atan fakat bunlara kat'iyyen riayet etmemiş olan kimselerin yaptıkları bu tarzdaki protestolara ehemmiyet verilmiyeceği muhakkaktır. Alman milleti vicdanı müsterih olarak, meseleyi kapatmış ve yalnız Alman milletinin sulhuna değil fakat umumî sulh eserine de yardım etmek ümniyesi ile, faaliyeti ruznamesine geçmiştir.

İngilterede fevkalâde tedbirler

Mecburî askerlik usulü ihdas ediliyor

Dün Avam Kamarasında Çekoslovakyaya dair şiddetli müzakereler oldu, Başvekil hâdiseleri ve hükûmetin vaziyetini izah etti

[Baştarafı 1 inci sahifede]

Hariciye Nazırımızın sözlerini ben de Alman Hariciye Nazırına aynen tekrar ettim. Bu müddet zarfında müstakil bir devlete karşı Almanyanın tatbik ettiği cebir siyasetini şiddetle protesto eden bir nota verdik. Alman hükûmeti, Baron fon Noyrat'ın imzasını taşıyan bir mektubla notamıza cevab verdi. Bu mektub Avusturya - Alman münasebatının dahilî mahiyeti haiz bir mesele olduğunu ve kimsenin Almanyanın dahilî işlerine karışmıyacağını bildirerek, İngilterenin Avusturyayı himayeye kalkışmasını reddettiğini ilâve etmiştir. Mektub reyiâm kararının bizzat Şuşnig tarafından tehir edildiğini, Alman askerlerinin de yeni Başvekilin ricası üzerine Avusturyaya gönderildiğini iddia etmektedir.

Halbuki, Avusturya hâdiselerine ve Orta Avrupa meselelerine karşı İngilterenin alâkasını kimse inkâr edemez. Avusturya meselelerile yakından alâkadar olmamızı icab ettiren iki mühim sebeb vardır:

1 — Avusturya ile İngiltere Milletler Cemiyetine azadırlar,

2 — İngiltere, Avusturyanın istiklâlini garanti eden devletlerden biridir. Avusturyanın ilhakına muvafakat ettiğimize dair çıkan haberler tamamile asılsızdır.

Çekoslovakyaya gelince: Prag hükûmeti Almanya ile mümkün olduğu kadar dostane münasebat tesisine taraftar olduğunu bize bildirmiştir. Diğer taraftan, Mareşal Göring de Alman askerlerine Çekoslovak hududundan 15 kilometre uzakta kalmak emri verdiğini Berlindeki Çekoslovak sefirine resmen bildirmiştir.

Orta Avrupada tahaddüs eden yeni vaziyeti dikkatle ve soğukkanlılıkla tetkik ederken, silâhlanma programımızı da yeniden tadil edeceğiz. Bu hususta ileride size mufassal malûmat verebileceğimi ümid ederim.»

Muhalefetin hücumları

Başvekil M. Çemberlayn'den sonra, muhalefet lideri binbaşı Atli söz alarak demiştir ki:

«— Vaziyet çok vahimdir. Avusturya hâdiseleri bütün Avrupada olduğu gibi bilhassa İngilterede büyük bir infial vücude getirmiştir. Zira bu hâdise İngiltere ile Almanya arasında müzakerelere başlanırken vuku bulmuştur. Hükûmet bir taraftan Milletler Cemiyeti Konseyini derhal fevkalâde toplantıya çağırmalı, bir taraftan da vaziyetin icab ettirdiği tedbirleri almalıdır.»

M. Sinkler'in sözleri

Muhalefet erkânından M. Arşibald Sinkler de şunları söylemiştir:

«— Silâhlanmakla harbin önü alınmaz. Her şeyden evvel Milletler Cemiyetini kuvvetlendirmek lâzımdır. Hâdiseler bu şekilde inkişafa devam ettiği takdirde birbiri arkasından yeni ilhaklar yapılacak ve sıra bize gelecektir. Almanya tarafından Çekoslovakyaya verildiği söylenen teminatın hiçbir kıymeti yoktur. Zira Almanya bundan evvel Avusturyaya da ayni şekilde teminat vermiş bulunuyordu. Müstakbel kurban Çekoslovakya değil, İspanyadır.»

İngiltere Çekoslovakyaya yardım edecek midir?

Çekoslovakya taarruza uğradığı takdirde İngilterenin ne yapacağını bilmek isteriz. Fransa, müttefiki bulunan Çekoslovakyanın yardımına koştuğu takdirde Almanların taarruzuna uğrarsa İngiltere Fransanın yardımına koşacak mıdır? İngiliz milleti, bu takdirde İngilterenin Fransaya yardım etmesini istiyor. İngiltere bunu yapmalıdır. Bunun için şimdiden Amerikanın da müzaheretini temin etmeliyiz ve Rusyayı da hesaba katmalıyız.

İspanyol Fası İtalyaya mı bırakılacakmış

Liberal meb'uslardan M. Henderson da şunları söylemiştir:

«— Hitler'le Mussolini arasında bazı pazarlıklar yapıldığını ve İspanyanın ve yahud İspanyol Fasının İtalyaya terkedileceğini haber alıyoruz. Bu anlaşmalardan hükûmetin haberi var mıdır?

Bayan Rukinson — Birbirini takib eden hâdiseler, Umumî Harbden sonra, muhafazakâr fırkası politikasının iflâs ettiğini isbat etmektedir. Hükûmet bugünkü şeraite ve İngilterenin şerefine uygun bir siyaset takib etmelidir.

Çorçil'e göre silâhlanmalı

M. Venston Çörçil — Başvekil M. Çemberlayn'in nutku Umumî Harbdenberi söylenen en iyi nutuktur. Bu nutuktan şahsan çok memnun kaldım. Yalnız kaybedecek vaktimiz yoktur. Harbin önünü almak istersek bu memleketin siyasetini çok açık bir lisanla, herkesin derhal anlıyabileceği bir şekilde bütün dünyaya derhal ilân etmeliyiz.

Bugün Avrupa inceden inceye hesablanmış bir istilâ programı karşısında bulunmaktadır. Avrupa sulhunu korumalıyız. Bunda muvaffak olmazsak, hiç olmazsa milletlerin istiklâllerini korumalıyız.

Almanya, Avusturyanın ilhakile, bütün garbî Avrupayı kontrol altına almış oluyor. Bu tehlikeli vaziyet karşısında, İngiltere, diğer devletler gibi silâhlanma programına germi vermelidir.

Garbin büyük demokrasileri için artık harekete geçmek zamanı gelmiştir. Her şeyden evvel İngiltere ile Fransa her nevi istilâlara karşı askerî yeni bir ittifak akdetmelidirler. Aksi takdirde harb tehlikesi büyüyecek ve bir gün İngiltere yalnız olarak bu tehlike ile karşı karşıya gelecektir.

İtalya sükûtunu pahalıya satmıştır

Grinvud (işçi) — Avusturya hâdiselerine karşı sükûneti muhafaza eden İtalya bu sükûneti çok pahalıya satmıştır. Almanya müttefiki bulunan İtalyayı Akdenizde serbest bırakmıştır. Bu vaziyet İngiliz İmparatorluğunu, ticaret yollarımızı doğrudan doğruya tehdid etmektedir.

Vaziyetin vehameti karşısında haricî siyasette bütün İngilizlerin birleşmesi lâzımdır. Hükûmet haricî siyaseti alâkadar eden meselelerde amele ile istişareden çekinmemelidir. Zira amele kendisine azamî müzaherette bulunacaktır.

Başka bir fikir

Mandel (liberal) — İngiltere, başta Çekoslovakya olmak üzere herhangi bir istilâya maruz kalacak milletlere derhal yardım edeceğine dair teminat vermelidir.

Mecburî askerlik kabul edilecek

Londra 14 (Hususî) — Avam kamarası mehafilinde söylendiğine göre, hükûmet İngilterede mecburî askerlik usulünün ihdasına karar vermiştir. Bu kararın derhal ilân edileceği ve İngilterenin haricî siyaseti hakkında ayrıca çok sarih bir beyanname neşredileceği temin edilmektedir.

Hitler'in nutku

(Baş tarafı 1 inci sahifede)

«— Almanlar! Uzun senelerden sonra tekrar aranızda bulunduğumdan dolayı sonsuz bir sevinç ve derin bir heyecan duyuyorum. Alman milleti üç gündenberi tarihî günler yaşamaktadır. Bu tarihî anda yalnız 2 milyon Viyanalıyı değil, yaşadığımız tarihî günlere şahid olarak 6½ milyon Almanı buradan selâmlamak isterim.

Eski Başvekil Dr. Şuşnig sizden ayrılırken son söz olarak «Allah Avusturyayı korusun» demişti! (Handeler) Halbuki ancak kuvvetli olan birisi bu gibi bir temennide bulunabilir. Bundan dolayıdır ki, ben de «Allah Avusturyayı korusun» dedim ve Allah Avusturyayı Adolf Hitler vasıtasile korudu!

Bugün artık mukaddes Alman devleti kurulmuş bulunmaktadır. Köln'den Königsberg'e ve Hamburg'dan Viyanaya kadar uzanan bu muazzam devlet kuvvetli Alman ordusunun himayesi altında bulunmaktadır. Bu kuvvetli ordunun bir kısmı işte aranızdadır. Hiçbir ihtiyac, hiçbir kuvvet bir daha Alman birliğini bozamıyacaktır.

Yarın siz de Alman askerî üniformasını giymek şerefine nail olacaksınız.»

Balıkesir doğumevinin temeli atıldı

Balıkesir 14 (Hususî muhabirimizden) — Umumî meclisçe yüz beş bin liraya yapılması kararlaşmış olan doğumevi temel atma merasimi bugün muazzam tezahüratla yapıldı.

Aman valisi tevkif edildi

Şam 14 — Amandan bildirildiğine göre, devlet emniyetine karşı bir suikasd meydana çıkması üzerine Şeria hükûmeti Aman valisini tevkif etmiştir.

Trabzonun beşinci tayyaresi

Trabzon 14 (Hususî) — Trabzon beşinci tayyareyi aldı. Yeni tayyarenin adı (Yomra) olacaktır.

GÜNÜN BULMACASI

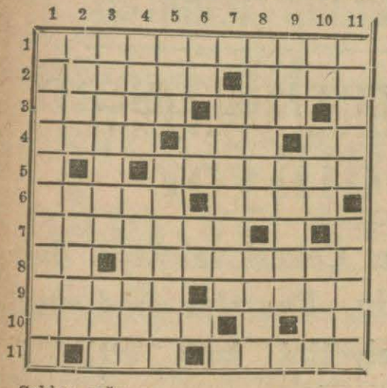

Soldan sağa:

1 — Şahsi hakların halli için mahkemelerde kullanılan esas. 2 - Tenbellik, alçak. 3 - Lûtûf, apartımanın bir kısmı. 4 - Hücum ve saldırış, eksiksiz, alfabede bir harfin okunuşu. 5 - Akıllıca hareket. 6 - Tereddüd edatı, eski Türk devletlerinden. 7- İnsan öldürme. 8 - Sahib, askerin silâhlarından. 9 - Gemilerin evi, bundan evvelki Fransız Başvekili. 10 - Deniz generali, bir edat. 11 - Atın ayakkabısının tersi, aklı terelelli.

Yukarıdan aşağıya:

1 — İplik satanlar. 2 - Elbisenin alt kısmı, madde. 3 - Küsen, bir deniz ölçüsü. 4- Yunanlı, bir kumar oyunu. 5 - Rütubet, ısrarcı, bir emir. 7 - Siyah renkte bir katı madde (iki kelime). 8 - Nezretmek, kemerde bulunur. 9 - Vazih, kıymetli bir taş. 10- Buğdaydan çıkarılır, yüksekçe yer, bir içki. 11 - Kasid, hezimet.

Evvelki bulmacanın halledilmiş şekli

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1	V	İ	Y	A	N	A	L	I	L	A	R
2	E	T	E	İ	Ç	O	K	■	S	İ	
3			A	L	I	K	■	D	A	M	
4			Z	■	K	U	L	Ü	B	E	
5			O	■	M	■	D	İ	L		
6	O	R	U	Ş	■	T	Ü	Y	■		
7	L	■	R	■	T	E	N	E	K	E	■
8	A	Y	A	■	U	R	A	L	■	T	E
9	N	E	T	E	K	İ	M	■	G	■	N
10	■	L	■	T	■	K	E	Ç	E	C	İ
11	K	E	M	İ	K	■	■	E	M	E	K

HALK OPERETİ

Bu akşam Pangaltı Kurtuluş tiyatrosunda Pipiça çarşamba akşamı gala Bakırköy Çankayada Eski Hamam Eski Tas

İst. Borsası 14/3/938

PARALAR

	Alış	Satış
Frank	75.—	80.—
Dolar	123.—	126.—
Liret	95.—	104.—
Belçika Fr.	80.—	84.—
Drahmi	18.—	23.—
İsviçre Fr.	570.—	580.—
Leva	20.—	23.—
Florin	65.—	70.—
Kron Çek	78.—	82.—
Şilin Avusturya	21.—	23.—
Mark	22.—	25.—
Zloti	20.—	22.—
Pengo	21.—	25.—
Ley	12.—	14.—
Dinar	48.—	52.—
Kron İsveç	30.—	32.—
Sterlin	627.—	632.—

ÇEKLER

	Açılış	Kapanış
Paris	25.605	25.615
New-York	0.792775	0.7910
Milâno	15.0550	15.1682
Brüksel	4.7070	4.7045
Atina	86.78	86.7460
Cenevre	3.4366	3.4350
Sofya	63.5175	63.4920
Amsterd.	1.4245	1.4234
Prag	22.5280	22.5190
Viyana	4.2080	4.2063
Madrid	12.3858	12.3810
Berlin	1.9718	1.97
Varşova	4.1875	4.1857
Budapeşte	3.9888	3.9875
Bükreş	106.2325	106.19
Belgrad	34.2993	34.2880
Yokohama	2.7280	2.7268
Stokholm	3.0833	3.0820
Londra	629.75	630.—
Moskova	23.72	23.73

ESHAM

	Açılış	Kapanış
Reji	1.15	1.15

İSTİKRAZLAR

	Açılış	Kapanış
Türk B. I Peşin	19.15	19.15
Türk B. I vadeli	19.15	19.20
Sıvas - Erzurum		
» » IV	95.75	95.75

ERTUĞRUL SADİ TEK Tiyatrosu

Yarın gece (Üsküdar Hâle) sinemasında (Unutulan Adam) 3 perde 3 tablo

Üsküdar Hâle sineması

LEYLAKLAR AÇARKEN

Janet Makdonald

MODERN

TÜRKİYE

Mecmuasının 3 üncü sayısı emsalsiz bir tabı nümunesidir.

BU SAYIDA: Memleketin tanınmış birçok muharrirlerinin makale, fıkra, hikâye, spor, roman ve sinema yazılarını bulacaksınız.

BİLHASSA: Faik Sabri'nin Şimal Kutbunda son keşifler yazısı ve polis katili Hrisantos'un Malta adasındaki Türk Menfileri arasında dinlenmiş maceraları.

Bunlardan maada: Bütün kadınları alâkadar edecek son derece cazib moda ve kadınlık sahifesi, kadınlara sıhhat ve güzellik dersleri vermektedir.

Sandıklı Belediyesinden:

1 — Nafıa Vekâletinden şarta muallak olarak musaddak ve elektrik mühendisi Bay Hasan Hâlet tarafından şartları tamamlanan proje mucibince Sandıklı kasabasının elektrik tesisatının keşif bedeli 5070 lira olan santral bina inşası ve 4032 liralık ağaç direği Belediye tarafından yaptırılmak üzere mütebaki 24.946 lira 10 kuruş keşif bedelli projede mevcud santral makine ve teçhizatı, lokomobil montajı, santral elektrik teçhizatı, santral elektrik kısmı montajı, çıkış tertibatı, şebeke ve nakliye demir direk tablo vesair teferrüatını muhtevi tesisatı münakasaya konulmuştur.

2 — İstekliler fennî şartname ve projeleri ve teferrüatını Belediyede görebilirler. Bedeli mukabilinde İstanbulda Beyoğlu Şark apartımanında elektrik mühendisi Bay Hasan Hâlet Işıkpınardan alabilirler.

3 — İhale 2490 sayılı kanuna tevfikan 25 nisan 1938 pazartesi günü saat 16 da Sandıklı Belediye Encümeninde kapalı zarf usulile yapılacaktır. Muvakkat teminat 1871 liradır.

4 — İsteklilerden aranılacak vesika: Bugüne kadar lâakal 20 bin lira kıymetinde Türkiyede bir şehrin elektrik tesisatını muvaffakiyetle bitirdiğine dair kabul raporu ve şartnamede sayılanlardır.

5 — Teklif mektubları 25 nisan 938 inci pazartesi günü saat 15 e kadar muvakkat teminatlarile ve kanunun tayin ettiği ve şartnamede tasrih edilen vesikalarile birlikte sıra numarasile makbuz mukabilinde Belediye Encümen Reisliğine verilecektir. Mektubların saat 16 ya kadar yetişmek üzere iadeli taahhüdlü mektub şeklinde gönderilmesi caizdir. Postada vaki olacak gecikmeler kabul edilmiyecektir İstenilen vesikaları noksan olanların teklifleri de reddedilecektir. (1419)

KANZUK MEYVA TUZU

En hoş ve taze meyvaların usarelerinden istihsal edilmiş tabiî bir meyva tuzudur

Emsalsiz bir fen harikası olduğundan tamamen taklid edilebilmesi mümkün değildir. Hazımsızlığı, mide yanmalarını, ekşiliklerini ve muannid inkıbazları giderir. Ağız kokusunu izale eder. Umumî hayatın intizamsızlıklarını en emin surette ıslah ve insana hayat ve canlılık bahşeder.

İNGİLİZ KANZUK ECZANESİ

BEYOĞLU - İSTANBUL

SATIŞ İLÂNI

Beyoğlu Dördüncü Sulh Hukuk Hâkimliğinden:

Terekesine mahkemece el konulan ölü Manisa saylavı Sabri Toprağa aid Beyoğlu Osmanbey Rumeli caddesi Tahtabirunyan apartımanı 5 numaralı dairede bulunan kıymettar mobilya vesair eşya 17/3/938 tarihine musadif perşembe günü saat 14 te satılacaktır. İsteklilerin yukarıda gösterilen gün ve saatte mahallinde hazır bulunmaları ilân olunur. (5914)

TÜRK HAVA KURUMU

BÜYÜK PİYANGOSU

6 ncı keşide 11 Nisan 938 dedir. **Bu keşidede:**

200.000 ve 50.000 liralık mükâfatlarla

200.000, 40.000, 25.000, 20.000, 15.000, 10.000 liralık ikramiyeler vardır.

Biletlerinizi ayın yedinci gününe kadar bayilerinizden almanız kendi menfaatiniz iktizasıdır.

Acele satılık Radyo ve Gramofon

Pek az kullanılmış yedi lâmbalı Filips marka bir radyo acele satılıktır. Galata Voyvoda caddesi Filips satış salonuna müracaat.

5500 Adet Yüz Havlusu
110 Takım Silecek
175 Adet Peştemal

Evsafı yukarıda yazılı üç kalem eşya, ayrı ayrı veya birlikte satın alınacaktır. Alâkadarların nümuneleri görmek ve şeraiti anlamak üzere Yeni Postane civarında (Kızılay Han) ında

Kızılay Deposu Direktörlüğüne

18 mart 938 tarihine müsadif cuma günü akşamına kadar müracaatları

İznik Şarbaylığından:

Belediyeye aid hamam üzerinden söktürülmüş tahminen 3500 kilo hurda kurşun 17 mart 938 gününde ihale edilmek üzere açık arttırmıya konulmuştur. Taliblerin kurşunları görmek ve şeraiti anlamak üzere İznik Belediyesine müracaatleri lüzumu ilân olunur. (1105)

İstanbul Defterdarlığından:

İstanbulda Şişlide Fesciyan apartımanının 4 numaralı dairesini ikametgâh ittihaz eden Sosyete Anonim Kons Türksiyon Aromotik Şirketi mümessili Mösyö Ruber Puti ile Millî Müdafaa Vekâleti arasında akdolunan mukavelename mucibince mezkûr Şirket tarafından vekâleti müşarünileyhaya tesellümü taahhüd edilen 12 aded tayyarenin mukavele şartlarına muhalif olduğundan dolayı Vekâletçe tesellüm edilmiyerek bu babdaki dava neticesinde Ankara Ticaret Mahkemesinden çıkan karar Temyiz mahkemesince de tasdik edilmiş ve mezkûr tayyarelerin bulundukları yerde beklemesi Millî Müdafaa Vekâletinin zararını mucib olduğundan bahisle Millî Müdafaa avukatı tarafından vaki taleb üzerine Ticaret kanununun 712 ve 720 inci maddelerine tevfikan satılmasına karar verildiğinden Eskişehirde tayyare hangarlarında ve 930 senesindenberi köhne bir vaziyette bulunan ve mecmuu 3940 lira kıymeti muhammeneli «12» aded tayyare ve yedek malzeme 18/3/938 tarihine musadif cuma günü saat on beşte açık arttırma suretile satılacağından bedeli haddi lâyık görüldüğü takdirde ihalesi, aksi takdirde en çok arttıranın taahhüdü baki kalmak şartile ikinci bir arttırma günü olan 28/3/938 tarihine musadif pazartesi günü ayni saatte ihalei kat'iyesi icra edileceğinden talib olanların yüzde yedi buçuk pey akçesini veya o miktar muteber banka mektubunu hâmilen yevm ve vakti mezkûrda Asliye Hukuk Mahkemesi salonunda hazır bulunmaları ve fazla tafsilât almak istiyenlerin 26/2/938 den itibaren mahkeme kaleminde açık bulundurulan şartnamesini tetkik etmek üzere mahkeme kalemine müracaat etmeleri ilân olunur. (1219)

Dr. Operatör Süleyman Mehmed Tezer'in idaresi altında açılan

ALEMDAR SIHHAT EVİ

Bilûmum **Cerrahi, Nisaî** ve **Asabî** hastaları kabul eder ve en büyük kolaylığı gösterir.

Hastane her hekime açıktır. Hastalar istedikleri mütehassısa kendilerini tedavi ettirmekte serbesttir.

Yatak ücreti 2 liradan başlar

Dahiliye Vekâletinden:

Muğla İçme Suyu İnşaat ve Tesisat Eksiltmesi

Muğlaya 4,5 kilometre mesafedeki Şemseddin membaının şehre isalesi su deposu inşası ve şehir tesisatile müteferri işlerin yapılması kapalı zarfla eksiltmiye çıkarılmıştır.

1 — İşin muhammen bedeli 98,582 lira 47 kuruştur.

2 — İstekliler bu işe aid şartname, proje vesair evrakı 493 kuruş mukabilinde Dahiliye Vekâleti Belediyeler İmar Heyeti Fen Şefliğinden alabilirler.

3 — Eksiltme 30 nisan 938 tarihine raslıyan cumartesi günü saat on birde Ankarada Dahiliye Vekâleti binasında toplanacak Belediyeler İmar heyetince yapılacaktır.

4 — Eksiltmiye girebilmek için isteklilerin aşağıda yazılı teminat ve vesaiki ayni gün saat ona kadar Komisyon Reisliğine teslim etmiş olmaları lâzımdır.

A — 2490 sayılı kanunun 16 ve 17 inci maddelerine uygun 6179 lira 12 kuruşluk muvakkat teminat.

B — Kanunun tayin ettiği vesikalar,

C — Kanunun dördüncü maddesi mucibince eksiltmiye girmeye bir mâni bulunmadığına dair imzalı bir mektub,

D — Belediyeler İmar Heyeti Fen Şefliğinden münakasaya girmek için alacakları vesika.

5 — Teklif mektubları ihale günü saat ona kadar makbuz mukabilinde Komisyon Reisliğine verilecektir.

Posta ile gönderilecek teklif mektublarının iadeli taahhüdlü olması ve nihayet bu saate kadar Komisyona gelmiş bulunması lâzımdır.

Bu iş hakkında fazla izahat almak istiyenlerin Belediyeler İmar Heyeti Fen Şefliğine müracaat etmeleri. «700» (1420)

Doktor

Osman Şerefeddin

Dahilî ve sari hastalıklar

Yeni adresi: Cağaloğlu Nuruosmaniye caddesi 5 - Saat: 2 - 6½

Telefon: 20893

Dr. Hafız Cemal

Lokman Hekim

Dahiliye mütehassısı

Pazardan başka günlerde öğleden sonra saat (2½ tan 6 ya) kadar İstanbulda Divanyolunda (104) numaral hususî kabinesinde hastalarını kabul eder. Salı, cumartesi günleri sabah «9 ½ - 12» saatleri hakikî fıkarava mahsustur. Muayenehane ve ev telefonu 22398, 2104.

Dr. İHSAN SAMİ

GONOKOK AŞISI

Belsoğukluğu ve ihtilâtlarına karşı pek tesirli ve taze aşıdır. Divanyolu Sultanmahmud türbesi No. 113

Bahçe Mimarı

Mevlûd Baysal

Dördüncü Vakıf Han dördüncü kat, 18 numara. Telefon: 23426

Büyük şehir ve kasaba parkları; Anıt, meydan, çocuk parkları ve villâ bahçeleri için modern proje ve plânlar hazırlar; keşifnameler tanzim eder. Projelerin arazide tatbikatını deruhde ve taahhüd eder.

Büket, nişan sepeti ve çelenkler için yapılan siparişler sür'atle hazırlanır.

Çiçek, sebze tohumları; fide ve fidanlar; süs, meyva ağaç ve ağaççıkları; bahçe alât ve edevatı ve ehliyetli Bahçıvanlar gönderir.

Kataloğu (50) kuruştur.

Alâkadarlara parasız gönderilir.

Operatör

RIZA ÜNVER

Doğum ve kadın hastalıkları mütehassısı

Cağaloğlu, Nuruosmaniye caddes No. 22, Mavi yapı

Telefon. 22683

Kumbara biri

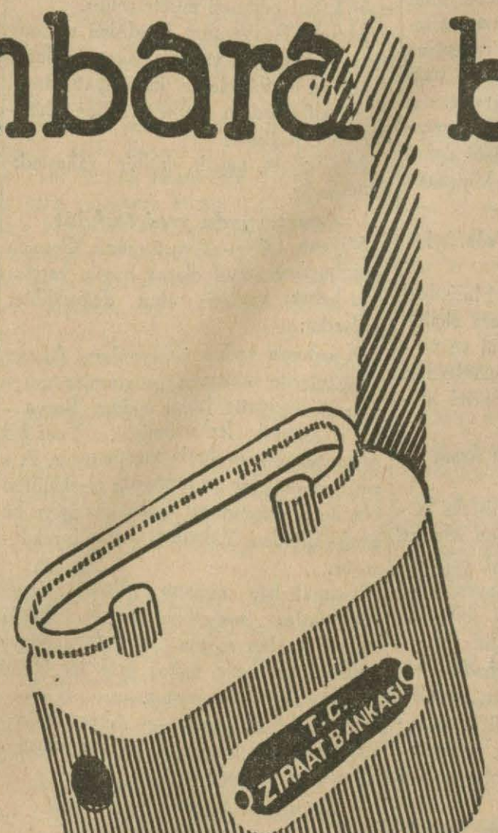

1000 yapar.

TÜRKİYE CUMHURİYETİ

ZİRAAT BANKASI

İnhisarlar Umum Müdürlüğünden:

I — İzmirde şartname ve projesi mucibince yaptırılacak ve II/IV/938 tarihinde ihale edilmek üzere eksiltmeye konulan Tütün Bakım ve İşletme Evinin temel kazıkları işi ayrıca kapalı zarf usulile eksiltmeye konmuştur.

II — Keşif bedeli 87265 lira 50 kuruş ve muvakkat teminatı 5613.27 liradır

III — Eksiltme II/IV/938 tarihine rastlıyan pazartesi günü saat 15 te Kabataşta Levazım ve Mubayaat Şubesindeki Alım Komisyonunda yapılacaktır. Kapalı zarflar ayni günde en geç saat 14 e kadar adı geçen Komisyon başkanlığına makbuz mukabilinde verilecektir.

IV — Şartname ve projeler 4.36 lira bedel mukabilinde İnhisarlar Levazım ve Mubayaat Şubesile Ankara ve İzmir Başmüdürlüklerinden alınabilir.

V — Fennî şartnamesinde izah edilen esaslar dairesinde yapılacak olan temel kazıkları işi Franki, Rodiç, Stern, Simpleks, Brechtl, Abolorenz Miharlis, Mast ve sair firmaların usul ve sistemlerine veya bunlara mümasil sistemlere göre yapılacaktır. Eksiltmeye iştirak etmek istiyen firmaların fennî tekliflerini münakasa gününden on gün evveline kadar tetkik edilmek üzere İnhisarlar Tütün İşleri Müdürlüğüne vermeleri lâzımdır.

VI — İsteklilerin bir mühendis veya mimar olmaları ve yahud bir mühendis veya mimarı inşaatın hitamına kadar daimî olarak iş başında bulunduracağına dair aralarında teati edilmiş Noterlikçe tasdikli bir taahhüd kâğıdı ile Nafıa Vekâletinden alınmış bu gibi işleri yaptıklarını gösterir müteahhidlik vesikasını eksiltme gününden en geç üç gün evveline kadar İnhisarlar Umum Müdürlüğü İnşaat Şubesine ibraz ederek ayrıca vesika almaları lâzımdır.

VII — Mühürlü teklif mektubunu, kanunî vesaik ile VI ncı maddede yazılı eksiltmeye iştirak vesikasını ve muvakkat teminat parası veya mektubunu ihtiva edecek olan kapalı zarflar yukarıda yazıldığı üzere eksiltme günü en geç saat 14 e kadar yukarıda adı geçen Alım Komisyonu başkanlığına makbuz mukabilinde verilmiş olması lâzımdır. (976)

I — Şartname ve projesi mucibince İzmirde yaptırılacak tütün bakım ve işleme evi inşaatı - 11/IV/938 tarihinde ihale edileceği ilân edilen temel kazıkları işi hariç - kapalı zarf usulile eksiltmeye konmuştur.

II — Keşif bedeli 676.960 lira 83 kuruş ve muvakkat teminatı 30828 lira 43 kuruştur.

III — Eksiltme II/IV/938 tarihine rastlıyan pazartesi günü saat 16 da Kabataşta Levazım ve Mubayaat Şubesindeki Alım Komisyonunda yapılacaktır. Kapalı zarflar ayni günde saat 15 e kadar adı geçen Komisyon Başkanlığına makbuz mukabilinde verilecektir.

IV — Şartname ve projeler 33.85 lira bedel mukabilinde İnhisarlar Levazım ve Mubayaat Şubesile Ankara ve İzmir Başmüdürlüklerinden alınabilir.

V — İsteklilerin mühendis veya mimar olmaları ve yahud bir mühendis veya mimarı inşaat hitamına kadar daimî olarak iş başında bulunduracağına dair aralarında teati edilmiş Noterlikçe tasdikli bir taahhüd kâğıdı ile Nafıa Vekâletinden alınmış asgarî 200,000 liralık bu gibi inşaat yaptıklarını gösterir bir müteahhidlik vesikasını eksiltme gününden en geç üç gün evveline kadar İnhisarlar İnşaat Şubesine ibraz ederek ayrıca vesika almaları lâzımdır.

VI — Mühürlü teklif mektubunu kanunî vesaik ile beşinci maddede yazılı eksiltmeye iştirak vesikasını ve muvakkat teminat parasını veya mektubunu ihtiva edecek olan kapalı zarfların yukarıda yazıldığı veçhile münakasa günü en geç saat 15 e kadar adı geçen Alım Komisyonu başkanlığına makbuz mukabilinde verilmiş olması lâzımdır. (977)

I — Cibali kutu fabrikasında mevcud 1000 kilo çul parçalarile 450 aded kola çuvalları pazarlıkla satılacaktır.

II — Pazarlık 16/III/938 tarihine rastlıyan çarşamba günü saat 10 da Kabataşta Levazım ve Mubayaat Şubesi Satış Komisyonunda yapılacaktır.

III — Satılacak mallar hergün Cibali kutu fabrikasında görülebilir.

IV — İsteklilerin pazarlık için tayin edilen gün ve saatte % 15 teminat paralarile birlikte yukarıda adı geçen Komisyona müracaatleri ilân olunur. (1156)

I — Kabataş kırtasiye ambarında mevcud 5000 kilo tahmin olunan eski evrakı matbua pazarlıkla satılacaktır.

II — Pazarlık 16/III/938 tarihine rastlıyan çarşamba günü saat 11 de Kabataşta Levazım ve Mubayaat Şubesi Satış Komisyonunda yapılacaktır.

III — Satılacak mallar hergün Kabataş kırtasiye ambarında görülebilir.

IV — İsteklilerin pazarlık için tayin edilen gün ve saatte % 15 teminat paralarile birlikte yukarıda adı geçen Komisyona müracaatleri ilân olunur. (1155)

I — Quester fabrikası mamulâtından yüksek devirli kıyım bıçaklarını bileme makinesine aid «beher takımda 6 aded olmak üzere» 50 takım zımpara taşı şartname ve resmi mucibince pazarlıkla satın alınacaktır.

II — Pazarlık 28/III/938 tarihine raslıyan pazartesi günü saat 14 te Kabataşta Levazım ve Mubayaat Şubesindeki Alım Komisyonunda yapılacaktır.

III — Sartname ve resimleri parasız olarak hergün sözü geçen şubeden alınabilir.

IV — İsteklilerin pazarlık için tayin edilen gün ve saatte % 7,5 güvenme paralarile birlikte yukarıda adı geçen Komisyona gelmeleri ilân olunur. (1263)

I — İdaremizin Cibali fabrikası için şartnamesi mucibince satın alınacak bir aded elektrikli seyyar vinç açık eksiltmeye konmuştur.

II — Muhammen bedeli 4000 lira ve muvakakt teminatı 300 liradır.

III — Eksiltme 25/III/938 tarihine raslıyan cuma günü saat 15 te Kabataşta Levazım ve Mubayaat Şubesindeki Alım Komisyonunda yapılacaktır.

IV — Şartnameler parasız olarak hergün sözü geçen şubeden alınabilir.

V — Eksiltmiye iştirak etmek istiyenlerin fiatsız teklif ve kataloğlarını eksiltme gününden bir hafta evveline kadar Tütün Fabrikalar Şubesine vermeleri lâzımdır.

VI — İsteklilerin kanunen kendilerinden aranılan vesaik ve % 7,5 güvenme paralarile birlikte eksiltme için tayin edilen gün ve saatte yukarıda adı geçen Alım Komisyonuna gelmeleri ilân olunur. (1302)

I — Listesinde eb'ad ve miktarı yazılı 28 kalem malzeme (440 metre gaz borusu, 140 aded gaz borusu flanjı, 93 aded Nipel, 115 aded deve boynu, 53 boy lâma demiri, 1 aded demir saç lavha, 4 aded galvaniz saç levha, 21 aded çinko levha. 15 kilo rondelâ, 20 kilo somun, 28 boy köşebend, 36 aded demir saç levha, 13 boy pirinç çubuk, 2 boy takım çeliği (Su çeliği) 4 boy sekiz köşe çelik, 5 boy yuvarlak çelik, 117 aded dirsek, 98 aded Amerikan rekor, 110 aded redüksiyon, 110 aded boru T. 300 metre çelik boru, 146 aded çelik flanj yakalı, 30 KG. çelik yay teli, 450 aded demirci zımpara kâğıdı, 4 levha contalı lâstik, 32 aded salmastralı musluk flânjsız, 28 aded salmastralı musluk flânjlı, 52 aded stop valfdökme) pazarlıkla satın alınacaktır.

II — Pazarlık 30/III/1938 tarihine raslıyan çarşamba günü saat 14 te Kabataşta Levazım ve Mubayaat şubesindeki Alım Komisyonunda yapılacaktır.

III — Listeler parasız olarak her gün sözü geçen şubeden alınabilir.

IV — İsteklilerin pazarlık için tayin edilen gün ve saatte % 7,5 güvenme paralarile birlikte yukarıda adı geçen Komisyona gelmeleri ilân olunur. (1425)

Asipin Kenan

Sizi soğuk algınlığından, nezleden, gripten, baş ve diş ağrılarından koruyacak en iyi ilâc budur.

İsmine dikkat buyurulmalı

HALİL SEZER

Karyola ve Madenî eşya Fabrikası

Karyola ve Çelik Möble Meşheri

Son sistem karyolalar, muhtelif cinste çelik somyeler ve çelik madenî möblelerimiz teşhir edilmiştir. Perakendeler toptan fiatına verilecektir.

Salkımsöğüd Demirkapı caddesi 7 Tel 21632

Haydar Rifatın eserlerinden

Karagömlekliler İhtilâli	100 Kr
Etrüsk Vazosu	20 »
Iliçin Ölümü	50 »
Efendi İle Uşak	40 »
Vikontun Ölümü	30 »
İklimler	100 »
İlk Aşk	100 »
Felsefe	35 »
Küçük Hikâyeler	100 »
Mevud Toprak	125 »
Stalin	150 »
Lenin Mezhebi	75 »
Tarih Felsefesi	125 »
Anarşizm	60 »

Balya - Karaydın Madenleri Türk Anonim Şirketi ortaklarına ilân

12 mart 1938 tarihli cumartesi günü âdi surette toplanması lâzım gelen genel kurum için yatırılan ortaklık senedleri miktarı, ticaret yasasının 361 ve şirket esas mukavelenamesinin 27 nci maddelerinde tayin edilen en az miktarı tutmadığı için idare meclisi ortaklar genel kurumunu 5 nisan 1938 tarihli salı günü saat on birde şirketin Galatadaki merkezinde aşağıda yazılı ilk toplantı günlüğünde bulunan işler hakkında karar vermek üzere ikinci defa olarak toplantıya çağırır.

1 — İdare meclisi raporile murakıb raporunun dinlenmesi.

2 — 1937 senesi hesablarının tasdiki, mezkûr sene netayicine dair idare meclisinin teklifi hakkında karar verilmesi ve idare meclisi azalarının ibrası.

3 — İdare meclisi azalarından çıkanların yerine diğerlerinin seçimi ve yahud tekrar kendilerinin seçilmesi.

4 — İdare meclisine verilecek ön haklarının tesbiti.

5 — 1938 senesi için bir murakıb tayini ve verilecek ücretin tesbiti.

6 — Şirketin umum işlerini çevirmekle mükellef idare meclisi azalarile çevirgene verilecek ücretin tesbiti için idare meclisine salâhiyet verilmesi.

7 — Gerek şahsan kendi namlarile, ve gerekse sair şirketlerin idare meclisi üyesi veya çevirgeni sıfatile şirketle akdi muamele hususunda idare meclisi azalarına salâhiyet verilmesi.

Ticaret yasasının ve şirket esas mukavelenamesinin hükümlerine göre işbu ikinci toplantıda temsil eden veya mevcud bulunan ortak senedleri ne miktarda olursa olsun yapılacak görüşmeler muteber olacaktır.

Bu toplantıda bil'asale veya bilvekâle hazır bulunmasını istiyen ortaklar ticaret yasasının 371 nci maddesine uygun olarak ellerinde bulunan ortak senedlerini en aşağı toplantıdan bir hafta evvel yatırmaları lâzımdır.

İDARE MECLİSİ

İstanbul 14 mart 1938

LORENZ

RADYOLARI

Satış merkezi

Türkiye mümessilliği

Sirkeci Horasancıyan Han No. 7-8

Zayi — İstanbul Ticaret Odasından aldığımız 18386 numaralı ve 28/12/937 tarihli menşe şehadetnamesi zayi olmuştur. Hükmü yoktur.

Kürkçiyan biraderler

Pürjen Şahab

Müshiller kralıdır

İstanbul asliye üçüncü hukuk mahkemesinden:

Taksim Papazköprü Şirket sokak 47 numarada sakin Manyo tarafından Kasımpaşada Şirket sokak 47 numarada mukim Vangel aleyhine mahkememizin 936/873 numaralı dosyasile açılan gaiblik davasında müddeaaleyh Vangel, ikametgâhı meçhul olması hasebile muhakeme gününün ilânına rağmen mahkemeye gelmemiş olduğundan hakkında gıyab kararı bilittihaz muhakemenin 20/4/938 saat 14 e talikına karar verilmiştir.

Mumaileyh Vangelin mezkûr gün ve saatte mahkemeye gelmesi veya bir vekili kanunî göndermesi ve aksi takdirde gıyabında muhakemeye devam olunacağı tebliğ makamına kaim olmak üzere ilân olunur.

Sahib ve Basmuharriri: Yunus Nadi
Umumî neşriyatı idare eden Yazı İşleri Müdürü: Hikmet Münif

Cumhuriyet matbaası

T. C. Ziraat Bankası Umum Müdürlüğünden:

Sekizinci Arttırma Haftası içinde Bankamıza en az 10 lira yatırarak bir tasarruf hesabı açtıranlar veyahud mevcud olan hesablarına en az 10 lira yatıranlar arasında martın 3 üncü perşembe günü Merkez binamızda noter huzurile çekilen kur'ada ikramiye kazananları gösteren listelerin şube ve ajanslarımızın hollerine astırılmış olduğunu sayın müşterilerimize bildiririz.

Açık Eksiltme İlânı
Haydarpaşa Lisesi Satınalma Kurumundan:

21 mart 1938 pazartesi günü saat 15 te İstanbul Kültür Direktörlüğü binası içinde Liseler Muhasebeciliğinde toplanacak olan Komisyonda 1994 lira 68 kuruş keşif bedelli Haydarpaşa Lisesi çatı tecridi işleri açık eksiltmive konulmuştur.

Mukavelename, eksiltme, bayındırlık işleri genel, hususî ve fennî şartnameleri, proje, keşif hulâsasile buna müteferri evrak Haydarpaşa Lisesinde görülebilir.

Muvakkat teminat 150 liradır.

İsteklilerin en az 1000 liralık bu işe benzer iş yaptığına dair Nafıa Direktörlüğünden eksiltme tarihinden bir hafta evvel almış olduğu müteahhidlik ve Ticaret Odası vesikalarile birlikte gelmeleri. (1209)

Satılık ev aranıyo

Şifa, Moda, Kalamış ve Suadiye kadar olan kısımda üç veya dört oda deniz kıyısında satılık bir ev aranıyo Satmak istiyenlerin Ankara Yenişeh posta kutusu 1018 e müracaatleri.

Su işlerinde mütehassıs

DİPLOMALI BİR MÜHENDİSE ve BİR FEN MEMURUNA

ihtiyac vardır. Galata Taptas Han 13 numaraya acele müracaat.

Sümer Bank Umum Müdürlüğünden:

Tasfiyesi hitam bulan Uşak Terakkii Ziraat Türk Anonim Şirketine aid olup eshabı tarafından zayi edildiği bildirilen aşağıda isim, numara ve miktarı yazılı nama muharrer hisse senedleri yerine kaim olmak üzere eshabına ikinci bir vesika verileceğinden eskilerinin hükmü kalmadığı ilân olunur.

E S A M İ	Döküm No.	Makbuz No.	Hisse aded	Tutarı Lira
Kütahyada : Eczacı Mahmud Kâmil	4999	7616	50	100
Manisada : Denizli Kadısı oğlu Tevfik Şükrü	4082	4154	25	50
İzmir : Bulgurlu oğlu Mehmed	4449	4510	300	300
Soma : Muhasebei Hususive memuru Kâmil	5442	10439	25	50
Manisa : Pamaklı oğlu Fabrikatör Reşad	4070	3142	250	500
Salihli : Keresteci Mehmed Arif	5673	13748	20	40
Uşak Monde Köyü: Ak Mehmed oğlu İbrahim	1258	465	6	12
» » » Binbaşı oğlu Hüseyin	5360	1587	3	6
» » » Kürt oğlu Veysel	1194	442	12	24
YEKÛN			691	1382

Dinar Belediyesinden:

Keşif bedeli 600 lira 30 kuruşluk satın alınacak hortum ve itfaiye merdiveni müteharrik malzeme 19/3/938 cumartesi günü Belediye Encümeninde açık eksiltme suretile ihalesi yapılacağından taliblerin eşya miktarını ve şartnamesini öğrenmek üzere Belediye Riyasetine müracaatleri. Şartname parasız gönderilir. (1286)

ÇAĞLAYAN'da

Bu gece

KANUNÎ AHMED GECESİ

Büyük san'atkâr arkadaşlarının iştirakile kutlulanacaktır. Ayrıca: zengin program ve sürprizler. Fiatlarda zam yoktur.

Tl. 40335

Mahdud Mes'uliyetli

Umum Saraç sanatkârları Ortaklığı Kooperatifinden:

Kooperatifimizin yıllık toplantısı 21/4/938 tarihine raslıyan perşembe günü saat 14 te Fatih Refahiye sokağında 61 sayılı merkez binasında yapılacağından hissesini tamam alan ortakların hazır bulunmaları ilân olunur.

İdare meclisi Başkanı

Ruzname:

1 — İdare meclisi ve murakıb raporu okunması,

2 — Senelik bilânçonun tasdiki,

3 — İdare meclisi ve murakıbların seçimi,

4 — Serbest söz.

FAR HASAN
Fare zehiri

Far, Farelerin Ezrailidir
Hastalık, ölüm ve pislik getiren fareleri
Far Hasan ile Öldürünüz
Macun ve buğday şeklinde olup büyük ve küçük her nevi fareleri, sıçanları derhal öldürür. Tesiri kat'idir. Fareler kokmaz.
Buğday nevilerini serpmelidir. Macun olanlarını yağlı bir ekmeğe ve herhangi bir gıdaya sürerek farelerin bulunduğu yerlere koymalıdır.
Kutusu **10** dört misli **25** ikisi bir arada **30** kuruştur.

Kapalı Zarf Usulile Eksiltme İlânı
Eskisehir Nafıa Müdürlüğünden:

Eskişehir - Cöğüt yolunun 3 + 050 — 9 + 475 kilometreleri arasında 12282,38 lira keşif bedelli şose esaslı tamiratı 26/2/1938 tarihinden itibaren münakasaya çıkarılmıştır. 21/3/1938 günü saat on dörtte Vilâyet makamında Vilâyet Encümeni tarafından kapalı zarf usulile ihalesi yapılacaktır.

Muvakkat teminat: (921,18) liradır.

Bu işe aid evrak: Şose tafsilât hulâsası, keşifnameleri, grafik, fennî ve eksiltme şartnamesi, şartname ve mukavele projeleri Eskişehir Nafıa Müdürlüğünde görülebilir. İsteklilerin bu gibi işleri yapmış olduğuna dair Nafıa Vekâletinden alınmış müteahhidlik vesikasile senesi içinde Ticaret Odasından almış malî kifayet vesikasının 2490 numaralı kanun tarifi veçhile teklif mektublarına leffeylemeleri lâzımdır.

Teklif mektubları 21/3/1938 günü saat 14 e kadar Vilâyet Daimî Encümeni Riyasetine verilmelidir. Posta vesair suretle vaki olacak teahhur nazarı itibara alınmaz. (1028)

Üniversite Rektörlüğünden:

1 — Tıb Fakültesi merkezinde 40 lira ücretli Laborant ve Laborantın namzedlikleri açıktır. Asgarî orta mekteb mezunu olan isteklilerin Tıb Fakültesi Dekanlığına baş vurmaları.

2 — Diştababeti okulu için 40 lira ücretle bir daktilo alınacaktır. Fransızca ve almanca bilen isteklilerin Diştababeti Okulu Tedris İşleri Direktörlüğüne baş vurmaları. (1390)

KOLINOS *antiseptik* **DIŞ MACUNU**

kullanınız. Lezzeti hoş, dişleri inci gibi parlatan Kolinos dünyada milyonlarca zevat seve seve kullanırlar. Tübün muhteviyatı teksif edilmiş olduğundan uzun müddet ihtiyacınızı temin eder. Büyük tübü 42 kuruştur.

Etimes'udda İnşa Edilecek Lojman Binasının Kapalı Zarf Usulile Eksiltme İlânı
P. T. T. Genel Direktörlüğünden:

1 — Ankarada Etimes'udda inşa edilecek 51,684 lira 75 kuruş keşif bedelli Lojman binası kapalı zarfla eksiltmiye konmuştur.

2 — Muvakkat teminat 3834 lira 24 kuruştur.

3 — Eksiltme 30 mart 938 çarşamba günü saat 15 te P. T. T. Umum Müdürlüğü binası içinde toplanacak Arttırma, Eksiltme Komisyonunca yapılacaktır.

4 — Şartname ve plânlar 258 kuruş bedel mukabilinde Ankarada P. T. T. Levazım Müdürlüğünden, İstanbulda P. T. T. Ayniyat Şube Müdürlüğünden alınacaktır.

5 — Taliblerin kanunî vesaikten maada Nafıa Vekâletinden alınmış müteahhidlik vesikasile birlikte bir defada en az 55,000 liralık inşaatı taahhüd ve ikmal eylediğine dair vesika.

6 — Taliblerin bizzat diplomalı mühendis veya mimar olması veyahud diplomalı mühendis veya mimarın bu inşaat ve tesisatın fennî mes'uliyetini deruhte eylediğini ve mukaveleye bu şartla imza koyacağını havi bir taahhüdnamesini ibraz etmeleri lâzımdır.

7 — Talibler teklif mektublarile muvakkat teminat makbuzunu veya banka teminat mektubunu ve diğer kanunî vesaiki ihtiva edecek kapalı zarfını yukarıda üçüncü maddede yazılı saatten bir saat eyveline kadar Ankarada P. T. T. Umum Müdürlüğü binası içinde toplanan Eksiltme Komisyonu Reisliğine makbuz mukabilinde tevdi edeceklerdir. «637» (1323)

KURTULUŞ

Doktorlar, bankacılar, kâtibler, mektebliler velhasıl bütün mürekkepli kalemle yazı yazanlar mürekkebin ceplerine akmasından, kurumasından, ucun bozulmasından kurtaran yegâne **TIKU** dolma kalemi Avrupada dahi tasdik olunduğu gibi, Almanyanın bu icadı mürekkepli kalemle yazı yazmak mecburiyetinde olan halkı hakikaten bu yazı yazmak eziyetinden kurtarmıştır.

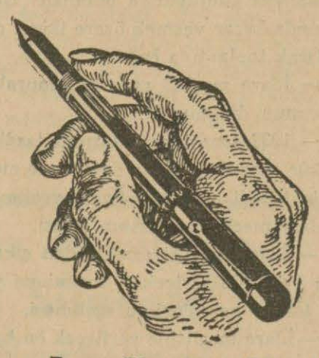

TIKU ucu aşınmaz, bol mürekkep alır kuvvetli basılır 3-4 kopye çıkarabilir ve açık bırakıldığı halde her ne şekilde dursa dursun mürekkep akmaz ve kurumaz. **TIKU** en sağlam ve kullanışlı mürekkepli kalemdir.

Siyahtan maada Yeşil, Mavi ve Kırmızı renkleri de ayni fiatta satılmaktadır.
Her yerde arayınız. Fiatı 3 liradır. Deposu: Havuzlu han No. 1, İstanbul. Taşraya posta ile gönderilir.

İzmir Belediyesinden:

Belediye havagazi fabrikası için tek teshin jenatörlü ve kavi gazla ilâveli cihazını havi ve 24 saatte asgarî yedi bin beş yüz metro mikâb gaz istihsal edebilecek kabiliyette altı şakulî vertikal kamaralı bir havagazi istihsal ocağının malzeme ve montajı kapalı zarfla eksiltmiye konulmuştur. Şartnamenin fennî kısmında yazılı olduğu veçhile ocağın müteahhide aid makine alât ve malzemesile montajının bedeli muhammeni 70.500 liradır. Şartnamesi 176 kuruş bedel mukabilinde Havagazı Müdürlüğünden tedarik edilir. Taşradan istiyenler ayrıca posta ücretini de göndermelidirler. İhale 15/4/938 cuma günü saat 16 dadır. Muvakkat teminat miktarı 4775 liradır. İştirak için 2490 sayılı kanunun tarifi dairesinde hazırlanmış teklif mektublarını ihale günü olan 15/4/938 cuma günü azamî saat on beşe kadar Encümene verilmelidir. (1104)

Ziraat Vekâleti Satınalma Komisyonundan:

1 — Açık eksiltme usulile 20 ton arab sabunu alınacaktır.

2 — Muhammen bedel (4998) lira, ilk teminat 375 liradır.

3 — Eksiltme 21/3/938 de saat 15 te Ziraat Vekâleti binasında yapılacaktır.

4 — Şartnameler Ankarada Ziraat Vekâleti Satınalma Komisyonundan, İstanbulda Ziraat Müdürlüğünden ve İzmir Ziraat Mücadele Reisliğinden parasız olarak verilir.

5 — İsteklilerin mektubları veya makbuzlarile birlikte muayyen günde 2490 sayılı kanunun ikinci ve üçüncü maddelerinde zikredilen vesikaları eksiltme saatinden bir saat önceye kadar Komisyona vermeleri. (1161)

HOLLANTSE BANK UNI N. V.
Tercüme servisinde istihdam edilmek üzere Türkçe ve Fransızcayı mükemmelen bilen bir memur arıyor. Yazılı tekliflerin Galatada Banka sekreterliğine gönderilmesi.

Kocaeli Orman Müdürlüğünden:

1 — Kocaeli Vilâyetinin Hendek kazasında vaki hududları şartnamede yazılı Dikmen Ormanında evrakı keşfiyesi mucibince mevcud kısmen Devrik ve kısmen de Dikili olduğu halde kurumuş olarak mevcud 9 M3 çam ve 9 M3 244 D3 karaağac ve 4244 M3 550 D3 köknar eşçarı bir ay müddetle kapalı zarf usulile arttırmıya konulmuştur.

2 — Arttırma 24/3/938 tarihine musadif perşembe günü saat 15 te İzmitte Kocaeli Orman Başmühendis Muavinliğinde yapılacaktır.

3 — Karaağacın beher gayrimamul metre mikâb itibarile muhammen bedeli 700 ve çamın 510 ve köknarın 400 kuruştur.

4 — Muvakkat teminat 1281 lira 70 kuruştur.

5 — Mukavele ve şartnameyi görmek istiyenler Ankarada Orman Umum Müdürlüğü ile Kocaeli Orman Başmühendis Muavinliğine ve Hendek Orman Mühendisliğine müracaat edebilir. (1083)

FOSFARSOL
Kan, kuvvet ve iştah kaynağı

Vücuda genclik, yanaklara, dudaklara penbelik, cilde taravet, saçlara gözlere ateş ve parlaklık verir.

Her eczanede bulunur.

Kapalı Zarf Usulile Eksiltme İlânı
Eskişehir Nafıa Müdürlüğünden:

Eskişehir - Çifteler yolunun 3 + 080 — 13 + 000 kilometreleri arasında 17597,10 lira keşif bedelli şose esaslı tamiratı 26/2/1938 tarihinden itibaren münakasaya çıkarılmıştır. 21/3/1938 günü saat on dörtte Vilâyet makamında Vilâyet Encümeni tarafından kapalı zarf usulile ihalesi yapılacaktır.

Muvakkat teminat (1319,78) liradır.

Bu işe aid evrak: Şose tafsilât ve hulâsa keşifnameleri, grafik, fennî ve eksiltme şartnamesi, genel şartname ve mukavele projeleri Eskişehir Nafıa Müdürlüğünde görülebilir.

İsteklilerin bu gibi işleri yapmış olduklarına dair Nafıa Vekâletinden alınmış müteahhidlik vesikası ile senesi içinde Ticaret Odasından alınmış malî kifayet vesikasını 2490 numaralı kanunun tarifatı veçhile teklif mektuplarına leffeylemeleri lâzımdır.

Teklif mektubları 21/3/1938 günü saat 14 e kadar Vilâyet Daimî Encümeni riyasetine verilmelidir. Posta vesair surette vaki olacak teahhur nazarı itibara alınmaz. (1027)

KANZUK
SAÇ BOYALARI JUVANTİN

KUMRAL
SİYAH

Saçlara gayet tabii surette istenilen rengi verir. Ter ve yıkanmakla kat'iyyen çıkmaz.

Bütün dünya sergilerinde sıhhî evsafı haiz saç boyaları arasında birinci gelmiştir. Saçları ve cildi kat'iyyen tahriş etmeden istenilen renkte boyayan yegâne sıhhî saç boyalarıdır.

İNGİLİZ KANZUK ECZANESİ
BEYOĞLU - İSTANBUL

Uzunköprü Belediyesinden:

Uzunköprü elektrik tesisatında kullanılmak üzere 340 aded ahşab direk 21/3/938 pazartesi günü saat 15 te açık eksiltme suretile satın alınacaktır. Muvakkat teminat 255 liradır. İhalesi Uzunköprü Belediye Daimî Encümenince yapılacaktır. Fennî şartnameler Sazmaş elektrik Şirketile İstanbulda Türk Maarif Cemiyeti Resmî İlân İşleri Bürosuna gönderilmiş olduğundan istekliler bu şirketlere müracaatle fennî şartnameyi görebilirler. (1365)

Emlâk ve Eytam Bankası İlânları

Esas No.	YERİ	No.sı	Nev'i	Depozitosu T. L.
14/1	Beyoğlu Kamerhatun mahallesi Aşıklar sokak	2	Cumhuriyet kazinosu.	338.—

Mevkii yukarıda yazılı Cumhuriyet kazinosu bir yahud üç sene müddetle kiralanmak ve 21 mart 1938 pazartesi günü saat onda ihalesi yapılmak üzere kapalı zarfla arttırmıya konulmuştur.

Taliblerin Bankamızdan alacakları şartnamede yazılı şartlar dairesinde teklif mektublarını o gün saat ona kadar şubemize vermeleri. «719» (1313)

Gripe karşı ASPİRİN
Bayer markasına dikkat
BAYER